

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

mercredi

woensdag

29-03-2006

29-03-2006

Après-midi

Namiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
Vlaams Belang	Vlaams Belang
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair stuk van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions ; les annexes se trouvent dans une brochure séparée (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken; de bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	Plenum
COM	réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

INHOUD

Excusés	1	Berichten van verhindering	1
PROJETS ET PROPOSITIONS	1	ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	1
Projet de loi relatif au statut juridique externe des détenus (2170/1-12)	1	Wetsontwerp betreffende de externe rechtspositie van gedetineerden (2170/1-12)	2
- Projet de loi instaurant des tribunaux de l'application des peines (1960/1-10)	1	- Wetsontwerp houdende oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken (1960/1-10)	2
- Projet de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964 et modifiant le Code d'instruction criminelle (1319/1-4)	1	- Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen bij de wet van 1 juli 1964 en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering (1319/1-4)	2
- Proposition de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle, en ce qui concerne les droits des victimes (237/1-2)	1	- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling, wat betreft de rechten van de slachtoffers (237/1-2)	2
- Proposition de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964 afin de permettre à la victime de se faire représenter devant la commission de libération conditionnelle (301/1-2)	1	- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964, om het slachtoffer de mogelijkheid te bieden zich voor de commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling te laten vertegenwoordigen (301/1-2)	2
- Proposition de résolution relative aux tribunaux de l'application des peines, au statut juridique externe des détenus, à la fixation de la peine et à l'amélioration du statut de la victime (438/1-2)	1	- Voorstel van resolutie betreffende de strafuitvoeringsrechtbanken, de externe rechtspositie van de gedetineerden, de straffoemeting en de verbetering van de positie van het slachtoffer (438/1-2)	2
- Proposition de loi visant à améliorer le statut de la victime lors de l'exécution de la peine (1504/1-2)	2	- Wetsvoorstel inzake de verbetering van de positie van het slachtoffer met betrekking tot de strafuitvoering (1504/1-2)	2
<i>Discussion générale</i>	2	<i>Algemene bespreking</i>	2
<i>Orateurs: Walter Muls, rapporteur, Servais Verherstraeten, Karine Lalieux, Koen Bultinck, Bart Laeremans, Jean-Pierre Malmendier, Melchior Wathelet, président du groupe cdH, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, Alfons Borginon, président du groupe VLD, Dylan Casaer</i>		<i>Sprekers: Walter Muls, rapporteur, Servais Verherstraeten, Karine Lalieux, Koen Bultinck, Bart Laeremans, Jean-Pierre Malmendier, Melchior Wathelet, voorzitter van de cdH-fractie, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie, Alfons Borginon, voorzitter van de VLD-fractie, Dylan Casaer</i>	
Délégation étrangère	45	Buitenlandse delegatie	45
<i>Orateur: Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice</i>		<i>Spreker: Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Justitie</i>	

<i>Discussion des articles</i>	48	<i>Bespreking van de artikelen</i>	48
Projet de loi portant réforme des carrières et de la rémunération du personnel des greffes et des secrétariats des parquets (2299/1-5)	53	Wetsontwerp tot herziening van de loopbanen en de bezoldiging van het personeel van de griffies en de parketsecretariaten (2299/1-5)	53
<i>Discussion générale</i>	53	<i>Algemene bespreking</i>	53
<i>Orateurs:</i> Éric Massin , rapporteur, Tony Van Parys , Melchior Wathelet , président du groupe cdH, Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de la Justice, Marie-Christine Marghem		<i>Sprekers:</i> Éric Massin , rapporteur, Tony Van Parys , Melchior Wathelet , voorzitter van de cdH-fractie, Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Justitie, Marie-Christine Marghem	
<i>Discussion des articles</i>	58	<i>Bespreking van de artikelen</i>	58
Agenda	58	Agenda	58
ANNEXE <i>L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 51 PLEN 199 annexe.</i>		BIJLAGE <i>De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 51 PLEN 199 bijlage.</i>	

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 29 MARS 2006

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 29 MAART 2006

Namiddag

La séance est ouverte à 14.17 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 14.17 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministre du gouvernement fédéral présente lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Laurette Onkelinx.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.

Excusés**Berichten van verhindering**

Frieda Van Themsche, pour raisons de santé / wegens ziekte;
Philippe De Coene, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;
Marie-Claire Lambert, raisons familiales / familieaangelegenheden.

Madame la vice-première ministre, chers collègues, notre séance est assez fournie quant aux documents nombreux que la Chambre aura à traiter.

Ik vermoed dat wij het, met de gepaste inzet van onze collega's, wel rond zullen krijgen. Wij zullen een aantal belangrijke dossiers en wetsontwerpen, met daaraan gekoppelde wetsvoorstellen, behandelen.

Projets et propositions**Ontwerpen en voorstellen****01** **Projet de loi relatif au statut juridique externe des détenus (2170/1-12)**

- **Projet de loi instaurant des tribunaux de l'application des peines (1960/1-10)**
- **Projet de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964 et modifiant le Code d'instruction criminelle (1319/1-4)**
- **Proposition de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle, en ce qui concerne les droits des victimes (237/1-2)**
- **Proposition de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964 afin de permettre à la victime de se faire représenter devant la commission de libération conditionnelle (301/1-2)**
- **Proposition de résolution relative aux tribunaux de l'application des peines, au statut juridique externe des détenus, à la fixation de la peine et à l'amélioration du statut de la victime (438/1-2)**

- Proposition de loi visant à améliorer le statut de la victime lors de l'exécution de la peine (1504/1-2)

01 Wetsontwerp betreffende de externe rechtspositie van gedetineerden (2170/1-12)

- Wetsontwerp houdende oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken (1960/1-10)

- Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen bij de wet van 1 juli 1964 en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering (1319/1-4)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling, wat betreft de rechten van de slachtoffers (237/1-2)

- Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964, om het slachtoffer de mogelijkheid te bieden zich voor de commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling te laten vertegenwoordigen (301/1-2)

- Voorstel van resolutie betreffende de strafuitvoeringsrechtbanken, de externe rechtspositie van de gedetineerden, de straftoemeting en de verbetering van de positie van het slachtoffer (438/1-2)

- Wetsvoorstel inzake de verbetering van de positie van het slachtoffer met betrekking tot de strafuitvoering (1504/1-2)

Projets de loi n°s 2170 et 1960 transmis par le Sénat

Wetsontwerpen nrs 2170 en 1960 overgezonden door de Senaat

Propositions déposées par

Voorstellen ingediend door

- 237: Philippe Monfils

- 301: Daniel Bacquelaïne, Jean-Pierre Malmendier

- 438: Daniel Bacquelaïne, Jean-Pierre Malmendier

- 1504: Jean-Pierre Malmendier, Daniel Bacquelaïne

Le gouvernement a retiré son projet de loi n° 1319/1 et a intégré son contenu dans son projet de loi n° 2170/1.

De regering heeft wetsontwerp nr. 1319/1 ingetrokken en de inhoud opgenomen in wetsontwerp nr. 2170/1.

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces projets et propositions de loi. (*Assentiment*)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze wetsontwerpen en -voorstellen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

01.01 **Walter Muls**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de wetsontwerpen, waarvan er verschillende door de Senaat werden overgezonden, en wetsvoorstellen ingediend door bepaalde collega's, hebben aanleiding gegeven tot uitgebreide vergaderingen en hoorzittingen.

Bij de aanvang heeft de vice-eerste minister en minister van Justitie een inleidende uiteenzetting gegeven over de wetsontwerpen. Wat het eerste wetsontwerp betreft, heeft zij erop gewezen dat het Parlement uiteindelijk een wettelijke basis zal geven aan de uitvoering van de vrijheidsberovende straf, wat voor velen een langverwacht moment was. Het is trouwens een logisch gevolg van de basiswet met betrekking tot het gevangeniswezen, waarvan wij in het Parlement de eindstemming hebben gehad op 12 januari 2005.

De minister heeft herinnerd aan de twee commissies die alles hebben

01.01 **Walter Muls**, rapporteur: Au cours des derniers mois, la commission de la Justice a consacré une dizaine de réunions à ces projets et propositions. Dans son exposé introductif, la ministre de la Justice a déclaré qu'au moyen du projet de loi instaurant des tribunaux de l'application des peines (n° 1960) et de celui relatif au statut juridique externe des détenus (n° 2170), le Parlement allait donner une base légale à l'application des peines privatives de liberté. Cette initiative constitue

voorbereid, enerzijds de commissie-Dupont en anderzijds de commissie-Holsters die zich heeft gebogen over de externe rechtspositie van de gedetineerden en de oprichting van de strafuitvoeringsrechtbank, het punt dat vandaag voorligt.

Algemeen kan men stellen dat het domein waarover we het vandaag hebben, opvalt door het ontbreken van rechtsregels en door de verwarring op het niveau van de verdeling van de bevoegdheden tussen de uitvoerende en de rechterlijke macht. Zoals mevrouw de minister opmerkte, wordt het legaliteitsbeginsel tot op vandaag geweld aangedaan, omdat de uitvoering van de gevangenisstraffen wordt beheerst door de verschillende manieren waarop zij worden uitgevoerd. Ze worden niet door een wet geregeld en in heel veel gevallen zelfs niet door een koninklijk besluit.

Een tweede heikel punt is het feit dat er een betwistbare verdeling is tussen, enerzijds, de uitvoerende macht – de minister van Justitie – en, anderzijds, de rechterlijke macht.

Wat zijn de verschillende krachtlijnen van de wetsontwerpen?

Voor het wetsontwerp betreffende de externe rechtspositie van gedetineerden zijn er zeven krachtlijnen.

Het eerste strekt ertoe, behalve het geven van een wettelijke basis aan de externe rechtspositie van gedetineerden, de verschillende, bestaande modaliteiten te rationaliseren. Mevrouw de minister heeft voor dat punt verwezen naar het wetsontwerp dat uiteindelijk ook zijn beslag heeft gekregen in de verschillende besprekingen, zijnde de modaliteiten van uitgaansvergunning, penitentiair verlof, strafonderbreking, beperkte hechtenis, elektronisch toezicht, de voorlopige invrijheidsstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied, de voorwaardelijke invrijheidsstelling en, ten slotte, de voorlopige invrijheidsstelling om medische redenen.

Een tweede krachtlijn betreft de verdeling van de materiële bevoegdheid tussen de minister van Justitie en de strafuitvoeringsrechtbank.

Een derde krachtlijn betreft het statuut van het slachtoffer in het kader van de strafuitvoering. Aan dat punt werden verschillende wetsvoorstellen gekoppeld.

Ten vierde is er het onderscheid tussen de gevangenisstraffen van meer of minder dan drie jaar.

Ten vijfde is er de opvolging en de controle.

Ten zesde zijn er de specifieke bevoegdheden van de strafuitvoeringsrechter.

Ten slotte is er de mogelijkheid op beroep in Cassatie.

Inzake het tweede wetsontwerp houdende oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken heeft de minister vooral gesproken over de vijf belangrijke kenmerken die de strafuitvoeringsrechtbanken typeren.

une conséquence logique de la loi de principes du 12 janvier 2005 concernant l'administration des établissements pénitentiaires ainsi que le statut juridique des détenus.

Les travaux ont été préparés par les commissions Dupont et Holsters. Les deux projets de loi ont pour but de combler les lacunes que présente encore la loi. Ainsi, l'absence actuelle d'une loi régissant le mode d'application des peines d'emprisonnement implique une violation du principe de légalité. Par ailleurs, la répartition des compétences entre les pouvoirs judiciaire et exécutif est contestable. Nous avons donc également tenu à éliminer ce problème de compétences.

Le projet de loi relatif au statut juridique externe des détenus comporte sept lignes de force. La première concerne la rationalisation des différentes modalités: la permission de sortie, le congé pénitentiaire, l'interruption de l'exécution de la peine, la détention limitée, la surveillance électronique, la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire, la libération conditionnelle et la libération provisoire pour raisons médicales. Les autres lignes de force sont les suivantes: la répartition de la compétence matérielle entre le ministre de la Justice et le tribunal de l'application des peines, le statut de la victime dans le cadre de l'exécution de la peine, la distinction entre les peines inférieures ou supérieures à trois ans d'emprisonnement, le contrôle, les compétences spécifiques du juge de l'application des peines et le pourvoi en cassation.

Le deuxième projet de loi régit l'instauration des tribunaux de l'application des peines. Ces nouveaux tribunaux constitueront une section des tribunaux de

Ten eerste, de strafuitvoeringsrechtbank zal een werkelijke rechtbank zijn en zal een afdeling vormen van de rechtbank van eerste aanleg, zoals de commissie Holsters dat heeft aanbevolen.

Ten tweede, dat er in elk rechtsgebied van het hof van beroep een rechtbank wordt opgericht, met dien verstande dat er voor Brussel een Nederlandstalige en een Franstalige kamer zal zijn.

Ten derde, dat deze strafuitvoeringsrechtbank zal worden voorgezeten door een beroepsmagistraat, zijnde de strafuitvoeringsrechter.

Ten vierde, dat voor de behandeling van de zaken met betrekking tot een of meerdere vrijheidsberovende straffen, waarvan het uitvoerend gedeelte drie jaar of minder bedraagt, de strafuitvoeringskamers zullen worden samengesteld door de alleenzetelende rechter van de strafuitvoeringsrechtbank. In de andere gevallen zullen deze kamers worden samengesteld uit de rechter en twee bijzitters.

Ten vijfde, de oprichting van de strafuitvoeringsrechtbanken zal ook de rol van het openbaar ministerie inzake de strafuitvoering in belang doen toenemen.

In haar slotbemerkingen heeft de minister gewezen op de twee rapporten die een geheel vormen: het rapport van de commissie-Dupont en het rapport van de commissie-Holsters. Zij verwees ook naar de twee studiedagen. De minister heeft gezegd dat er in het rapport van de commissie-Holsters verschillende punten waren waarin opties werden voorgelegd aan de regering en het Parlement. Het was bijgevolg onze taak om hierin stelling te nemen. Die stelling werd verfijnd op de twee studiedagen aan de KUL en de ULB die werden gewijld aan de strafuitvoering.

De minister heeft ook nog gezegd dat zij specifieke vergaderingen heeft gehouden met de voorzitters van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling en de bijzitters die op termijn zullen opgaan in deze strafuitvoeringsrechtbanken.

Tot slot heeft de minister het ook nog gehad over het laatste wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 maart 1998. Het regeerakkoord van juli 2003 voorziet immers in een wijziging van deze wet met het oog op het verlenen van meer rechtszekerheid aan de slachtoffers en aan de maatschappij.

Zodoende is voorzien dat, wanneer een persoon werd veroordeeld in het kader van recidive voor moord, die persoon niet kan worden vrijgelaten of toegelaten tot de voorlopige invrijheidstelling dan na het uitzitten van minstens drie vierde van de straf. In de praktijk betekent dat minstens 16 jaar gevangenisstraf.

Het wetsontwerp vult eveneens de motiveringsplicht van de rechter met een informatieverplichting aan.

Na de algemene toelichting hebben we dan een uiteenzetting gekregen van de verschillende indieners van wetsvoorstellen.

Er was collega Monfils met een wetsvoorstel over de rechten van de slachtoffers, aangevuld met verschillende wetsvoorstellen van de

première instance, comme préconisé par la Commission Holsters. Ils seront institués dans chaque ressort de cour d'appel et seront présidés par un magistrat professionnel, le juge de l'application des peines. Le juge unique connaîtra des affaires pour lesquelles la partie exécutoire de la peine s'élève à trois ans ou moins. Dans tous les autres cas, les chambres seront présidées par le juge au tribunal de l'application des peines et deux assesseurs. L'instauration des tribunaux de l'application des peines se traduira également par un renforcement du rôle du ministère public en matière d'application des peines.

Les projets sont fondés pour une large part sur les travaux préparatoires des commissions Dupont et Holsters mais le gouvernement a encore dû trancher de nombreuses questions. Les textes ont également fait l'objet de discussions passionnantes lors de deux journées d'étude organisées par la KULeuven et l'ULB. Des réunions ont également eu lieu avec les présidents des commissions de libération conditionnelle (CLC) et les suppléants.

Le projet de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle (n° 1319) offre une plus grande sécurité juridique aux victimes et à la société. Ainsi, les personnes condamnées pour assassinat avec récidive n'entreront en ligne de compte pour une libération conditionnelle qu'après avoir purgé au moins trois quarts de leur peine. Outre l'obligation de motivation, le juge sera chargé d'une obligation d'information à l'égard des parties.

M. Monfils a déposé une proposition de loi relative aux droits des victimes (n° 237). MM. Bacquellaine et Malmendier ont

collega's Bacquelaine en Malmendier, die eigenlijk allemaal betrekking hebben op de positie van het slachtoffer in de verschillende geledingen van de strafuitvoering. Aangezien ik vernomen heb dat collega Malmendier zal spreken, zal ik hierbij verwijzen naar het schriftelijk verslag.

Er was ook een voorstel van resolutie en een wetsvoorstel van collega's Verherstraeten, Van Parys en Vandeurzen, eveneens over de positie van het slachtoffer. Ik zal het aan collega Verherstraeten laten om zo dadelijk een verdere toelichting te geven bij zijn standpunt.

Collega's Laeremans, De Man, Schoofs en Caslo ten slotte hebben ook nog verschillende wetsvoorstellen ingediend met betrekking tot de afschaffing van onder meer de voorwaardelijke invrijheidsstelling, en de bestraffing met daadwerkelijke levenslange opsluiting. Ik meen dat collega Laeremans daarover straks zal spreken, ik zal er dan ook niet verder op ingaan.

De verschillende besprekingen hebben ertoe geleid dat wij, na de amendering van de wetsontwerpen, tot de uiteindelijke stemming zijn overgegaan.

Het wetsontwerp 1319 werd ingetrokken. De wetsontwerpen nummers 1597, 2063, 2091 en 2114 werden van de bespreking losgekoppeld. Het geheel van het wetsontwerp 2170 werd aangenomen met tien stemmen tegen een en twee onthoudingen. Het geheel van het wetsontwerp 1960 werd aangenomen met negen stemmen en drie onthoudingen, waardoor de overige samengevoegde wetsvoorstellen vervielen.

De **voorzitter**: Collega's, ik geef de volgorde van de verschillende sprekers. Ik heb als eerste collega Verherstraeten, dan zal ik de heer Laeremans, die waarschijnlijk een andere visie heeft, in tweede orde laten spreken, ten derde de heer Wathélet, vervolgens de heer Borginon en dan de heer Malmendier. Daarna zal ik zien of er nog mensen zijn die zich willen inschrijven.

Wilt u de spits afbijten, mijnheer Verherstraeten? U kunt ook uw amendementen in één teug - zoals ik soms zeg - verdedigen.

01.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, eerst en vooral wens ik de rapporteur te danken voor zijn zeer degelijk verslag. Ik denk dat de eerlijkheid ook gebiedt om te stellen dat de ontwerpen die hier vandaag in de plenaire zitting worden behandeld op hun tijd komen. In 1998 werden we geconfronteerd met de problematiek van de grondwettelijke bezwaren waardoor de wet op de VI is opgekomen die deels heel veel heeft kunnen opvangen.

Ik denk dat het een goede zaak is dat wij als wetgever een onderscheid maken tussen het ogenblik van de feiten, het ogenblik van de beoordeling van de feiten en het ogenblik waarop een delinquent wordt beoordeeld tijdens zijn strafuitvoering. Een dader kan ten goede – soms misschien ook ten kwade maar we hopen vaak ten goede – evolueren en met die positieve evolutie dient rekening te worden gehouden. Ik denk dat dit ontwerp dan ook in voortzetting van de wet van 1998 tracht die beoordeling meer te individualiseren. Het feit dat de slachtoffers hier een belangrijke rol krijgen en met meer respect zullen worden behandeld kunnen wij alleen toejuichen.

fait de même (n°s 301, 438 et 1504), tout comme MM. Verherstraeten, Van Parys et Vandeurzen (n° 1597). MM. Laeremans et Schoofs ainsi que Mme Caslo ont déposé une proposition de loi visant à supprimer la mise en liberté provisoire et à instaurer un emprisonnement effectif à perpétuité (n°s 2063 et 2091). Les auteurs commenteront eux-mêmes ces propositions.

Après la discussion et les amendements, le projet de loi n° 1319 a été retiré. Les projets n°s 1597, 2063, 2091 et 2114 ont été disjointes de la discussion. Le projet n° 2170 dans son ensemble a été adopté par dix voix contre une et deux abstentions. Le projet n° 1960 dans son ensemble a été adopté par neuf voix et trois abstentions.

01.02 Servais Verherstraeten (CD&V): Ces projets viennent à point nommé et montrent clairement que nous sommes sur la bonne voie. En effet, il est positif que la loi tende à individualiser l'évaluation du détenu et qu'elle intègre un plus grand respect à l'égard des victimes.

Cependant, nous aurions réalisé d'autres choix dans une série de domaines et il nous semble que ces projets voient le jour sous de funestes auspices. En effet, il avait été suggéré au départ d'instaurer un tribunal de l'application des peines dans

Mevrouw de minister, u weet dat wij op sommige vlakken liever andere keuzes hadden gemaakt. Wij vrezen eigenlijk toch enigszins dat deze ontwerpen onder een slecht gesternte zullen starten. Ik kom dadelijk tot wat wij essentieel vinden met betrekking tot die ontwerpen.

Het essentiële wat ons betreft, is dat we vertrekken met zes strafuitvoeringsrechtbanken, dus een per ressort, net zoals er vandaag de dag zes commissies VI zijn.

Mevrouw de minister, u weet dat de commissie-Holsters eigenlijk een strafuitvoeringsrechtbank per provincie suggereerde. Wij weten dat ook u, voortgaande op de suggestie van de commissie-Holsters, dat idee genegen was. Maar op het niveau van de regering werd u teruggefloten door de minister van Begroting, waardoor de zes strafuitvoeringsrechtbanken werden gehandhaafd.

Voor die zes strafuitvoeringsrechtbanken is er een totaal budget extra van 464.000 euro. Dat aantal rechtbanken met slechts dat extra budget, dat is de achillespees van heel het ontwerp.

De commissie VI, die ons toch zeer nuttige adviezen heeft gegeven en die ook onze besprekingen inhoudelijk heeft kunnen spekken, citeer ik even: "Uit het verslag van de commissie voor de Justitie van de Senaat blijkt dat de regering jaarlijks 464.000 euro extra budgetteert voor de oprichting en de werking van de strafuitvoeringsrechtbank. Deze budgettaire gegevens maken hard wat ook ten overvloede uit de tussenkomsten van de minister van Justitie in de senaatscommissie blijkt, namelijk dat er evenveel strafuitvoeringsrechtbanken zijn voorzien als er nu CVI's zijn, dus zes. De minister lijkt zich terdege bewust van de problematiek van de werklust, want zij verwijst nog naar de kennisgeving van de Ministerraad van 25 maart 2005, waar bepaald is dat het aantal kamers kan verhoogd worden. Maar duidelijk is dat de regering vooropstelt met zes strafuitvoeringsrechtbanken te zullen starten en slechts daarvoor is er budget voorzien.

Gelet op artikel 50 van het ontwerp, dat bepaalt dat de wet in werking treedt ten laatste achttien maanden na haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad," – ondertussen is dat, na amendement, vierentwintig maanden – "en het niet voorzien van middelen voor meer dan zes strafuitvoeringsrechtbanken, lijkt dat scenario minstens voor de twee eerste jaren vast te liggen en, naar ervaring leert, waarschijnlijk nog wel heel wat langer.

Zes strafuitvoeringsrechtbanken is evenwel voorspelbaar volstrekt onvoldoende, gelet op de uitgebreide bijkomende bevoegdheden in het ontwerp van de externe rechtspositie gedetineerde. Thans zijn de zes CVI's bevoegd voor de vervroegde vrijstelling van veroordeelden die meer dan drie jaar gevangenisstraf ondergaan en die Belg zijn of vreemdeling met een verblijfstitel voor ons land. Dit gaat om ongeveer 10% van alle vervroegde vrijstellingen.

In de toekomst komen alleen al qua vervroegde vrijstellingen de actueel voorlopige invrijheidsstellingen daarbij – dit is voor straffen tot en met drie jaar – en de voorlopige invrijheidsstellingen met het oog op de verwijdering uit het land, die samen 90% van alle vervroegde

chaque province, comme proposé par la commission Holsters. La ministre soutenait cette idée mais le ministre du Budget l'a rappelée à l'ordre. C'est pourquoi il n'y aura donc que six tribunaux d'application des peines - c'est-à-dire un par ressort, tout comme il y a six commissions de libération conditionnelle (CLC) – et c'est aussi pourquoi le budget supplémentaire ne s'élève qu'à 464 000 euros. C'est absolument insuffisant, comme l'estimait aussi la Commission de libération conditionnelle. Cette situation constitue clairement le point faible du projet: des moyens aussi modestes ne permettront jamais de faire face à la masse de travail qui découlera de l'augmentation prévue des dossiers en matière de mise en liberté anticipée.

La responsabilité des CLC se limitait aux peines supérieures à trois ans, donc à 10 % des cas, alors que les tribunaux de l'application des peines interviennent également dans le cadre de peines de moins de trois ans et même de moins de six mois, qui représentent 90 % des cas.

En 2004, les CLC ont pris ensemble 1 674 décisions, soit 279 par an et par commission. Ces dossiers ont occupé les magistrats concernés à plein temps. La charge de travail devrait s'accroître à l'avenir puisqu'elle inclura les dossiers assortis de très courtes peines – donc les cas où les condamnés étaient auparavant immédiatement libérés – les dossiers assortis de peines inférieures à trois ans et les dossiers relatifs à la surveillance électronique. Si on extrapole l'ensemble des chiffres, les tribunaux de l'application des peines devraient donc traiter 5 474 et même 6 698 dossiers si on ajoute les révocations. La charge de travail serait ainsi triplée, voire quadruplée, mais devrait être

vrijstellingen uitmaken.

Naast dit veelvoud aan dossiers vervroegde vrijstelling komen nog eens de al dan niet toekenning van de beperkte detentie en het elektronisch toezicht onder de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbank”.

Met andere woorden, zes is ruim onvoldoende. Laten we even naar de cijfers kijken waarin we gegrasduind hebben tussen de commissiebesprekingen in. Wat leren ons de cijfers van de commissie-CVI's? De zes CVI's hebben in 2004 1.674 beslissingen genomen. Dat komt neer op 279 beslissingen per commissie per jaar. Als men met magistraten van die commissie spreekt, dan blijkt dat zij daar voltijds mee zijn belast. Dat lijkt mij ook evident. 280 dossiers voorbereiden, adviezen en verslagen lezen, de pleidooien aanhoren, de conclusies doornemen, stukken doornemen, en dan nog nadenken en een vonnis vellen in zeer delicate materies. Dit is geen klein werk waarbij over een dag ijs wordt gegaan. Om die reden zijn er 279 beslissingen per jaar per commissie.

Waar gaan wij naartoe als beide ontwerpen wet worden? In de omzendbrief van januari 2005, die de voorlopige invrijheidstelling regelt voor straffen van minder dan 6 maanden, is sprake van onmiddellijke invrijheidstelling. Over hoeveel dossiers gaat het? De minister antwoordde dat het gedurende een termijn van 11,5 maand ging om 809 dossiers. Als ik dat extrapoleer naar een jaar dan kom ik uit op 840 gevallen waarbij de veroordeelden tot nu onmiddellijk in vrijheid komen terwijl ze vanaf nu allemaal een dossier zullen krijgen.

Ik heb de cijfers uit het jaarverslag van de penitentiaire administratie van 2001. Voor 1999 betroffen de voorlopige invrijheidstellingen voor straffen lager dan drie jaar 4.223. In 2005 waren er voor elektronisch toezicht 277 beslissingen. Daar zullen een hoop herroepingen bij zijn maar dit zal het aantal niet beperken tot 277 vonnissen. Als we navraag doen en men extrapoleert de cijfers komt men uit op ongeveer 1500 dossiers op jaarbasis.

Voor beperkte detentie en halve vrijheid gaat het om 770 dossiers en voor de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering uit het land om 205 dossiers.

Collega's, ik heb de optelsom gemaakt. Zonder herroepingen komen we op 5.475 dossiers uit, met herroepingen naar rato van 1.500 komen we uit op 6.698 dossiers. Ik ga terug naar de situatie van nu met de commissies VI: 1.674 dossiers op jaarbasis met zes magistraten die voltijds belast zijn. Dat betekent dan ofwel een verviervoudiging, ofwel vermenigvuldigd met 3,27. Misschien is het aantal herroepingen op die 1.500 ruim ingeschat, maar er zullen er zeker zijn: daarover zullen we het met zijn allen wel eens zijn. Neem het gemiddelde, dan betekent het dat er meer dan 3,5 keer meer dossiers voor de strafuitvoeringsrechtbanken zullen komen.

Met welke omkadering gebeurt het dan? Met evenveel! Een magistraat nu, een magistraat daarna. Het parket krijgt inderdaad één personeelslid extra voor het parketsecretariaat, maar zal een pak meer werk krijgen, vermits het ook gedeeltelijk belast wordt met de follow-up van dossiers. Voor de strafuitvoeringsrechtbanken zelf zijn er een griffier en een beambte. Wat is de situatie nu bij de commissie

assumée par le même nombre de magistrats et de secrétaires. Cette situation ne peut qu'entraîner des problèmes.

Les maisons de justice craignent également une surcharge de travail parce que l'augmentation budgétaire prévue de 3,6 % et l'augmentation des effectifs avec 16 personnes étaient en fait destinées à résoudre les problèmes existants et non pas à traiter un afflux de nouveaux dossiers.

Comment veut-on abattre 3,5 fois plus de travail avec les mêmes effectifs ? Le Conseil supérieur de la justice avertit qu'une mise en œuvre de la loi sans moyens de fonctionnement et sans effectifs suffisants sera néfaste pour la motivation des acteurs de la justice et pour la confiance des citoyens en la justice. L'arriéré judiciaire augmentera, ce qui entraînera finalement un examen purement formel des dossiers. En l'occurrence, la question se pose de savoir quels magistrats compétents voudront s'investir pour accomplir une telle mission impossible. M. Erdman aussi l'a clairement affirmé: un texte de loi ne peut être publié que lorsque les moyens nécessaires à son exécution sont disponibles.

Il est sûr et certain que des problèmes de capacité se poseront partout, non seulement au sein même des tribunaux d'application des peines mais aussi dans les maisons de justice, avec la surveillance électronique – domaine où l'on n'atteint déjà pas l'objectif fixé – et, enfin, mais ce n'est certainement pas la dernière des préoccupations, dans les prisons déjà surpeuplées. Naguère, on n'incarcérait pas les personnes condamnées à une peine de moins de six mois, catégorie qui représentait tout de même 840 dossiers par an. À l'avenir, ce sera le cas puisqu'on supprime la libération immédiate

VI? Er is een secretaris/secretaresse en een beambte. Dat is evenveel. Men zal dus 3,5 keer meer dossiers doen met knal hetzelfde aantal mensen!

Collega's, dat vraagt om problemen.

Uit de hoorzittingen in de Senaat is duidelijk gebleken dat de justitiehuizen vrezden voor werkoverlast.

Mevrouw de minister, u hebt in uw begroting 2006 inderdaad 3,6% meer budget ingeschreven voor de justitiehuizen, wat 16 extra personeelsleden vertegenwoordigt. Waarvoor dient deze 3%? Zij dient niet voor de strafuitvoeringsrechtbanken. Deze 3% extra was reeds voorzien voor problemen die voor de justitiehuizen nu al op het terrein rijzen.

Collega's, ik verwijs naar het justitiehuis van Dendermonde, waar de beslissingen van de commissies VI niet of nauwelijks worden opgevolgd bij gebrek aan vrouw- of mankracht. Dendermonde staat, wat dat betreft, niet alleen. Het heeft het alleen gedeeltelijk durven uiten.

Bijgevolg wordt er 3,5 keer meer werk gevraagd met net hetzelfde volk. Welnu, dat is vragen om problemen.

Wat zegt de Hoge Raad voor de Justitie daarover? "Het implementeren van wetten, zonder garanties inzake de haalbaarheid, leidt regelrecht tot een verdere aantasting van het vertrouwen van de burger in Justitie en tot ontevredenheid bij de actoren van Justitie. Voorlopig starten met zes strafuitvoeringsrechtbanken zal onmiddellijk leiden tot overbelasting en gerechtelijke achterstand. Het is absoluut noodzakelijk dat er bijkomende werkmiddelen komen en een verhoging van het aantal magistraten."

Wat zeggen Erdman en de Leval in hun "Justitiedialogen", die interessant waren en jammer genoeg teloor zijn gegaan? "De publicatie van een tekst moet worden vermeden, wanneer de tenuitvoerlegging niet verzekerd is, omdat de uitvoeringsbesluiten niet klaar zijn of omdat de budgettaire middelen niet beschikbaar zijn. Een aankondiging die niet door een onmiddellijke tenuitvoerlegging wordt gevolgd, brengt de norm in diskrediet."

Dat zal hier het geval zijn. Gesprekken met mensen op het terrein leren ons dat het voorgestelde systeem zal crashen. Wij hebben al in zovele domeinen wachtlijsten. Welnu, wij zullen ook in de justitiehuizen wachtlijsten krijgen, met alle gevaren vandien.

Zullen de magistraten, die de persoonlijkheidskwaliteiten hebben om dergelijk werk te doen dat specifieke eigenschappen en persoonlijkheidskenmerken vereist, zich nog wel kandidaat stellen wanneer zij weten dat zij straks zoveel werk zullen krijgen dat zij het niet gedaan zullen krijgen en dat zij op hun kop zullen krijgen van de actoren die voor hun zetel zullen terechtkomen om te pleiten, omdat zij veel te lang hebben moeten wachten of omdat de zaak opnieuw moet worden uitgesteld wegens overbelasting van de rol? De wet schrijft nochtans voor dat de zaak maar één keer mag worden uitgesteld.

et qu'il faudra d'abord une décision du tribunal d'application des peines.

Nous aurions opéré d'autres choix. Nous n'aurions pas établi une distinction arbitraire en fonction de la durée de la peine. Le critère de la peine de plus ou moins de trois ans entraîne des régimes très différents. Pour les peines de moins de trois ans, le risque de récidive n'a pas été inclus dans les contre-indications alors que les études montrent que le taux de récidive est plus élevé chez les personnes condamnées à de plus courtes peines. La présentation d'un plan de réinsertion n'est pas imposée pour les courtes peines alors que la réinsertion constitue pourtant une approche orientée vers l'avenir, préférable à l'approche délictuelle. Les conditions de temps diffèrent également pour les courtes peines. Les personnes condamnées à une peine de moins de trois ans ne comparaissent pas devant un tribunal d'application des peines mais devant un juge unique qui ne peut recourir à l'assistance multidisciplinaire. Les dossiers impliquant des peines de moins de trois ans peuvent pourtant également être très complexes.

Je comprends bien qu'on s'est efforcé de tendre vers une efficacité maximale. Mais pourquoi n'a-t-on pas tenu compte des suggestions de la Commission Holsters, traduites en amendements par l'opposition ?

Plusieurs nuances existent entre l'ancienne loi relative à la libération conditionnelle et le projet actuel dont nous ne pouvons faire abstraction. Ce qui était encore une faveur dans la loi Lejeune et dans la loi relative à la libération conditionnelle de 1998 devient à présent un droit. L'article 25 stipule en effet que la libération conditionnelle « est

Ik vrees dat door die overbelasting en de wachttijden, ook ten nadele van de slachtoffers, deze rechtbanken de facto verplicht zullen worden om louter formalistische beoordelingen te maken. Er is niet alleen de problematiek van de capaciteit op het niveau van de strafuitvoeringsrechtbanken zelf. Ik vrees dezelfde problemen met betrekking tot de capaciteit inzake het elektronisch toezicht. Op dit ogenblik slaagt deze regering er niet in haar eigen regeerakkoord te respecteren en 1.000 elektronische toezichten op jaarbasis te realiseren. In 2005 haalde zij er 277.

Dit ontwerp dat in de mogelijkheid voorziet dat strafuitvoeringsrechtbanken een gevangenisstraf kunnen omzetten in elektronisch toezicht, kan er alleen toe leiden dat er meer elektronisch toezicht zal komen. Wat zal er gebeuren indien daarvoor onvoldoende capaciteit voor bestaat? Wat rechtvaardigt ons om meer vertrouwen te hebben in deze regering dat het wel in orde zal komen als ze haar eigen regeerakkoord op dit punt niet kan respecteren?

Meer nog, CD&V vreest zelfs voor de capaciteit in de gevangenissen. We weten dat de gevangenissen overbevolkt zijn. We weten dat dit geen probleem van gisteren of vandaag is maar reeds langer aansleept en fenomenaal veel geld kost. Voor dit laatste hebben we begrip.

Ik neem het voorbeeld van de voorlopige invrijheidstellingen voor gevangenisstraffen van minder dan zes maand, de 809 dossiers zoals de ministers zegt op 11,5 maanden of 840 dossiers op jaarbasis. Ingevolge de rondzendbrief kwamen deze personen nooit in de gevangenis terecht. Voortaan zullen ze hoe dan ook in de gevangenis terechtkomen, wellicht voor korte duur. Er dient hoe dan ook een beslissing genomen te worden. Met de lange wachttijsten en rechtsachterstand op het niveau van de strafuitvoeringsrechtbanken in het vooruitzicht, zou het wel eens kunnen dat de 809 uiteindelijk lang zullen moeten wachten vooraleer vrij te komen en de duurtijd dat ze wel in de gevangenis verbleven langer zou kunnen uitvallen, met alle gevolgen van dien voor de capaciteit. De minister heeft terecht gesteld dat de rondzendbrief van 2005 vervalt. Ik vrees evenwel dat door deze ontwerpen ook in de gevangenissen capaciteitsproblemen zullen opduiken.

Collega's, CD&V zou andere keuzes hebben gemaakt, enerzijds inzake het arbitraire onderscheid in functie van de duurtijd van de straf, drie jaar of meer. We weten dat dit zijn inspiratie voor een stuk vindt in de wet op de VI's. Heel het ontwerp is daar, mijns inziens, voor een stuk op gebouwd. Dit heeft ertoe aanleiding gegeven dat dit ontwerp minder transparant is dan het had kunnen zijn. Het criterium van een straf van meer of van minder dan drie jaar zal heel onderscheiden regimes teweegbrengen. Denk maar aan de tegenaanwijzingen. Voor een gevangenisstraf van minder dan drie jaar is de kans op recidive niet opgenomen bij de contra-indicaties.

Hoewel studies aantonen dat recidive voornamelijk voorkomt bij veroordeelden met kortere straffen, is de kans op recidive niet als contra-indicatie opgenomen voor de straffen van minder dan drie jaar. Er is geen sociaal reclasseringsplan bij straffen van minder dan drie jaar, zoals dat wel het geval is bij straffen van meer dan drie jaar. De tijdsvoorwaarden zijn anders. Bij straffen van meer dan drie jaar verschijnt men voor een multidisciplinaire strafuitvoeringsrechtbank,

octroyée » au lieu de « *peut être octroyée* ». Les conditions restrictives des articles 28 à 40 subsistent évidemment, mais on ne peut nier qu'il y ait une nuance que je qualifierai de « droit conditionnel subjectif ».

Par le passé, le ministre ou les commissions de libération conditionnelle disposaient encore d'un certain pouvoir d'appréciation. À présent, les tribunaux d'application des peines pourront recourir beaucoup moins aux évaluations d'opportunité. Si le détenu remplit les conditions, les tribunaux devront octroyer la libération conditionnelle. Il est clair que Mme Martin – pour référer à un dossier dont il a récemment été question dans la presse – aurait pu être libérée beaucoup plus facilement en vertu de cette nouvelle réglementation. Heureusement, l'amendement de M. Malmendier a été adopté. Mais nous aurions préféré, en ce qui concerne les contre-indications, reprendre simplement le texte de 1998.

Je me réjouis que les victimes aient désormais un rôle important à jouer dans la prise de décisions concernant la libération conditionnelle ou les modalités d'application des peines. Nous reconnaissons honnêtement que, sur ce plan, le présent projet est plus ambitieux que les propositions de loi présentées par l'opposition. Mais, en écrivant nos propositions, nous avons toujours gardé à l'esprit la réalité budgétaire parce que nous considérons que nos lois doivent aussi pouvoir être exécutées sur le terrain. Donc, le fait que les victimes aient non seulement le droit d'être entendues mais se voient aussi accorder un droit d'information est un point positif. Mais il faudra veiller à ce qu'il y ait suffisamment de personnel et de moyens pour que ces droits puissent être exercés en pratique.

terwijl dat bij straffen van minder dan drie jaar alleen voor een alleenzetelend magistraat is, die bijgevolg geen beroep kan doen op de multidisciplinariteit. Nochtans zijn ook dossiers met straffen van minder dan drie jaar - en ik denk dat we het allemaal daarmee eens zijn - soms zeer complex en is het daar soms wel aangewezen beroep te kunnen doen op die multidisciplinariteit.

Ik begrijp dat het een kwestie is om zo efficiënt mogelijk te proberen te werken. Wat dat betreft, had de commissie-Holsters echter nuttige suggesties. Als bijvoorbeeld de gevangenisdirecteur, het openbaar ministerie en de gedetineerde akkoord gaan - en wij voegen eraan toe dat het slachtoffer hierbij kan worden betrokken en dat ook zijn stem wordt gehoord -, zou men perfect kunnen zeggen dat het alleen door een strafuitvoeringsrechter wordt gehomologeerd. Men doet dat echter niet.

De commissie-Holsters heeft nog een ander voorbeeld gegeven. Als er een negatief advies van de directeur is, de gedetineerde wil een VI en gaat niet akkoord met het voorstel van de directeur en het openbaar ministerie en er is een discussie louter over de bijzondere voorwaarde, dan is het evident dat de multidisciplinariteit op haar plaats is en men onmiddellijk voor een rechtbank komt in plaats van voor een alleenzetelend rechter.

Wij betreuren het dat de suggesties van de commissie-Holsters, door de oppositie vertaald in amendementen, niet mee in overweging werden genomen.

Ook de commissie VI, die toch heel wat ervaring heeft, zegt dat de regeling in artikel 11, waarbij wordt gesteld dat alle dossiers betreffende vrijheidsberovende straffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, zouden worden behandeld door een alleenzetelende rechter, een delictgericht denken impliceert, terwijl het uitwerken van een reclassering toekomstgericht en ondersteunend moet zijn.

Als we onderhavige ontwerp teksten vergelijken met de wet op de VI's, zien we dat er ook nuanceverschillen zijn waarvoor we moeten optellen.

De wet-Lejeune, een schitterende wet die België op het vlak van justitie op de wereldkaart heeft gezet, stelt dat het een gunst is of was. Ook de wet op de VI's voorzagt erin. We zien nu dat in de wet "kunnen" veranderd wordt in "wordt toegekend".

Ik wens in deze zaak niet te polemiseren. Er is inderdaad "het wordt toegekend" in artikel 25 maar er is ook het artikel 28 dat voorwaarden geeft en het artikel 40 dat bijzondere voorwaarden geeft. Ook bij de strafuitvoeringsmodaliteiten geldt het.

Maar we kunnen niet ontkennen dat er een nuanceverschil is. Ik zou niet de term "subjectief recht" willen gebruiken want die is onvolledig, maar "voorwaardelijk subjectief recht".

Vroeger bij de wet op de VI's en daarvoor bij de wet-Lejeune had, als men in orde was met de tijdsvoorwaarden, als er geen contra-indicaties waren, als alle adviezen positief waren zowel van de directeur als van de minister als van het personeelscollege, de

Nous ne sommes pas d'accord que les victimes n'obtiennent ces droits qu'après s'être constituées partie civile et après que leur constitution de partie civile ait, en outre, été déclarée recevable et fondée. La constitution de partie civile a toujours été liée à la réparation. Désormais, elle aura une autre vocation. Nous craignons que les victimes ne soient pas suffisamment informées de cette innovation. Cela requerra une campagne d'information de grande envergure.

La condition liée à la recevabilité et au caractère fondé de la constitution de partie civile pourrait poser des difficultés sur le terrain. Quid si la victime a déjà bénéficié d'une réparation complète de son dommage ? Ou une réparation presque complète de sorte qu'elle ne voudra plus engager les frais nécessaires à une constitution de partie civile ? Perdra-t-elle alors son droit d'être entendue ainsi que son droit d'information ? Quid si le juge s'est déjà prononcé sur la peine mais pas encore sur la recevabilité ni sur le caractère fondé de l'action civile ? Selon le Prof. Franchimont, on pourrait, dans ce cas de figure, en revenir à l'article 2c. Mais cet article vise un autre cas, à savoir celui dans lequel la victime n'a pas pu se constituer partie civile en raison d'une situation d'impossibilité ou de vulnérabilité matérielle. Le risque d'insécurité juridique est réel. La loi sur la libération conditionnelle était beaucoup plus claire sur ce point: l'intéressé devait seulement justifier d'un intérêt, ce qui doit être une condition suffisante.

En outre, toutes les victimes ne bénéficient pas des mêmes droits. Les victimes de personnes internées ne figurent pas dans le projet. Il a été convenu qu'une proposition de loi distincte portant sur la question serait traitée

minister - nu de commissie VI's - de mogelijkheid appreciatiebevoegdheid en opportunitetsafwegingen te maken.

Ik denk dat dat goed is. Denk maar eens aan dossiers waar men inderdaad aan alle voorwaarden voldoet, maar waar de feiten en de dader-as-such zulk een commotie hebben teweeggebracht in heel onze samenleving, dan vinden wij dat er inderdaad opportunitetsafwegingen mogen zijn naast het terechte respect voor de positieve persoonlijkheidsevoluties van de gedetineerde. Die zullen er nu veel minder zijn. De strafuitvoeringsrechtbanken zullen beperkt zijn door de wet en door de voorwaarden van artikel 28 en artikel 40. Als de gedetineerde aan die voorwaarden voldoet, dan moet men toekennen.

Risicoloog zal men nooit zijn. Een recent voorbeeld uit de pers heeft dat ook geleerd. Ik vind dat we niemand met de vinger kunnen en mogen wijzen. Een risicoloze samenleving bestaat niet. Maar we moeten wel zo voorzichtig mogelijk zijn. Hier moet het dubbele, zelfs het meervoudige voorzichtigheidsprincipe kunnen spelen.

Ik denk aan een dossier dat in de pers geweest is, het dossier Martin, waarover ik vorige week een vraag gesteld heb in de commissie voor de Justitie. Het dossier-Martin beoordelen in het kader van de wet op de VI's van 1998 of straks in de tekst van dit ontwerp, zal iets heel anders zijn.

Het is mijn overtuiging dat in dit dossier mevrouw Martin gemakkelijker kan, ik zeg niet gemakkelijker zal, vrijkomen dan in de wet op de VI's, precies omdat er geen opportunitetsafweging meer is en omdat in de wet op de VI's de contra-indicaties ruimer zijn dan de contra-indicaties die er op dit ogenblik in de tekst van het ontwerp zijn. Gelukkig collega Malmendier is uw amendement aanvaard. Het is een goed amendement, het is ook de reden waarom wij het hebben goedgekeurd. Ik was evenwel liever nog verder gegaan en, wat de contra-indicaties betreft, had gewoon de kopie genomen van de wet van 1998.

Dat ging nog iets verder. Het risico is er en we moeten dat in ogenschouw nemen.

Het is een goede zaak dat de slachtoffers een belangrijke rol krijgen bij de beslissing over vervroegde invrijheidstelling of bij die over de strafuitvoeringsmodaliteiten. Het ontwerp komt daar voor een groot stuk aan tegemoet. Het zal zelden voorkomen dat een oppositiepartij een wetsvoorstel indient dat voor sommige aspecten minder verregaand is dan het ontwerp van de regering. Ik geef dat eerlijk toe. De bekommernis waarom wij minder ver gingen, was wel de realiteit van het budget. Zijn er wel de manschappen voor om dat allemaal perfect uit te voeren? Als men een wet maakt, moet men die ook op het terrein kunnen realiseren. Een wet is geen vodge papier; een wet is geen intentieverklaring; een wet creëert rechten en die moeten gerespecteerd worden! Het is goed dat we verder gaan en de slachtoffers van alle misdrijven niet alleen horen, maar hun ook informatie geven. Dan moet men daarvoor wel voorzien in de nodige middelen en mankracht. Wie a zegt, moet ook b durven te zeggen.

Collega's, u weet dat wij er niet mee akkoord kunnen gaan dat de slachtoffers zich burgerlijke partij moeten stellen en dat een

d'urgence. J'insiste pour que nous entamions les discussions immédiatement après les vacances de Pâques, de manière à ce que le texte puisse être approuvé avant les vacances parlementaires. Les deux lois pourront ainsi entrer en vigueur en même temps et toutes les victimes seront traitées d'égale manière. L'entrée en vigueur ne sera pas pour demain. Dans l'intervalle, nous demandons à la ministre de charger les tribunaux et les parquets, par le biais d'une circulaire temporaire, d'entendre dès à présent un maximum de victimes, surtout dans les cas de délits graves.

Je me réfère également à quelques autres problèmes, comme l'autorité de la chose jugée, la composition de la commission de recrutement et d'évaluation et la durée des assesseurs et des magistrats.

Ce projet entraînera des problèmes juridiques et pratiques sur le terrain.

burgerlijke partijstelling ontvankelijk en gegrond moet zijn verklaard, alvorens zij recht op informatie hebben en kunnen gehoord worden. Waarom niet? De burgerlijke partijstelling heeft doorheen de geschiedenis altijd een andere invulling gehad dan het verkrijgen van informatie of het gehoord worden. Het werd altijd gelieerd aan het verkrijgen van een vergoeding. Nu gaat u aan dat begrip nog een andere definitie geven en op het terrein zullen de slachtoffers er onvoldoende kennis van hebben. Indien men hier voet bij stuk wenst te houden, zal het een pak informatiecampagnes vereisen. Niet alleen wij zeggen dat, maar ook de heer Pierre Rans dat.

Ik keer even terug naar de discussie in de commissie over de vereiste dat het slachtoffer zich niet enkel burgerlijke partij moet stellen, maar dat die burgerlijke partijstelling ontvankelijk en gegrond moet zijn vooraleer hieraan recht op informatie of recht om te worden gehoord kan worden ontleend. Dat zal problemen opleveren op het terrein, daar heb ik in de commissie al op gewezen.

Ten eerste, wat als het slachtoffer van een ernstig misdrijf volledig vergoed is en geen enkel argument meer heeft om zich burgerlijke partij te stellen? Misschien wenst die dan toch geïnformeerd te blijven en gehoord te worden, maar er is geen belang en de burgerlijke partijstelling zal ongegrond worden verklaard, indien ze überhaupt gesteld wordt, aangezien de schade vergoed is.

Ten tweede, wat doet men met een burgerlijke partij die nagenoeg vergoed is en voor het resterende kleine bedrag niet de kosten van de burgerlijke partijstelling wil doen, vermits het straks meer zal kosten dan het oplevert, in de veronderstelling dat die niet voor rechtsbijstand is verzekerd?

Welnu, ook hij riskeert in de kou te staan, niet gehoord te worden of niet geïnformeerd te worden.

Inzake de problematiek waarnaar ik verwees, wanneer de strafrechter zich reeds heeft uitgesproken over de straf, maar zich nog niet heeft uitgesproken noch over de ontvankelijkheid, noch over de grond van de burgerlijke vordering, van de burgerlijke partijstelling, – ik ben blij dat professor Franchimont, wanneer hem daaromtrent advies werd gevraagd, de stellingname die ik heb geopperd, niet heeft uitgesloten – dan zit men hoe dan ook met problemen.

Ik ben het niet eens met de visie van de professor, die ik overigens zeer waardeer en wiens kennis ik uiteraard alom prijs, wanneer hij stelt dat dat probleem zich inderdaad kan voordoen, maar dat dan kan worden teruggevallen op artikel 2c, namelijk dat men in de onmogelijkheid verkeerde om zich burgerlijke partij te stellen. Dat artikel handelt daarover namelijk niet. Dat artikel gaat wel over gevallen wanneer een partij zich in de materiële onmogelijkheid bevindt om zich burgerlijke partij te stellen, of wanneer hij om kwetsbare of emotionele redenen niet in de mogelijkheid is geweest zich burgerlijke partij te stellen, maar slaat niet op de casus waarnaar wij verwezen hebben. Collega's, dat zal rechtsonzekerheid teweegbrengen, daar waar de wet op de VI's met de vereisten van het belang – het slachtoffer moet belang bewijzen – eigenlijk reeds in een drempel had voorzien die ons inziens juist was en die rechtsspraak had doen ontwikkelen.

Collega's, de slachtoffers krijgen rechten. Terecht.

Maar niet alle slachtoffers hebben rechten gekregen in dit ontwerp. De slachtoffers van geïnterneerde daders staan niet in het ontwerp. Wij betreuren dat. We hebben dat ook als eerste signaleerd. Wij noteren en nemen er ook akte van dat we in de commissie, met goedkeuring van de minister, afspraken hebben gemaakt, dat daaromtrent een wetsvoorstel ingediend zal worden dat hoogdringend zal worden behandeld in de commissie voor de Justitie. In het licht van de afspraken die er daaromtrent zijn gemaakt, wil ik het volgende suggereren. Dat vergt dat wij daarover na het paasreces onmiddellijk samenkomen met de collega's die daaraan willen werken om een gezamenlijke tekst op te stellen, zodat die kan worden afgewerkt vóór het zomerreces en in werking kan treden samen met het huidige ontwerp, opdat de slachtoffers van geïnterneerde daders een gelijke behandeling krijgen ten opzichte van andere slachtoffers.

Mevrouw de minister, de inwerkingtreding van de wet zal langer op zich laten wachten. Wij begrijpen voor een stuk ook hoe dat komt. Daarom wil ik u voorstellen om terzake misschien een tijdelijke circulaire op te stellen, om de rechtbanken en parketten reeds de opdracht te geven om nu al maximaal, al was het misschien enkel voor de zware misdrijven, de optie en de mogelijkheid te geven en de suggestie te doen om slachtoffers reeds te horen.

Ik verwijs terzake nog naar enkele problemen: omtrent het gezag van gewijsde; omtrent de samenstelling van de aanwervings- en evaluatiecommissie, waarin twee hoge ambtenaren van de FOD Justitie zitten en waarbij de hoge raad bemerkingen had in verband met onafhankelijkheid; omtrent het feit dat de duurtijd van de assessoren en de magistraten tijdelijk is en niet altijd verlengd kan worden zoals bij jeugdrechters en onderzoeksrechters.

Ik ga daar niet dieper op in.

Hoe dan ook, wij vrezen dat het ontwerp juridische en praktische problemen op het terrein zullen opleveren. Mag ik zo onbescheiden zijn om Horatius te persifleren? Horatius zei ooit: "Quid leges sine moribus?"

De **voorzitter**: Dat is geen persiflage, maar een citaat.

01.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal hem parafraseren.

Die filosoof had het uiteraard bij het rechte eind en dat zal ook zo zijn voor onderhavig ontwerp. Mag ik er misschien aan toevoegen: "quid leges sine argentibus"? Als er niet in middelen wordt voorzien, collega's, worden de ontwerpen, die goede uitgangsprincipes hebben, maar waarvoor wij andere keuzes zouden maken, slagen in het water. Dan zullen de justitie, de politiek en wij als democratie nogmaals kwetsbaar opstellen ten opzichte van de bevolking en dan is dat een gemiste kans. Wij betreuren dat en daarom zullen wij ons onthouden.

01.03 **Servais Verherstraeten** (CD&V): Si des moyens ne sont pas prévus, les projets de loi seront un coup d'épée dans l'eau. La justice, mais aussi le monde politique et la démocratie, se verront dès lors une fois de plus fragilisés face à la population. Nous le déplorons et nous nous abstiendrons donc.

De **voorzitter**: Mevrouw Lalieux heeft vijf minuten nodig voor haar betoog. Zo kan ik het evenwicht bewaren in taal en inhoud, als u mij begrijpt. Mevrouw Lalieux heeft het woord, en daarna de heer Laeremans, die een andere houding zal verdedigen.

01.04 Karine Lalieux (PS): La balance des genres... si on doit faire cela à chaque séance, on ne va pas y arriver, monsieur le président.

Le **président:** C'est deux tiers-un tiers, mais les femmes en valent deux, n'est-ce pas? C'est évident.

01.05 Karine Lalieux (PS): Au parlement!

Le **président:** Au parlement, bien sûr! Madame, comment oserais-je ...? Je vous en prie.

01.06 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, combien de discours, combien de notes de politique générale, combien de cartes blanches dans les médias, combien de prises de position de professeurs d'université, de magistrats, de criminologues ont-ils appelé de leurs vœux la création d'un tribunal d'application des peines?

Je voudrais aussi rappeler que l'idée de créer un tel tribunal en Belgique se trouvait déjà dans l'avant-projet de loi de Code pénal du commissaire royal Robert Legros, publié il y a déjà plus de vingt ans. Beaucoup de temps s'est écoulé depuis lors. Trop, diront certains. Il y a longtemps que l'on attendait – et à juste titre – un transfert massif du contrôle de l'exécution des peines du pouvoir exécutif vers le pouvoir judiciaire.

Ceci est fait aujourd'hui et on ne peut que se féliciter, madame la vice-première ministre, de la détermination avec laquelle vous avez porté les deux projets qui nous sont soumis aujourd'hui. Enfin, nous allons remplacer les mots par des actes et vous êtes la première ministre à réussir cette performance.

Mes remerciements vont aussi aux membres de la commission Holsters. Cette commission d'experts, présidée par M. Holsters, a été mise en place par un arrêté royal du 27 juin 2000. Elle avait reçu pour tâche de préparer un avant-projet de loi sur trois thèmes: la fixation de la peine, le statut juridique externe des détenus et les tribunaux d'application des peines. Elle a effectué un travail remarquable, au terme duquel elle a déposé, en mai 2003, un rapport final.

Lorsque l'idée d'un tribunal d'application des peines a été lancée, le caractère éventuellement anticonstitutionnel de cette création a été invoqué au motif que l'exécution des peines revient au pouvoir exécutif et non au pouvoir judiciaire qu'incarne par définition un tribunal. C'est une de ces querelles où les juristes s'épuisent en vain. Pour ma part, je me félicite que vous ayez choisi d'en faire une prérogative judiciaire. Après tout, c'est le juge qui décide d'accorder ou non un sursis à un condamné. Ce qu'il peut faire au moment du prononcé du jugement, pourquoi ne pourrait-il pas le faire par la suite?

L'enjeu est de taille. Il s'agit de rendre au pouvoir judiciaire les compétences qui sont les siennes. C'est lui qui peut adapter la peine à l'évolution de la situation du condamné et ce, dans le cadre d'un débat contradictoire qui permet l'exercice des droits de la défense, ce qui est fondamental à nos yeux.

Le tribunal d'application des peines prendra la forme d'une juridiction pluridisciplinaire pour ce qui est des condamnations de plus de trois ans. Ceci permettra assurément de favoriser la circulation du savoir

01.06 Karine Lalieux (PS): De oprichting van een strafuitvoeringsrechtbank en de overdracht van het grootste deel van het toezicht op de strafuitvoering van de uitvoerende naar de rechterlijke macht staan al lang op de politieke agenda. We zijn dan ook uitermate tevreden over de twee ontwerpen die ons vandaag worden voorgelegd. Ik dank tevens de leden van de commissie-Holsters.

Toen het idee van een strafuitvoeringsrechtbank het licht zag, werd erop gewezen dat die misschien ongrondwettelijk zou zijn omdat de strafuitvoering tot de bevoegdheid van de uitvoerende en niet van de rechterlijke macht behoort. Het verheugt me dat men dat voorrecht aan de rechterlijke macht heeft toegewezen.

Er staat veel op het spel. We moeten ervoor zorgen dat de rechterlijke macht over al haar bevoegdheden kan beschikken. De rechterlijke macht kan de straf aanpassen aan de veranderende situatie van de veroordeelde, en dit in het kader van een op tegenspraak gevoerd debat waarbij de verdediging haar rechten kan uitoefenen.

De multidisciplinaire samenstelling van het rechtscollege voor veroordelingen van meer dan drie jaar zal de kruisbestuiving tussen de praktijkervaring en de rechtsprekende functie bevorderen.

Het recht op strafuitvoering heeft lang op zich laten wachten en

entre la pratique de terrain et la fonction juridictionnelle. Nos magistrats ne sont sûrement pas assez impliqués dans le suivi des condamnations. Il est important que le travail du magistrat professionnel soit enfin éclairé par des personnes de terrain qui prépareront et qui préparent déjà aujourd'hui le détenu à sa réinsertion.

Je ne rentrerai pas davantage dans la technicité du projet. Je crois à cet égard que la voie choisie par le gouvernement est juste. Il y a eu énormément de débats au Sénat ainsi qu'à la Chambre et il ne faut pas les recommencer ici. Nous avons décidé en majorité et, selon moi, nous avons posé les bons choix.

Quant au droit de l'exécution des peines, il a été longtemps un droit à construire auquel il convenait de s'atteler afin de remédier à l'opacité qui entoure la matière. A l'heure actuelle, les modalités d'exécution des peines, comme on l'a déjà rappelé, ne sont pas réglées par une loi, ni même par des arrêtés mais bien par des circulaires causant une insécurité juridique.

Je ne vais pas passer en revue l'ensemble des mesures réglées par le projet que sont l'interruption de l'exécution de peines, la détention limitée, la surveillance électronique, la libération conditionnelle car les conditions imposées me paraissent rencontrer un équilibre entre réinsertion et protection de la société.

Qu'on le veuille ou non, les peines privatives de liberté sont limitées et il y aura toujours un moment où il faudra remettre le justiciable en liberté. Préparer la réinsertion et développer les alternatives à l'emprisonnement constituent des démarches indispensables.

En offrant au détenu la possibilité de se réinsérer socialement au travers des mesures telles que la détention limitée ou la surveillance électronique, le système pénal belge trouve sa place dans la tradition humaniste de la peine et c'est important.

En donnant une véritable place à la victime, en termes de reconnaissance et d'information, au travers des différentes procédures, les textes dont nous débattons aujourd'hui instituent un véritable équilibre indispensable et positif entre les différents acteurs d'un procès. Nous nous réjouissons, comme d'autres l'ont fait ou le feront, des mesures qui ont été prises en faveur des victimes. Je pense notamment aux mesures prévoyant une meilleure information et préparation des victimes tout au long de l'exécution de la peine, ainsi qu'aux possibilités de formuler des contre-indications par rapport aux différentes formes et modalités d'exécution de la peine.

En conclusion, monsieur le président, je souhaiterais émettre deux considérations.

Tout d'abord, un premier pas a été réalisé avec l'adoption, dans le courant de l'année 2004, du texte relatif au statut juridique interne des détenus. A cette époque, nous avons déjà souligné que cette réforme devait nécessairement être complétée par les textes dont nous débattons aujourd'hui. Les deux textes qui nous sont soumis complètent ce vaste chantier, et c'est heureux. Madame la ministre, nous n'avons pas dû attendre longtemps. Gageons que, conjugués à l'amélioration du statut juridique interne des détenus, ces textes

men heeft hard moeten werken om de juridische onzekerheid die de zaak omringt te verhelpen.

Of men het nu wil of niet, de vrijheidsstraffen zijn beperkt en er zal altijd een moment zijn waarop men de rechtsonderhorige opnieuw vrij moet laten. De voorbereiding van de wederopname in de maatschappij en de ontwikkeling van alternatieven voor de opsluiting zijn onvermijdelijke stappen. Door het slachtoffer een echte plaats te geven zorgen deze projecten trouwens voor een heus evenwicht tussen de diverse actoren van een proces.

In 2004 werd een eerste stap gezet met de goedkeuring van de tekst betreffende de interne rechtspositie van de gedetineerden. De twee teksten die aan ons zijn voorgelegd vervolledigen dit ruim opzet.. Deze hervorming betekent een belangrijke stap voorwaarts maar tevens dienen er voldoende middelen voorhanden te zijn. Ik weet dat we in dit opzicht vertrouwen kunnen hebben in de minister. We zullen dus met overtuiging voor deze twee wetsontwerpen stemmen.

pourront contribuer à un plus grand respect des droits de la personne condamnée et à un meilleur fonctionnement de notre système pénitentiaire.

Ensuite, si la réforme que nous allons voter tout à l'heure constitue à n'en pas douter une avancée non négligeable, il sera néanmoins indispensable, comme M. Verherstraeten vient de le rappeler, que des moyens suffisants accompagnent cette réforme afin que celle-ci trouve une concrétisation rapide. Je sais que nous pouvons vous faire confiance à cet égard, madame la ministre.

C'est donc avec conviction que nous voterons en faveur de ces deux projets de loi.

De **voorzitter**: Merci, madame Lalieux.

Mijnheer Laeremans, u ziet dat wat ik had gezegd, bewaarheid is gebleken.

Ik geef de heer Laeremans het woord in de algemene bespreking. Ik vermoed dat dat iets langer zal duren.

01.07 Koen Bultinck (Vlaams Belang): (...)

De **voorzitter**: Het was een vermoeden, mijnheer Bultinck.

01.08 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Een onschuldig vermoeden, om in de toepassing van deze wet te blijven.

Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw de minister, uit de vele wijze levenslessen die ik intussen al 22 jaar geleden gekregen heb van mijn retoricaleraar, is er één die mij wellicht altijd zal bijblijven. Hij gaf ons mee dat wij altijd het vermogen moeten behouden om ons te verwonderen, om ons oprecht te verbazen over hetgeen er allemaal in de wereld rondom ons gebeurt en om te vermijden dat we door de routine, de sleur en de eeltvorming op onze zintuigen, alles zomaar normaal vinden.

Welnu, ik ben verwonderd. Ik ben bijzonder verbaasd. Ik sta eigenlijk versteld dat een zo belangrijke en revolutionaire wet als deze, die een zodanig ingrijpende wijziging van de wet-Lejeune inhoudt, zo langdurig en zo intensief door de media onder de mat kan worden geborsteld. Het lijkt wel of men angst heeft om de burger te informeren en om de burger ervan in kennis te stellen dat het land binnenkort opgezaaid zit met een nieuw wereldrecord, met het meest lakse, het meest soepele en meest verregaande vrijlatingsbeleid voor criminelen ter wereld.

De "democratuur" waarin we vandaag in dit land leven, laat zich kenmerken door een terreur van politiek correct denken. Wie daar durft tegen ingaan, wordt in de hoek gezet en afgeschilderd als een marginaal. Hij wordt zo hard mogelijk doodgezwegen, omdat men nu eenmaal schrik heeft van de bevolking, omdat men de bevolking niet vertrouwt. De mensen zouden wel eens kwaad kunnen reageren. De kiezer zou wel eens een stevig pak rammel kunnen uitdelen aan de politieke klasse mocht die weten hoezeer hij vandaag bij de bok gezet wordt, hoezeer de beloften die enkele jaren geleden werden gedaan vandaag schaamteloos begraven worden, hoe het gegeven woord aan de kiezer hier vandaag zonder de minste scrupules en zonder de minste gêne gebroken wordt.

01.08 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Je n'en reviens pas que les médias occultent ainsi ce projet de loi révolutionnaire. J'ai bien l'impression que l'on craint de dire aux citoyens de ce pays qu'ils connaîtront bientôt la politique de remise en liberté la plus laxiste et la plus outrancière du monde. Les engagements pris il y a quelques années sont aujourd'hui jetés aux orties sans le moindre scrupule.

En 2003, le cartel sp.a-spirit avait remporté une victoire électorale. L'un des éléments majeurs de la campagne électorale du sp.a a été l'engagement pris par le président du parti, M. Stevaert, d'opérer un revirement substantiel dans la politique de remise en liberté. À moins d'un mois des élections, il avait placé l'annulation de la loi Lejeune sur la liste des priorités de l'agenda politique.

Dans le journal "Het Laatste Nieuws" du 24 avril 2003, M. Stevaert déclarait notamment que chaque détenu avait droit à une peine juste, dont il sait qu'il devra la purger jusqu'au dernier jour. La

In 2003, collega's, behaalde het kartel sp.a-spirit een gigantische overwinning. Het linkse kartel kreeg toen bijna een kwart van de kiezers achter zich en haalde bijna zoveel als het historisch resultaat dat het Vlaams Belang in 2004 zou halen. Eén van de speerpunten van de sp.a tijdens die verkiezingscampagne, was het zware engagement van Fidel Stevaert – de man die zich vorig jaar naar het grote voorbeeld van zijn vriend Castro liet kronen tot de levenslange onverkozen leider van Limburg – dat er een fundamentele ommekeer zou komen in het vrijlatingsbeleid. Op minder dan een maand voor de verkiezingen van 18 mei 2003 wendde Steve Gratis de steven en plaatste hij de afschaffing van de wet-Lejeune boven aan de politieke agenda. Dat was een koerswending van formaat, want de socialisten waren tot op dat moment de herauten geweest van de vervroegde invrijheidstelling. Met Stevaert zou het allemaal veranderen. Ik citeer uit Het Laatste Nieuws van 24 april 2003, minder dan een maand voor de verkiezingen op 18 mei 2003: "Elke gevangene heeft het recht op de juiste strafmaat", zegt Stevaert, "waarvan hij weet dat hij ze tot de laatste dag moet uitzitten. Zodra die straf bepaald is, moet je daarop niet meer beknijsen. De familie van een slachtoffer begrijpt zo'n strafvermindering niet. Leg het maar eens uit. Uw kind wordt vermoord en de dader krijgt negen jaar, maar na drie jaar komt hij weer vrij omdat hij zich goed gedraagt."

Fidel Stevaert ging nog verder. Hij kopieerde schamteloos het programma van het toenmalige Vlaams Blok. Straffen moeten niet alleen onverkort worden uitgevoerd, er kan bovendien een tweede strafmaat aan toegevoegd worden, als gevangenen bepaalde voorwaarden, zoals goed gedrag, niet vervullen. Dat is dus strafverzwaring bij slecht gedrag. Wij schuiven dat al jaren naar voren.

Dan komt het toppunt. "De sp.a was de laatste jaren toch radicaal tegen een aanpassing van de wet-Lejeune?", vroeg een journalist van Het Laatste Nieuws. Mijnheer Gratis antwoordde: "Dit was de SP, ik ben voorzitter van de sp.a., met de a van anders. Als men de sp.a vandaag verwijt dat ze dit thema heeft verwaarloosd, dan zeg ik: laat de volgende minister van Justitie een sp.a'er zijn, dan wordt dit voorstel uitgevoerd. Bij de sp.a luisteren de ministers naar hun voorzitter." Dat was een citaat van Steve Stevaert.

Collega's, de voorbije maanden had de sp.a de kans om te sleutelen aan de wet-Lejeune, om de wet te verstrengen en om onsamendrukbare straffen in te voeren. Bovendien hadden ze een rode minister. Als de sp.a dus echt had gewild, dan had ze de wet kunnen verstrengen. Vandaag gebeurt echter precies het tegenovergestelde. De wet wordt lakser dan ooit, met de volle steun van de sp.a-parlementsleden. U maakt dus niet alleen uw beloften niet waar, u maakt het bovendien nog veel erger. Daarvoor bestaat een naam, mijnheer Casaer, het is kiezersbedrog van het zuiverste water. Zelden heb ik parlementsleden zo flagrant en zo opvallend hun engagement zien inslikken. Uw beloften van 2003, mijnheer Casaer, waren dus niet meer dan platte, ordinaire leugens. Uw beloften, waarmee u in 2003 de verkiezingen hebt gewonnen, waren grove en gore volksverlakkerij.

De wet op de externe positie van de gedetineerden, die hier vandaag wordt besproken, is ronduit schandelijk, in de eerste plaats door de onverantwoorde uitbreiding van het penitentiair verlop en de

familie de la victime ne comprend pas que l'on puisse accorder une réduction de peine pour bonne conduite. En cas de mauvaise conduite, la peine doit être alourdie. M. Stevaert ajoutait encore qu'au cours des dernières années, le SP s'était formellement opposé à une modification de la loi Lejeune, mais « il s'agissait du SP, je suis président du sp.a. ».

Ces derniers mois, le sp.a a eu l'opportunité de renforcer la loi Lejeune et d'introduire des peines incompressibles. Malgré une ministre socialiste, la loi est aujourd'hui plus laxiste que jamais et ce, avec le soutien des parlementaires du sp.a.

C'est exactement le contraire qui se produit aujourd'hui, et c'est l'électeur qui est dupé.

Ce projet de loi est honteux. Il organise une généralisation irresponsable des congés pénitentiaires et des permissions de sortie, qui feront partie du régime ordinaire auquel les condamnés auront droit. Aujourd'hui, ces congés sont considérés comme une faveur, comme le souligne la dernière circulaire, et tout automatisme est exclu.

Les détenus ont droit au congé pénitentiaire un an déjà avant d'entrer en considération pour une mise en liberté anticipée c'est-à-dire, pour plus de 80 % des détenus, dès après leur condamnation.

Le projet de loi démonte les mécanismes de sécurité qui permettent de s'opposer à la mise en liberté conditionnelle. La participation du conseil du personnel de l'établissement pénitentiaire est rayée de la procédure. La ministre n'a jamais motivé ce choix et l'efficacité du système n'a pas été analysée. A l'avenir, le personnel ne sera entendu qu'à la demande du

uitgangsvergunning. In de toekomst zullen ze allebei deel uitmaken van het standaardregime van elke gedetineerde. De veroordeelden zullen er, tenzij in uitzonderlijke gevallen, een afdwingbaar recht op hebben dat automatisch hernieuwd wordt, in tegenstelling tot vandaag. Nu zijn dergelijke verlopen terecht een gunst voor wie zich behoorlijk gedraagt, echt bereid is tot reïntegratie en werk maakt van de vergoeding van de slachtoffers.

Hetgeen op til is, is in elk geval volmaakt in tegenstelling met de huidige omzendbrief inzake penitentiair verlof, waarin duidelijk het gunstkarakter wordt benadrukt.

Ik citeer uit die omzendbrief: "Dit verlof wordt slechts verleend aan de veroordeelden van wie men verwacht dat ze geen misbruik zullen maken van die gunst en wier aanwezigheid in het milieu waarin ze het verlof zullen doorbrengen, de publieke opinie niet in beroering brengt. De toekenning van het verlof", aldus de actuele omzendbrief, "wordt nooit beschouwd als een recht waarop de gedetineerde aanspraak kan maken. Het kan slechts het resultaat zijn van een individuele beslissing van de hogere overheid, genomen in het kader van de behandeling. Het systeem sluit elk automatisme uit."

Dat is de huidige omzendbrief, die tot op vandaag werkt, maar met het terechte gunstkarakter van vandaag wordt dus voorgoed gebroken. Erger nog, de gevangenen krijgen al recht op het verlof 12 maanden vooraleer ze in aanmerking komen voor vervroegde invrijheidstelling. Ik herhaal: 12 maanden.

Vanaf vandaag is dat slechts 3 maanden vooraf. In de praktijk betekent de nieuwe wet dat de overgrote meerderheid meteen op penitentiair verlof zal mogen of meer dan 80% van alle veroordeelden, met name al degenen die minder dan 3 jaar effectief hebben gekregen. Zij zullen op penitentiair verlof mogen zodra ze veroordeeld zijn, zodra ze de gevangenis binnenwandelen. Zij hebben meteen en automatisch recht op penitentiair verlof, tenzij in welbepaalde de omstandigheden. Als cadeau na een veroordeling kan dat toch wel tellen.

De wet is ronduit schandelijk, omdat ze, ten tweede, de veiligheidskleppen afbreekt waarmee de voorwaardelijke invrijheidstelling nu nog kan worden tegengehouden. Vandaag kan het personeelscollege van de gevangenis – meer dan terecht trouwens – een vrijlating blokkeren. Dat kan trouwens meermaals na mekaar als men van oordeel is dat de vrijlating onverantwoord is.

Die verantwoordelijkheid voor het personeel, die noodzakelijke inspraak, verdwijnt voortaan, zonder dat dat zelfs maar beargumenteerd werd. Er werd geen enkel argument van de minister naar voren geschoven: het is niet onderzocht en er is geen falen van de inspraak van het personeelscollege aangetoond. Integendeel, het schijnt behoorlijk te werken. Toch moet het verdwijnen. Het gevangenispersoneel zal in de toekomst enkel nog worden gehoord als de gedetineerde dat zelf vraagt, met andere woorden, als het in zijn eigen voordeel speelt en niet als er gewaarschuwd zou kunnen worden voor bijvoorbeeld zijn gevaarlijkheid. Op die manier maakt men het personeel van de gevangenis onverantwoordelijk.

Er is zelfs geen enkele wettelijke garantie dat er een advies van de

détenu. Aucun élément légal ne garantit que le service psychosocial de la prison sera consulté, malgré les mises en garde des membres flamands des commissions de libération.

La différence entre condamnés primaires et récidivistes sera également gommée. Actuellement, les premiers sont libérables au tiers de leur peine alors que les seconds ne le sont qu'aux deux tiers. L'effet dissuasif que produisait cette différence sera donc annulé. C'est déjà le cas en pratique, cette mesure ayant été instaurée en janvier 2001 pour faire face, d'urgence, à un pic temporaire. Le ministre Verwilghen avait alors annoncé qu'il ferait preuve d'une vigilance accrue à l'égard des récidivistes mais, aujourd'hui, même le risque de récidive ne constitue plus un argument contre la libération conditionnelle.

Les tribunaux de l'application des peines qui vont être créés disposeront de moins de possibilités qu'avant de refuser une libération conditionnelle à des détenus. Désormais, la majorité entend accorder aux détenus le bénéfice d'une libération conditionnelle dans le plus grand nombre de cas possible. Cette loi n'est inspirée que par le souci de remédier à la surpopulation dans nos prisons sans tenir compte de la nécessité de protéger la société.

À l'avenir, la libération conditionnelle devra être accordée, sauf en présence de contre-indications. La marge de manœuvre du juge d'application des peines est plus restreinte que celle de l'actuelle commission de libération. Les contre-indications éventuelles sont également limitées puisque la personnalité et le comportement du détenu ne jouent plus aucun rôle. Le risque de récidive n'est plus envisagé qu'en cas de danger manifeste

psychosociale dienst van de gevangenis in zijn vrijlatingsdossier zal zitten, ondanks de krachtige waarschuwing van de Vlaamse leden van de vrijlatingscommissies. Daarmee wordt opnieuw ruimte geschapen voor een paraplupolitiek, de zo gehekkelde paraplupolitiek in de commissie-Dutroux, waarbij alle betrokkenen de verantwoordelijkheid voor de mislukking op een ander konden afschuiven. Door de hele wet maakt men de psychosociale dienst van de gevangenis onverantwoordelijk.

Ten derde, deze wet is ronduit schandelijk. Voor het gros van de veroordeelden - voor meer dan 80% van de gestraften met een straftijd tot drie jaar - verdwijnt het onderscheid tussen primair gestraften en recidivisten. Vandaag is het onderscheid in de wet-Lejeune heel gekend en heel duidelijk. Primair gestraften kunnen vrijkomen na een derde van de straf en recidivisten na twee derde. Dit fundamentele onderscheid van de wet-Lejeune wordt voor de overgrote meerderheid van de gedetineerden voor altijd weggeslagen. Dit belangrijke ontradende signaal van de wetgever aan recidivisten - dat zij zwaarder zullen behandeld worden dan anderen - wordt definitief onderuit gehaald.

Ik weet wel dat men zal zeggen dat het in de praktijk nu reeds zo is, omdat Verwilghen - de voorganger van deze minister - dat zo bij omzendbrief had ingevoerd. Wij hebben Verwilghen in de plenaire nog ondervraagd hierover op 18 januari 2001. In die zitting eindigde zijn antwoord als volgt: "Ik beklemtoon dat deze maatregel alleen wordt ingevoerd om aan de tijdelijke piek in de maand december - december 2000 - te verhelpen". Het was toen duidelijk een noodmaatregel en die tijdelijke noodmaatregel van toen wordt nu definitief.

Sterker nog, Verwilghen kondigde toen extra waakzaamheid aan ten opzichte van deze recidivisten. Ik citeer opnieuw: "Het plegen van vier-, vijf- of zesmaal dezelfde feiten is een manifeste contra-indicatie". Precies deze stok achter de deur valt vandaag eveneens weg, want voor gestraften onder drie jaar straf is het risico op recidive helemaal geen tegenaanwijzing meer om een veroordeelde binnen te houden. Dat wordt afgeschaft.

Dan komen we aan de vierde reden waarom deze wet zo schandelijk is. De mogelijkheden voor de nieuwe strafuitvoeringsrechtbank om de criminelen binnen te houden, worden drastisch ingeperkt. Het is de uitdrukkelijke bedoeling van deze minister en van de meerderheidspartijen - zo staat het ook in de toelichting bij dit wetsontwerp - om voortaan in zoveel mogelijk gevallen een voorwaardelijke invrijheidstelling toe te kennen. De vrijlatingen zullen dus nog versneld en vervroegd worden, waar het vandaag al zo erg is en we hebben reeds het meest lakse vrijlatingsbeleid van West-Europa.

Deze wet is alleen maar ingegeven door de wens om de overbevolking van de gevangenissen tegen te gaan en allerminst door de zorg voor de bescherming van de maatschappij. Ook op dit vlak is de wet revolutionair.

Vandaag kunnen de vrijlatingscommissies overgaan tot de invrijheidstelling, maar die invrijheidstelling kan - zo stelt de huidige wet letterlijk - alleen worden verleend indien tegelijk aan een hele

pour l'intégrité de tiers. Les commissions de libération actuelles ont rendu un avis négatif.

De même, pour les détenus condamnés à une peine d'emprisonnement de plus de trois ans, la libération conditionnelle ne peut être refusée qu'en présence d'éléments indiquant que de nouvelles infractions graves seront commises. La libération conditionnelle ne peut en outre plus être révoquée lorsqu'il est question de récidive au motif qu'on négligerait ainsi la présomption d'innocence. La libération ne peut être révoquée qu'à condition qu'une nouvelle condamnation soit passée en force de chose jugée. L'angélisme de la coalition violette n'a aucune limite. Pour la majorité, il est plus important de protéger les criminels que la société.

La législation relative aux délinquants sexuels a été renforcée après le procès Dutroux. Le principe d'imposer un traitement et un accompagnement comme conditions obligatoires préalables à une mise en liberté est à présent à nouveau supprimé. Les délinquants sexuels peuvent également être libérés plus rapidement moyennant une surveillance électronique.

La règle d'unanimité est également supprimée pour le tribunal de l'application des peines. Les deux assesseurs sociaux peuvent ainsi imposer leur volonté au magistrat.

Toutes les peines d'emprisonnement de courte durée pourront être commuées en une peine de travail d'un maximum de 300 heures par le tribunal de l'application des peines. Il s'agit de la énième tentative tendant à ne pas appliquer les peines

reeks voorwaarden wordt voldaan. Met de nieuwe wet wordt alles omgedraaid. In de toekomst wordt de invrijheidstelling door de strafuitvoeringsrechtbank toegekend. Ze moet dus worden toegekend, tenzij er tegenaanwijzingen zijn.

De voorwaardelijke invrijheidstelling verliest dus haar gunstkarakter en wordt wel degelijk een afdwingbaar, subjectief recht. De beleidsmarge voor de strafuitvoeringsrechter wordt veel kleiner dan de marge die de actuele vrijlatingcommissies hebben.

Ook het aantal tegenaanwijzingen wordt sterk ingeperkt. De persoonlijkheid van de gedetineerde en zijn gedrag tijdens de detentie zijn hierbij van geen tel meer. Sterker nog - ik heb het zojuist reeds aangehaald -, bij de veroordeelden tot drie jaar speelt het gevaar voor recidive op geen enkele wijze meer mee, alleen nog wanneer er een manifest risico is voor de integriteit van derden.

De Vlaamse leden van de actuele vrijlatingcommissies, die een heel omstandig en heel uitvoerig degelijk advies hebben gegeven, een vernietigend advies voor de wet trouwens, zijn zeer scherp in hun advies. Zij waarschuwen: "Een notoir oplichter met extreem hoog gevaar voor recidive, maar die kan aantonen dat hij in zijn behoefte kan voorzien, kan geen VI worden geweigerd indien zijn straf maximaal drie jaar is." Dat kan toch wel tellen!

Ook voor de tot meer dan drie jaar veroordeelden is er een sterke versoepeling. De vrijlating kan alleen worden tegengehouden bij het risico van het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten. Wanneer men dus met zekerheid weet dat de gedetineerde zich vanuit de gevangenis aan het voorbereiden is op het plegen van gewone of minder ernstige strafbare feiten, is de strafuitvoeringsrechtbank verplicht om die zware crimineel, iemand die veroordeeld is tot meer dan drie jaar effectief, vrij te laten. Dat is gewoon onvoorstelbaar.

Veel is echter niet genoeg. Wanneer de delinquenten recidiveren en nieuwe zware misdrijven begaan, kunnen vandaag de commissies hen terugroepen. Zij kunnen de vrijlating dan herroepen. Ook dat wordt echter onderuitgehaald, want zoiets zou ingaan tegen het zogenaamde vermoeden van onschuld. Een herroeping van die vrijlating is pas mogelijk na een nieuwe veroordeling en pas nadat die veroordeling in kracht van gewijze is gegaan.

De wereldvreemdheid van paars kent dus geen grenzen. Wij hebben dat fameuze vermoeden van onschuld enkele weken geleden nog gehoord in de zaak-Erdal. Vandaag horen wij het opnieuw. De paarse regering heeft het zogeheten vermoeden van onschuld misbruikt om Erdal te laten lopen, om Erdal in de brousse te laten verdwijnen. In de toekomst zal dat vermoeden aangewend worden om recidiverende criminelen, zelfs al zijn ze op heterdaad betrapt, zelfs al heeft iedereen gezien dat ze wel degelijk dat misdrijf hebben begaan, uit de gevangenis weg te houden.

Collega's, dat is een ongehoord schandaal! U zult daarvoor heel veel protest van de bevolking krijgen. De bescherming van de criminelen weegt voor paars duidelijk veel zwaarder door dan de bescherming van de samenleving.

Zo belanden wij bij de vijfde reden waarom de wet zo ronduit

d'emprisonnement de courte durée même si le premier juge a décidé qu'une peine de substitution n'était pas suffisante.

Aux yeux du Vlaams Belang, l'adoption d'un texte aussi insensé est immorale. Ce texte porte en effet atteinte à l'État de droit et au juge pénal et donne l'impression que ce dernier est incompétent et que le juge de l'application des peines est bien plus compétent que lui.

Aucun pays du monde civilisé ne connaît un texte reflétant un tel laxisme. La Belgique s'était déjà dotée de la législation en matière de nationalité la plus laxiste, mais elle dispose à présent aussi de la législation la plus laxiste en matière de libération de détenus.

Il est donc tout à fait fallacieux de prétendre, comme le fait la ministre, que la politique en matière de libération se trouverait renforcée par le fait que des récidivistes condamnés à perpétuité pour la seconde fois ne peuvent aujourd'hui bénéficier de la libération conditionnelle qu'après seize ans, et non quatorze. On aurait dû faire en sorte que, comme aux Pays-Bas, des personnes dans ce cas purgent effectivement la totalité de leur peine. En procédant de la sorte, le gouvernement sape toute confiance dans l'État de droit. Cette loi constitue un camouflet pour les victimes.

Il est dès lors déconcertant que le MR, qui s'est toujours positionné comme le défenseur par excellence des droits des victimes, apporte aujourd'hui son soutien à l'ange gardien des détenus, Mme Onkelinx. Si la politique ne souhaite plus protéger la société, les juges constituent notre dernière planche de salut. Nous en appelons aux magistrats pour qu'ils prononcent des peines beaucoup plus sévères. Les victimes des criminels et la

schandelijk is. De bestaande waarborgen voor de bescherming van de samenleving worden op de helling gezet, bijvoorbeeld inzake de seksuele delinquenten, waarvoor na Dutroux een belangrijke verscherping van de wetgeving was doorgevoerd.

population toute entière comptent sur eux.

Behandeling en begeleiding van seksueel delinquenten als verplichte voorafgaande voorwaarde aan de vrijlating is weggelaten. Die zijn niet langer verplicht. Seksueel delinquenten worden net zoals mensenhandelaars – vandaag is het nog verboden – in de toekomst niet langer uitgesloten voor de versnelde vrijlating, nog sneller dan een derde, onder elektronisch toezicht. Ook dat mogen seksueel delinquenten nu genieten. Blijkbaar zijn dat soort misdrijven niet langer een prioriteit en zijn ze niet meer zo ernstig als enkele jaren geleden.

Bijzonder gortig ten slotte is het wegvallen van de eenparigheidsregel voor de strafuitvoeringsrechtbank. Ook dat was een waarborg om al te lichtzinnige en onverantwoorde vrijlatingen te voorkomen en om de samenleving te beschermen. Bij veroordelingen tot 10 jaar of meer of bij gedetineerden die minder dan de helft van de straf hebben uitgezeten, geldt vandaag nog altijd dat de rechter en zijn twee assessoren unaniem de vrijlating moeten beslissen. Die vereiste valt definitief weg. De twee sociale assessoren, die helemaal geen jurist hoeven te zijn, kunnen voortaan zonder probleem hun wil opleggen aan de magistraat. Begrijpe wie kan!

Ten slotte belanden we bij de top of the bill, de rode kers op de taart van minister Onkelinx, de grootste schande uit het hele ontwerp. Alle korte gevangenisstraffen, alle straffen tot 1 jaar effectief zullen in de toekomst door de strafuitvoeringsrechtbank kunnen omgezet worden in korte werkstraffen van misschien een paar uur, een paar tientallen uur of heel uitzonderlijk 300 uur, het absolute maximum. Het is de zoveelste poging van paars om korte gevangenisstraffen in de praktijk niet uit te voeren, zelfs al heeft de eerste rechter uitdrukkelijk geoordeeld dat de werkstraf niet op zijn plaats is. De eerste rechter heeft alle mogelijke instrumenten: van een boete over een opschorting en een voorwaardelijke straf tot een alternatieve straf. De veroordeelde kan hiertegen in beroep gaan. Indien de rechter in beroep ondanks al die mogelijkheden toch een gevangenisstraf uitspreekt, ook al is ze maar kort, zijn daar duidelijk redenen voor en moet men dat respecteren. Dat is elementair in een rechtstaat. Dan nog vindt de minister van Justitie dat de rechter het verkeerd voor heeft en zich vergist heeft en bijgevolg de straf ongedaan gemaakt moet worden. Daar komt het op neer! De straf wordt ongedaan gemaakt. Gevangenisstraffen van minder dan 1 jaar worden door de strafuitvoeringsrechter ongedaan gemaakt en omgezet in een belachelijke allerminst afschrikwekkende werkstraf.

Dat u aan een dergelijke dwaasheid uw goedkeuring heeft gegeven, collega's, vindt het Vlaams Belang werkelijk immoreel. U haalt de rechtsstaat onderuit. U haalt de strafrechter onderuit. U maakt van de strafrechter een bloempot. U zegt gewoon dat de strafrechter onbekwaam is om te oordelen, dat u en de strafuitvoeringsrechter het veel beter weten. Het is werkelijk een schandaal van formaat dat zoiets door juristen op papier wordt gezet.

Mijnheer Casaer, wij hebben uitvoerig gezocht, maar nergens in de beschaafde wereld hebben wij een wetgeving gevonden die zo laks is

als de draak die morgen zal worden goedgekeurd. Ons land zal binnenkort niet alleen de meest lakse nationaliteitswetgeving ter wereld hebben; ons land zal bovendien ook de meest lakse vrijlatingwetgeving ter wereld hebben, dankzij Laurette Onkelinx en haar trouwe slippendragers van sp.a, MR en VLD.

Het is dan ook onwaarschijnlijk leugenachtig dat de huidige minister van Justitie, in reactie op de terechte petitie van de VZW "Ouders van een Vermoord Kind", via haar kabinet durfde beweren dat het vrijlatingbeleid zou worden verstrengd omdat gevaarlijke gekken, die voor de tweede maal in hun leven levenslang krijgen, immers pas na 16 jaar in plaats van na 14 jaar zouden mogen vrijkomen.

Mevrouw de minister, wat was dat een vreselijk signaal naar de betrokken ouders! In plaats van hen te verzekeren dat monsterachtige figuren, genre Fourniret en Dutroux, naar Nederlands voorbeeld echt levenslang zouden kunnen krijgen en tot aan het eind van hun dagen achter de tralies zouden blijven, zegt u dat zelfs dergelijke gruwelachtige personen na verloop van amper 16 jaar – dan nog als ze zich in de situatie van recidive bevinden – zullen mogen vrijkomen en terecht mogen komen in de voorgestelde, waanzinnige vrijlatingcarrousel.

Op deze manier wordt alle vertrouwen in de rechtsstaat weggenomen. U legt vandaag de basis voor een justitie die meer dan ooit onbegrepen zal zijn, voor een justitie die botst met het rechtvaardigheidsgevoel en voor een justitie die opnieuw zal leiden tot grote woede en verontwaardiging bij de slachtoffers. De voorliggende wet is niets anders dan een keiharde mokerslag in het gezicht van de slachtoffers van criminaliteit.

Mijnheer Malmendier, het is dus bijzonder ontluisterend dat een partij als MR, die zich zo heeft geprofileerd als de voortrekker van de rechten van de slachtoffers, zich vandaag gedraagt als het makke schoothondje van de beschermengel van de criminelen, Laurette Onkelinx.

Het Vlaams Belang kan vandaag niet anders dan een plechtige oproep lanceren aan alle strafrechtmagistraten in ons land. Als de politiek de samenleving niet langer wil beschermen, dan kunnen alleen de rechters dat nog doen. Als de politici de bevolking in de steek laten, dan zijn de rechters de laatste strohalm. Wij richten ons dan ook tot de dames en heren magistraten.

Dames en heren magistraten, wij vragen u om de voorliggende wet goed te lezen en er de passende conclusies uit te trekken, met name door veel zwaarder te straffen dan u vandaag doet. Als u wil dat de crimineel voor u daadwerkelijk in de gevangenis belandt, geef hem dan een straf die hoger is dan één jaar effectief. Als u wil dat de recidivist in de toekomst langer de binnenkant van de gevangenis ziet, geef hem dan ook automatisch een dubbel zo zware straf. Als u wil dat de crimineel voor u niet meteen kan genieten van penitentiair verlof, geef hem dan een celstraf die hoger is dan drie jaar.

Als u van oordeel bent dat de crimineel voor u een celstraf van minstens drie jaar verdient, bedenk hem dan met een celstraf van negen jaar. Als u van oordeel bent dat de crimineel voor u een celstraf van vijf jaar verdient, bedenk hem dan met een celstraf van vijftien

jaar. Als u van oordeel bent dat de crimineel een celstraf van tien jaar verdient, bedenk hem dan met een celstraf van dertig jaar.

Heren en dames magistraten, de slachtoffers van criminelen en de hele bevolking rekenen op u.

01.09 Jean-Pierre Malmendier (MR): Monsieur le président, je voudrais réagir aux propos de M. Laeremans et préciser que je ne suis le porte-serviette de personne! Toutefois, je préférerais de loin être le porte-serviette de Mme Onkelinx que d'être celui des génies qui les inspirent!

01.10 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, je vais essayer, dans un style télégraphique, de souligner les points positifs et ceux sur lesquels je me pose encore certaines questions.

Tout d'abord, les deux projets sur lesquels nous aurons à voter demain me semblent globalement positifs et c'est la raison pour laquelle notre groupe votera pour ces deux projets.

Le premier point positif est d'avoir enfin un cadre légal pour le statut juridique externe des détenus et la création du tribunal de l'application des peines, qui étaient réclamés depuis longtemps.

Néanmoins, il conviendrait dans un second temps de confier à une juridiction non seulement l'exécution des mesures privatives de liberté mais également les autres types de peines et mesures telles que la probation, la peine de travail, le sursis et la défense sociale. C'est, je l'espère, le prochain défi auquel nous serons confrontés.

Deuxièmement, en ce qui concerne les victimes, il faut noter, comme l'intitulé du projet amendé le souligne d'ailleurs expressément, qu'il s'agit non seulement d'un projet relatif au statut juridique externe des détenus mais également aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine privative de liberté. Le projet fournit en effet un système d'information et de prise en compte des intérêts de la victime lors de l'exécution de la peine du condamné. Ce système est globalement positif.

Il faut reconnaître que le texte a été quelquefois amendé dans un sens positif à la Chambre – M. Malmendier y a contribué – et il prévoit désormais que la victime est entendue dans la procédure en révocation, suspension ou révision des modalités d'exécution de la peine si cette procédure est due au non-respect des conditions imposées dans l'intérêt de la victime et que le ministère public peut réagir lorsque le condamné met gravement en péril l'intégrité tant physique que psychique des tiers.

Il intègre aussi le projet de loi n° 1319 en complétant l'obligation de motivation du juge par une obligation d'information générale de toutes les parties à la procédure pénale de l'exécution de la peine privative de liberté prononcée et des éventuelles modalités d'exécution de la peine, ainsi que par une obligation d'information spécifique à l'égard de la partie civile sur la possibilité d'être entendue au sujet des conditions qu'il convient d'imposer dans son intérêt. Ces éléments sont favorables aux victimes et ont été repris dans le projet de loi relatif au statut juridique externe des détenus.

01.09 Jean-Pierre Malmendier (MR): Mijnheer Laeremans, ik ben niemands slippendrager, maar ik geef er de voorkeur aan mevrouw Onkelinx te volgen, veeleer dan de genieën die u inspireren.

01.10 Melchior Wathelet (cdH): Ik zal de positieve punten van het project onderstrepen en tevens ingaan op de aspecten waarbij ik nog een aantal vragen heb. Globaal genomen lijken beide wetsontwerpen me positief en daarom zal onze fractie ze goedkeuren.

Positief is vooreerst dat er eindelijk een wettelijk kader komt voor de externe rechtspositie van gedetineerden en dat strafuitvoeringsrechtbanken worden opgericht. In een volgend stadium zou echter niet alleen de uitvoering van de vrijheidsberovende maatregelen aan een rechtscollege moeten worden toevertrouwd, maar ook de andere soorten straffen en maatregelen, zoals de probatie, de werkstraf, het uitstel en de maatregelen tot bescherming van de maatschappij.

Dit ontwerp behandelt vervolgens ook de rechten van het slachtoffer in het raam van de nadere regels voor de uitvoering van de vrijheidsberovende straf, door het instellen van een regeling waarbij het slachtoffer wordt geïnformeerd en met diens belangen rekening wordt gehouden bij de uitvoering van de straf van de veroordeelde. De tekst, die op een paar punten in positieve zin werd geamendeerd, bepaalt dat het slachtoffer zal worden gehoord in de procedure tot herroeping, schorsing of herziening van de uitvoeringsmaatregelen van de

Troisièmement, la création d'un parquet spécialisé est aussi une bonne chose; je pense particulièrement au renforcement de son rôle en matière d'exécution des peines.

A présent, je voudrais souligner les points sur lesquels je me pose encore des questions.

Le premier point concerne ce qu'a largement évoqué le collègue Verherstraeten, à savoir les moyens qui devront être mis à disposition pour répondre à toutes les attentes que l'on crée en votant ces deux projets de loi, au niveau de l'instauration même des tribunaux d'application des peines, au niveau du ministère public pour exercer ses nouvelles tâches, ...

straf, indien die procedure toe te schrijven is aan de niet-naleving van de in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden. Daarnaast kan het openbaar ministerie reageren wanneer de veroordeelde de integriteit van derden in gevaar brengt.

Het wetsontwerp neemt eveneens de bepalingen van het wetsontwerp nr. 1319 over, door de motiveringsverplichting van de rechter aan te vullen met een algemene informatieverplichting aan de partijen in het strafproces betreffende de uitvoering van de uitgesproken vrijheidsberovende straf. Daarnaast wordt een specifieke informatieverplichting ten aanzien van de burgerlijke partij ingevoerd over de mogelijkheid om te worden gehoord aangaande de voorwaarden die in het belang van de burgerlijke partij moeten worden opgelegd.

Ten derde valt ook de oprichting van een gespecialiseerd parket, dat een grotere rol krijgt toegewezen inzake de strafuitvoering, toe te juichen.

Ik plaats vraagtekens bij bepaalde punten.

Men moet in de nodige middelen voorzien om te voldoen aan alle verwachtingen die men met de goedkeuring van voorliggende wetsontwerpen schept.

01.11 **Laurette Onkelinx**, ministre: Monsieur Wathelet, vous avez critiqué le fait que certains dossiers, en fonction de la durée de la peine, relèvent du juge d'application des peines et pas du tribunal. Maintenant, alors que nous avons refusé, précisément pour répondre à cette interpellation concernant les moyens et le délai, vous nous interpellez sur la question de savoir si nous aurons les moyens de notre politique. Oui! Mais, bien entendu, la charge de travail sera évaluée dès que le dossier...

01.11 Minister **Laurette Onkelinx**: Na kritiek te hebben geleverd op het feit dat de dossiers, afhankelijk van de duur van de straf, tot de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechter of van de rechtbank behoren, vraagt u ons of wij over de nodige middelen zullen beschikken om ons beleid concreet gestalte te geven.

01.12 **Melchior Wathelet** (cdH): Vous pouvez peut-être me laisser terminer.

01.13 Laurette Onkelinx, ministre: Vous avez dit qu'il y avait une question, vous l'avez posée, je réponds. Cela me permet de dire quelque chose!

01.14 Melchior Wathelet (cdH): Je crois donc que vous serez tout à fait d'accord avec ce que je vais dire à propos du budget. A mon avis, vous le serez peut-être moins sur d'autres points!

Vous nous avez dit que les moyens nécessaires seront mis en œuvre au niveau du ministère public, des maisons de justice, des assistants de justice et du tribunal de l'application des peines, pour faire en sorte que cette réforme soit menée à bien. Je ne vais pas ne pas vous croire à l'avance et je l'accepte!

M. Verherstraeten a soulevé des questions tout à fait pertinentes; c'est notre rôle, en tant que membres d'une opposition constructive, de poser des questions. Vous nous avez rassurés sur le dossier, je n'ai donc aucune raison, en tout cas aujourd'hui, de ne pas vous croire, même si cela ne sera pas facile. Les investissements seront assez conséquents, mais je pense qu'ils en valent la peine.

Par contre, en ce qui concerne la répartition des compétences entre le juge d'application des peines statuant comme juge unique et le tribunal de l'application des peines, j'ai certaines réticences par rapport à ce fameux "délai de trois ans". Si la peine prononcée est une peine de moins de trois ans, ce sera le juge d'application des peines; si c'est une peine de plus de trois ans, ce sera le tribunal de l'application des peines.

Ce critère "peine de trois ans" est-il adéquat? La Commission de libération conditionnelle et le Conseil supérieur ont soulevé nombre de réticences à ce sujet. Il y a des peines de moins de trois ans où la personnalité de la personne condamnée est plus problématique que dans d'autres.

J'ignore s'il existe un lien entre l'exécution de la peine et la peine en tant que telle, celle à laquelle on a été condamné. Mon objection est identique à celle soulevée par le Conseil supérieur et la Commission des libérations conditionnelles.

Cela signifie aussi que le juge unique assumera environ 90% de la charge des dossiers contre 10% seulement pour les tribunaux d'application des peines. Je ne doute pas que ce procédé soit moins onéreux: il est moins cher de faire traiter les dossiers par le juge d'application des peines plutôt que par le tribunal d'application des peines. Mais cela signifie que les dossiers qui prévoient une assistance du magistrat, ce recours à l'échevinage en quelque sorte, seront une infime partie des cas qui devront être traités dans le cadre de l'exécution de la peine.

De plus, le critère n'est pas adéquat et on se prive d'une assistance des magistrats pour les personnes condamnées à des peines de plus de trois ans; les critères à prendre en considération par le juge d'application des peines ne sont pas les mêmes que ceux à prendre en considération par le tribunal d'application des peines.

L'exemple le plus fondamental à mes yeux est la récidive. Le risque

01.14 Melchior Wathelet (cdH): U zegt dat in de nodige middelen zal worden voorzien. Ik heb geen enkele reden om u niet te geloven, ook al zal dat niet gemakkelijk zijn, gelet op de gevraagde investeringen.

Wat daarentegen de verdeling van de bevoegdheden tussen de strafuitvoeringsrechter die als enige rechter uitspraak doet en de strafuitvoeringsrechtbank betreft, maak ik voorbehoud bij "de termijn van drie jaar". Als een straf van minder dan drie jaar wordt uitgesproken, zal de rechter bevoegd zijn, als een straf van meer dan drie jaar wordt uitgesproken, is de strafuitvoeringsrechtbank bevoegd. Is dat een geschikt criterium? In sommige gevallen worden straffen van minder dan drie jaar uitgesproken, maar vormt de persoonlijkheid van de veroordeelde een groter probleem dan bij het uitspreken van andere straffen.

De alleenzetelende rechter zal zo'n 90 procent van de dossierlast voor zijn rekening nemen. Dat is minder duur, maar slechts in een beperkt aantal dossiers zal in een bijstand aan de magistraat worden voorzien.

Bovendien moeten de strafuitvoeringsrechter en de strafuitvoeringsrechtbanken niet dezelfde criteria in aanmerking nemen, wat bijvoorbeeld de herhaling betreft.

Ik sta achter het door de commissie-Holsters geformuleerde voorstel, dat ertoe strekt enkel de nadere regels waarover alle partijen het eens zijn door de alleensprekende rechter te laten beslechten. Over alle andere zaken zou door een

de récidive n'est pas à prendre en considération par le juge d'application des peines, dans le cadre des personnes qui purgent des peines de moins de trois ans. Or, l'élément de récidive est un critère qui doit être présent dans le cadre de toute décision quant à l'exécution de la peine, qu'on se trouve devant un juge d'application des peines ou un tribunal d'application des peines.

Je rappelle la proposition faite par la commission Holsters, à savoir que seules les modalités sur lesquelles s'accordent toutes les parties seraient tranchées par le juge unique, toutes les autres situations devant être tranchées de manière multidisciplinaire. C'était peut-être une approche plus proportionnée avec un coût probablement supérieur, mais elle le valait.

En ce qui concerne la violation du principe de la chose jugée en cas de décision du juge d'application des peines qui vise à remplacer des peines privatives de liberté en peines de travail, le sujet, madame la ministre, a fait l'objet d'un important débat en commission. Manifestement, nous ne sommes pas d'accord sur ce point. Je maintiens mon point de vue. Il s'agit d'une modification de la peine.

01.15 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

01.16 Melchior Wathelet (cdH): Les arguments juridiques ont été développés. Sur le fond aussi, cela risque de créer une sorte de deuxième degré de juridiction qui ne vise pas à renforcer une meilleure confiance en la justice qui doit précisément traiter un dossier. Un magistrat, à un moment donné, donne une peine bien précise, en fonction du dossier et des éléments en sa possession. Il se réserve le droit de modifier ultérieurement la peine en tant que telle mais pas l'exécution de la peine. Cela ne me semble pas de nature à rendre confiance dans la décision prise par le juge du fond.

01.17 Laurette Onkelinx, ministre: (...) un intérêt en ce qui concerne la nature même de la peine de travail.

01.18 Melchior Wathelet (cdH): Vous savez que j'ai toujours été un ardent défenseur de la possibilité de la peine de travail. Elle présente effectivement certains éléments positifs. Néanmoins, je n'imagine pas qu'un juge du fond ne se pose pas cette même question. Je n'imagine pas qu'un juge du fond ne s'interroge pas à un moment sur la possibilité de donner au condamné une peine de travail ou une peine alternative.

En tant qu'avocats, nous soulevons toujours cette question. Lorsque

multidisciplinaire equipe moeten worden beslist.

Indien de strafuitvoeringsrechter beslist vrijheidsberovende straffen te vervangen door werkstraffen, wordt geraakt aan het gezag van gewijsde, zoals ik in commissie al stelde.

01.16 Melchior Wathelet (cdH): Op die manier dreigt een vorm van tweede aanleg te ontstaan. Op een bepaald ogenblik legt een magistraat, op grond van het dossier en van de elementen waarover hij beschikt, een welomschreven straf op. Hij behoudt zich het recht voor de eigenlijke straf later te wijzigen, maar niet de strafuitvoering. Dat is niet van aard om het vertrouwen in de door de grondrechter genomen beslissing te herstellen.

01.09 Minister Laurette Onkelinx: Ik dacht dat de heer Wathelet voorstander was van de werkstraf. Hoe dan ook kan de straf niet worden herzien wanneer zich geen nieuw element heeft voorgedaan. Wanneer dat wel het geval is, kan het opleggen van een werkstraf een goede maatregel zijn.

01.18 Melchior Wathelet (cdH): Ik heb de mogelijkheid van het opleggen van een werkstraf altijd verdedigd. Niettemin moet men de beslissing van de feitenrechter respecteren.

la possibilité existe, nous demandons toujours s'il ne serait pas plus opportun de recourir à une peine de travail. Néanmoins, si le juge du fond prend une décision, il faut la respecter car il y a autorité de la chose jugée!

01.19 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, je voudrais indiquer à M. Wathelet que toutes les études et toutes les recherches montrent que les alternatives à la peine d'emprisonnement sont sous-utilisées par le juge lorsque la loi le permet, que ce soit le sursis ou le sursis probatoire. Quant à la peine de travail, nous ne disposons pas encore d'évaluation mais elle semble aussi sous-utilisée par rapport à ce que le législateur a voulu, c'est-à-dire une application très large de cette peine.

Le magistrat n'y pense pas toujours. Par ailleurs, vous savez aussi comment se passent parfois des jugements devant un tribunal correctionnel. On ne fait pas souvent d'enquête sociale; le dossier est souvent réduit. Si on n'a pas un bon avocat qui pense à rappeler que des mesures alternatives existent, il y a peu de chance qu'elles soient prononcées. Monsieur Wathelet, toutes les études depuis 20 ans le montrent. Par exemple concernant les modifications que nous avons apportées avec la loi sur la médiation pénale, sur le sursis probatoire, toutes les études montrent qu'elles sont sous-utilisées par les magistrats. Il est peut-être temps de le leur rappeler, de leur dire qu'ils ne les ont pas appliquées mais qu'elles peuvent l'être maintenant!

01.20 Melchior Wathelet (cdH): Madame Lalieux, nous avons eu un échange constructif en commission avec la ministre. Je suis surpris de l'angle que vous abordez ici. Vous êtes en train de nous dire que les magistrats n'utilisent pas ce que le législateur met en vigueur et donc que nous devons changer ce que le magistrat a décidé! Attention, je vous rappelle l'autorité de la chose jugée!

Le **président**: Monsieur Wathelet, laissez répondre Mme la ministre!

01.21 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, M. Wathelet se dit surpris. Cela doit être agréable d'avoir des surprises, cela casse une monotonie éventuelle, donc tant mieux pour les surpris!

Non, il ne pourra évidemment pas revoir la peine s'il n'y a pas d'éléments nouveaux. Nous nous sommes expliqués en commission à ce sujet. Si des éléments nouveaux lui permettent d'avoir recours à la peine de travail, que vous appelez aussi de vos vœux dans certains cas - ce n'est pas la solution idéale pour tous -, c'est une bonne chose. Je pense que nous nous retrouvons sur l'objectif. Vous avez quelques questions au niveau juridique auxquelles on a vraiment essayé de répondre, mais la remarque de Mme Lalieux est correcte: cette modalité est sous-utilisée.

01.22 Melchior Wathelet (cdH): Continuons le raisonnement. Quand Mme Lalieux dit que la peine de travail est sous-utilisée par les magistrats, cela veut dire que l'on fait en quelque sorte une évaluation de leur jugement, et on tente de modifier ce qu'ils ont décidé. Cela me fait peur. Il faut garder une certaine confiance vis-à-vis de notre magistrature et vis-à-vis des juges du fond. Ils travaillent bien, ils jugent en fonction des dossiers et des éléments qui leur sont présentés par les parties. Quand ils prennent une décision, c'est en

01.19 Karine Lalieux (PS): Alle studies en onderzoeken die werden uitgevoerd, tonen aan dat er te weinig gebruik wordt gemaakt van alternatieven voor de gevangenisstraffen, gelet op de mogelijkheden die door de wetgever werden aangereikt. Aangezien de magistraten niet altijd denken aan de mogelijkheid om een alternatieve straf op te leggen, kan men dat misschien daarna overwegen.

01.20 Melchior Wathelet (cdH): Wat u zegt verbaast mij. Wij kunnen toch de beslissing van een rechter niet wijzigen: er is altijd nog zoiets als de kracht van gewijsde.

01.21 Minister Laurette Onkelinx: Er kan geen sprake zijn van een herziening van een uitgesproken straf als er geen nieuwe elementen zijn. De opmerking van mevrouw Lalieux is correct.

01.22 Melchior Wathelet (cdH): Men moet het vertrouwen in de magistraten bewaren. Hun vonnissen mogen achteraf niet worden gewijzigd omdat de wetgever werkstraffen zou willen opleggen.

leur âme et conscience et avec le droit qui est à leur disposition, dont la possibilité d'une peine de travail. Quand ils décident de donner une peine autre qu'une peine de travail, on peut le regretter, mais ils le font en fonction du droit qui était le leur. Vouloir modifier par la suite la décision qu'ils ont prise simplement parce que nous, législateurs, voulons imposer des peines de travail, cela me pose problème.

01.23 Laurette Onkelinx, ministre: Vous êtes à côté du projet de loi, ce n'est pas ce qui figure dans le texte que nous avons à examiner aujourd'hui!

01.24 Melchior Wathelet (cdH): Nous en avons discuté très longuement en commission. Je ne suis pas le seul à dire cela; d'autres personnes disent la même chose. Mais, heureusement, ce ne sont pas des magistrats du fond, qui auraient une nouvelle fois été balayés, vu qu'il est bien connu qu'ils prennent de mauvais jugements!

Je crois que l'on peut discuter des années sur l'exécution de la peine ou sur la peine en tant que telle. Ce n'est pas une modalité de l'exécution de la peine. La meilleure preuve en est que c'est le magistrat du fond qui choisit si c'est une peine de travail ou une peine de prison. C'est la meilleure démonstration qu'il s'agit d'une décision qui se prend au moment où le juge statue sur le fond, et non d'une exécution de la peine. On reprend alors la discussion que l'on a eue et sur laquelle on n'est pas d'accord!

Le quatrième élément sur lequel je voulais revenir concerne les dispositions prévoyant une compétence spécifique au ministre en termes d'octroi de libération provisoire à la suite d'une surpopulation pénitentiaire. Ces dispositions ont été supprimées. Cela avait déjà été supprimé au Sénat, à la suite d'un amendement de Mme Nyssens. C'est positif et je ne peux que m'en réjouir!

Le cinquième élément concerne les victimes. Indépendamment de toutes les avancées que présente ce projet en faveur des victimes, la communication des décisions concernant les modalités d'exécution de la peine aurait pu être élargie, lorsque la victime en a fait la demande. En effet, pourquoi la victime n'est-elle pas informée en ce qui concerne les permissions de sortie présentant un caractère périodique – nous en avons parlé en commission – ou encore lorsque le condamné s'est soustrait à l'exécution de la peine ou de la mesure. Nous aurions encore pu approfondir ce point, même s'il y a déjà une avancée importante en la matière.

Le projet n'a pas inclus le volet "internement". Madame la ministre, vous vous êtes engagée à ce qu'une discussion sur ce volet ait lieu; je m'en réjouis! Nous avons déposé un certain nombre d'amendements en ce sens au moment de la discussion, qui n'ont pas pu être acceptés.

Enfin, en ce qui concerne le statut et le mandat des assesseurs et des juges d'application des peines, j'aurais peut-être privilégié une présentation par la commission de nomination et de désignation du Conseil supérieur. Le comité de sélection aurait dû au moins être composé d'un de ses membres assesseurs, par exemple. Il aurait également été important de ne pas limiter leur mandat à huit ans mais de prévoir un caractère renouvelable, à l'instar d'autres fonctions de

01.23 Minister **Laurette Onkelinx**: Dat is niet de bedoeling van de tekst.

01.24 Melchior Wathelet (cdH): Wij bespreken hier geen modaliteit van de uitvoering van de straf. De beslissing om een werkstraf of een gevangenisstraf op te leggen, wordt genomen op het ogenblik dat de rechter uitspraak doet ten gronde.

Het verheugt mij dat de bepaling volgens welke de minister bevoegd zou zijn om een voorlopige invrijheidstelling toe te kennen omdat de strafinrichtingen overbevolkt zijn, werd geschrapt.

Ik ben eveneens blij met de positieve elementen die het ontwerp bevat voor de slachtoffers, ook al vind ik dat ze nog meer uitgesproken hadden kunnen zijn.

Voorts wacht ik op de bespreking die wij aan het onderdeel "internering", dat niet in voorliggend ontwerp werd opgenomen, zullen wijden.

Wat ten slotte de rechtspositie en het mandaat van de bijzitters en de rechters van de strafuitvoeringsrechtbanken betreft, had ik er de voorkeur aan gegeven dat zij door de benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie zouden worden voorgedragen. Ik zou eveneens in andere bepalingen hebben voorzien met betrekking tot de samenstelling van het Selectiecomité en de duur van het mandaat van de leden ervan, dat tot acht jaar beperkt is. Men had tevens de algemene vergadering kunnen inschakelen

magistrats assesseurs devant d'autres tribunaux.

On aurait également pu faire intervenir l'assemblée générale pour la désignation des juges d'application des peines. J'aurais souhaité revoir tous ces éléments dans le projet. Ils n'y figurent pas mais cela ne retire en rien son caractère positif.

J'ai effectivement certaines réticences: la peine de travail, dont on vient à nouveau de parler, le volet crucial des trois ans, la manière d'informer la victime. J'aurais aussi voulu approfondir certains points. Néanmoins, ce projet est positif; c'est une attente légitime qui existe depuis longtemps. J'espère qu'il s'agit là d'un premier pas et que d'autres suivront ultérieurement. En conséquence, mon groupe votera en faveur de ce projet de loi.

De **voorzitter**: Ik heb nog drie sprekers ingeschreven, de heer Borginon, M. Malmendier en de heer Casaer. Daarna geef ik natuurlijk het woord aan de minister.

Mijnheer Borginon, u hebt het woord in de algemene bespreking.

01.25 Alfons Borginon (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil vooraf even stilstaan bij het kader waarin wij deze twee wetsontwerpen moeten situeren. Wanneer men achteraf zal terugkijken op deze legislatuur, denk ik dat men op het vlak van justitie rond één beleidsterrein toch zal onthouden dat er heel wat baanbrekend werk gebeurd is. Dat is het hele terrein in verband met de strafuitvoering.

Wanneer wij in het begin van de legislatuur in de commissie hebben gediscussieerd over de volgorde waarin een aantal thema's kon worden besproken, herinner ik mij dat er een debat was wat men eerst moest doen. Moet men eerst het voorstel-Dupont inzake de interne rechtspositie behandelen, moet men eerst de resultaten van de commissie-Holsters implementeren of moet men eerst de maatregelen voor de geïnterneerden bespreken? Dat was het debat dat op een van de eerste vergaderingen van onze commissie werd gevoerd.

Ik stel tot mijn vreugde vast dat wij vandaag toch al aan het tweede luik van dat drieluik toe zijn. Meer zelfs, in tussentijd staan ook de strafuitvoeringsrechtbanken op de agenda, die al dateren uit de Octopus-periode en die ook in de onderzoekscommissies die toen gewerkt hebben, naar voren werden geschoven als één van de middelen om tot een verbetering van de strafuitvoering te komen. Ik heb intussen ook begrepen dat wij dankzij een aantal amendementen en een permanente interesse in dit terrein van onder andere onze collega Malmendier, alsmaar meer vorm geven aan een echt slachtofferrecht. Ik ben dan ook heel blij dat dit in de titulatuur van dit ontwerp ook zo naar voren is geschoven.

Globaal bekeken zal dit een belangrijke verbetering zijn van de situatie inzake de strafuitvoering. Laat ons eerlijk zijn, al diegenen onder u die ooit als advocaat gepleit hebben, vroeger of nu, weten dat strafuitvoering altijd een nogal ambigu verhaal is geweest waarvan velen zelfs niet het ABC kenden, met als gevolg heel wat onduidelijkheid en heel wat problemen voor de betrokken mensen.

Als ik het dan toch over het ruimer kader heb, ga ik ineens over een

voor de aanwijzing van de rechters van de strafuitvoeringsrechtbanken.

Tot besluit maak ik wat voorbehoud bij enkele elementen van het ontwerp en had ik liever gezien dat men enkele aanpassingen verder had uitgewerkt, maar toch stel ik vast dat voorliggend ontwerp tal van positieve punten bevat en daarom zal mijn fractie het ook steunen.

01.25 Alfons Borginon (VLD): Sous la présente législature, nous avons fait œuvre de pionniers dans le domaine de l'application des peines. En commission, nous avons débattu de l'ordre dans lequel il convenait d'examiner les projets de loi: devions-nous nous pencher d'abord sur la proposition Dupont sur le statut juridique interne, sur les conclusions de la commission Holsters ou sur le règlement concernant les internés?

Aujourd'hui, je me réjouis de l'adoption du deuxième volet du triptyque et de la création des tribunaux de l'application des peines. Grâce aux amendements, déposés notamment par M. Malmendier, le droit des victimes prend véritablement forme. Ces matières constituent une réelle avancée dans le domaine de l'application des peines, caractérisé jusqu'à présent par une grande imprécision.

Nous sommes interrogés quant à l'opportunité d'étendre aux internés les règles relatives à l'information des victimes. Nous avons opté à cet égard en faveur de la rédaction d'une proposition de loi séparée, ce qui n'est pas aussi simple qu'il y paraît.

kleiner onderdeel iets zeggen. Dat is de discussie over het al dan niet van toepassing zijn op de geïnterneerden van de regels met betrekking tot het verwittigen van de slachtoffers. We hebben daarover in de commissie inderdaad een debat gehouden. We hebben ook een aantal amendementen daaromtrent gezien van collega Verherstraeten, die probeerde om het ook al in dit ontwerp in te schrijven. Die amendementen zijn uiteindelijk niet aangehouden, vooral omdat het niet evident is om het in dit ontwerp in te schrijven. Wij hebben toen de afspraak gemaakt dat we zouden proberen via wetsvoorstellen dit probleem op te lossen. Ik denk dat wij die belofte moeten proberen te houden. Ik heb alleen gemerkt in de redactie van een dergelijke tekst, dat het niet zo evident is. Ik ben begonnen met de bepalingen te nemen uit het voorstel dat ik met collega Muls heb ingediend rond het statuut van de geïnterneerden, dat de overname was van het oude ontwerp-Verwilghen dienaangaande.

Ik heb geprobeerd om het hoofdstuk omtrent de slachtoffers van geïnterneerden gewoon als een apart voorstel klaar te maken, maar ik merkte dat ik snel botste op een aantal kruisverbindingen tussen die tekst en de andere tekst van het statuut van de geïnterneerden. Ik probeerde de teksten aan te passen, opdat dat euvel ondervangen kan worden.

01.26 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer Borginon, Justitie zal met de vertegenwoordigers meewerken.

01.27 **Alfons Borginon** (VLD): Mevrouw de minister, de echte vraag is of wij niet van dat breekijzer gebruik moeten maken om het debat over het statuut van de geïnterneerden iets globaler te bekijken dan alleen het aspect van de slachtoffers. Ik vrees dat we anders met een onvolmaakte tekst zullen eindigen. Dat debat moet in de commissie en in de wandelgangen van het Parlement voortgezet worden. Ik wilde het wel even aanhalen, omdat het voor mij mee een onderdeel is van het grote verhaal over strafuitvoering.

Collega's, de twee ontwerpen komen niet voor het eerst in het Parlement via de weg van de Kamer. Zij werden eerst in de Senaat behandeld, waar er uitvoerig over gesproken werd en waar een aantal belangrijke amendementen goedgekeurd werd. Desalniettemin stond ook het debat in de Kamer niet los van uitvoerige en pertinente discussies, waarbij toch ook wel belangrijke verbeteringen aan de tekst zijn aangebracht. Dat heeft natuurlijk tot gevolg dat de teksten terug naar de Senaat moeten.

Ik wil nu nog op een beperkt aantal elementen uit het debat ingaan.

Ik beschouw een eerste zeer algemeen element. Sommigen willen de indruk geven alsof wij met onderhavig ontwerp, samen met het geheel van het beleid dat de meerderheid voert in verband met gevangenisstraf, strafrechtelijk beleid of strafuitvoering, een beleid voeren dat het laxisme zou bepleiten en alsof wij er alles aan doen om zo weinig mogelijk mensen in de gevangenis op te nemen en zo weinig mogelijk mensen tot veroordelingen te laten komen. Dat is het achterliggende beeld dat door sommige collega's geschapen wordt.

Ik wil dat beeld toch even rechtzetten aan de hand van de concrete cijfers. Wie alle cijfers bekijkt die hij kan vinden, ziet dat de afgelopen jaren helemaal niet een sfeer gecreëerd is of een situatie van

01.27 **Alfons Borginon** (VLD): Lors de l'élaboration du texte - sur la base d'une proposition de loi de M. Muls et de moi-même sur le statut des internés, fondée sur l'ancien projet Verwilghen -, je suis tombé sur des interconnexions avec d'autres textes. Afin de ne pas accoucher in fine d'un texte inabouti, je plaiderai donc pour qu'en matière d'internés, nous menions un débat au sens plus large du terme, ne portant donc pas uniquement sur le statut des victimes.

Le fait que ces deux projets aient d'abord été examinés au Sénat ne signifie pas que le débat mené en commission de la Chambre n'a pas été suffisamment long. Nous avons apporté des améliorations majeures de sorte que les projets devront être renvoyés au Sénat.

D'aucuns aiment donner l'impression que ces projets ainsi que l'ensemble de la politique de la majorité en matière d'exécution des peines pèchent par laxisme. Mais ce n'est pas du tout ce que

straffeloosheid ontstaan is, van geen vervolging of van het niet opleggen van straffen. Wie de evolutie van de strafuitspraken volgt, – dit is natuurlijk geen verdienste of gebrek van een politieke meerderheid, maar wel een verhaal dat het geheel van de rechterlijke macht betreft – ziet toch dat inzake criminele straffen het aantal zwaargestraften – ik vergelijk de cijfers van 2003, de recentste die ik heb, met die van bijvoorbeeld 1999 – steeds stijgt. Meer mensen worden veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Meer mensen worden veroordeeld tot straffen van twintig tot dertig jaar.

Bij de correctionele straffen ziet men dezelfde evolutie. Als men de vergelijking maakt tussen de periode van 1994 tot 1999 en de laatste vier jaar, dan ziet men dat gevangenisstraffen van 6 maanden tot 1 jaar van 1.603 in de eerste periode zijn gestegen naar 2.072 in de laatste periode. Dat is een stijging met 25%. Straffen van 1 tot 3 jaar zijn gestegen van 1.045 naar 1.250, of een stijging met 20%. Bij de straffen van 3 tot 5 jaar is ook een stijging waar te nemen met 7%. Daarbovenop komt nog dat er bij de straffen van 10 tot 15 jaar een stijging is met 400%. Het gaat weliswaar over kleine aantallen maar het algemene beeld is toch duidelijk: er wordt vandaag in onze samenleving strenger gestraft dan vroeger.

Ik heb het dan nog niet eens gehad over de werkstraffen. Deze straffen werden ingevoerd in 2002. Vroeger bestonden deze straffen niet. In 2002 werden er 528 werkstraffen uitgesproken, in 2003 waren er al 3.174 en in 2004 5.052. Als wij dit allemaal samen leggen, kan ik alleen maar tot de conclusie komen dat men vandaag in onze samenleving strenger straft, repressiever is dan de voorgaande jaren. Dat uit zich ook in de cijfers met betrekking tot de gevangenen. Ik heb er de cijfers even bijgehaald. Het aantal opsluitingen evolueerde van 14.538 in 1999 naar 15.735 in 2004. Het aantal aanhoudingsmandaten evolueerde van 9.200 naar 10.484. De totale gevangenispopulatie is eveneens gestegen naar zowat 9.500, komende van een beduidend lager aantal.

Waarom geef ik die cijfers? Ik wil van op dit spreekgestoelte toch eens iets duidelijk maken. Wetgeving goedkeuren waarin naast de externe rechtspositie ook de interne rechtspositie van gedetineerden in een kader wordt gegoten dat een normale democratie en rechtsstaat waardig is, en hetzelfde proberen te doen voor interneringen heeft niet als motief te komen tot een samenleving waarin om het even welk gedrag zomaar kan passeren zonder dat het kan worden bestraft. Het is integendeel onze bekommernis om er ook in die moeilijke materie voor te zorgen dat de rechtsstaat overeind blijft.

Een tweede element waarover ik het even wil hebben, is de discussie over een gunst versus een recht. Als men de teksten bekijkt, zou men kunnen vaststellen dat het vroeger een mogelijkheid was terwijl het nu een recht is. Ik ben blij dat collega Verherstraeten daarbij een nuance heeft aangebracht. Ik wil die nuance nog iets verder uitwerken. Men verwacht gunst met willekeur.

Het is helemaal niet zo dat de mensen die de vrijheid hebben om te oordelen of een bepaald geval wel of niet onder een van die maatregelen kan vallen, een soort vogelpik kunnen spelen en zeggen: mijnheer of mevrouw, uw gezicht staat mij niet aan en om die reden beslis ik u wel of niet een bepaalde gunst toe te kennen. Ook voor

montrent les chiffres relatifs aux peines prononcées ces dernières années. En 2003, il y a eu plus de peines d'emprisonnement de longue durée et à perpétuité qu'en 1999 et on observe une évolution identique dans les tribunaux correctionnels.

Et nous ne parlons pas encore des peines de travail introduites en 2002 et dont le nombre n'a depuis cessé de s'accroître. Nous devons tirer les mêmes conclusions lorsque nous examinons l'évolution du nombre d'incarcérations, de mandats d'arrêt ainsi que la courbe de la population carcérale dans son ensemble: tous les chiffres sont en augmentation. Il est donc tout à fait faux de prétendre que nous nous dirigeons vers une société permissive, bien au contraire.

De plus, la première lecture donne un peu le sentiment qu'auparavant, il existait juste la possibilité d'une libération anticipée – s'apparentant donc à une faveur – alors qu'il s'agirait à présent d'un automatisme, en d'autres termes, d'un droit. Cependant, moins de place sera dorénavant laissée à l'arbitraire: le devoir de motivation joue en effet un rôle crucial à cet égard. Dans ce contexte, il est souvent fait référence à l'exemple néerlandais, mais il faut dans ce cas procéder à une analyse complète. Aux Pays-Bas, la libération conditionnelle est en effet de facto inconditionnelle, sans délai d'épreuve et sans possibilité aucune de révocation. Actuellement, aux Pays-Bas, un débat animé porte sur l'adoption du « système belge », qui comporte un délai d'épreuve.

een aantal aspecten van die gunsten geldt motiveringsplicht. De voorwaardelijke invrijheidstelling gebeurt sinds de vroegere wet van 1998 onder de controle van het Hof van Cassatie, een controle waar ook gretig gebruik van gemaakt wordt. U moet maar eens op het internet kijken naar een aantal uitspraken van het Hof van Cassatie in dat verband. Er valt zo'n zestigtal voorbeelden van uitspraken in cassatie terzake, waarin telkens opnieuw argumenten naar voren worden gebracht inzake de mate waarin wel of niet aan de motiveringsplicht voldaan is, te noemen.

Het Hof van Cassatie - ik zeg dat eerlijk - is terughoudend met het verbreken van die beslissingen. Dat is zonder enige twijfel zo. Maar het is toch ver van louter een verhaal van: daar is een commissie en die commissie doet haar goesting, die beslist gewoonweg eender wat.

Ik wil een kleine tussenwerping maken. Men verwijst hier gemakkelijk naar het voorbeeld van Nederland. Als men het Nederlandse voorbeeld aanhaalt, moet men natuurlijk het hele Nederlandse voorbeeld aanhalen. In Nederland bestond het tot voor kort dat, wanneer men een voorwaardelijke invrijheidstelling toepaste, dat in feite een onvoorwaardelijke invrijheidstelling was. Iemand die inderdaad pas na twee derde van zijn straf werd vrijgelaten, was dan ook definitief vrij. Punt. Amen. Geen proeftijd. Geen periode tot het einde van de straf waarin men nog tot een herroeping kon overgaan. Het is pas sinds zeer recent dat men in de Nederlandse politiek een discussie aan het voeren is – ik weet niet wat de juiste stand van zaken is nu – om, net zoals wij dat al lang doen, te kunnen werken met een proeftijd, zodat men toch nog enig vat heeft op de persoon die voorwaardelijk in vrijheid is gesteld.

01.28 Laurette Onkelinx, ministre: Il y a une différence entre une réduction de peine et une libération conditionnelle.

01.29 Alfons Borginon (VLD): Inderdaad.

Vergelijkingen maken is altijd een boeiende oefening. Vanuit mijn achtergrond, waarin ik ooit rechtsvergelijking gestudeerd heb, weet ik: men moet oppassen met vergelijkingen. In feite moet men altijd hele systemen met elkaar vergelijken.

Wat vooral belangrijk is, is dat de rechter die vandaag een oordeel zal uitspreken over de straf, zal weten binnen welk kader hij die straf uitspreekt en wat het normale vervolg van die straf is.

In die zin is het een feit dat vanaf vandaag, met onderhavig wetsontwerp, conform de conclusies van de commissie Holsters – waarbij men zo'n gunst gaat omschrijven als een recht maar dan een recht onder voorwaarden, een recht waarbij nog steeds de strafuitvoeringsrechtbanken een aantal mogelijkheden hebben om maatregelen te nemen en voorwaarden te stellen – er precies een verbetering komt, omdat de strafrechter ten gronde na het goedkeuren van de wetgeving een veel duidelijker beeld zal hebben van waar hij voor staat en welke maatregelen hij eigenlijk neemt.

Ik denk dat men zowel het gunstbegrip als het rechtsbegrip moet nuanceren. We gaan van een systeem van discretionaire beoordelingsbevoegdheid onder controle van alle regels van recht die gelden naar een systeem van voorwaardelijk subjectief recht.

01.29 Alfons Borginon (VLD): Lors de toute comparaison, il importe de veiller à ce que l'ensemble du système soit envisagé et non un seul aspect. Dans le cadre de la nouvelle procédure, un juge pénal connaîtra exactement le cadre dans lequel il prononce une peine ainsi que les conséquences de sa décision. Il s'agit indéniablement d'une amélioration. En définitive, tant la notion de 'faveur' que celle de 'droit' doivent être nuancées. Il ne serait pas correct de citer des exemples de délits graves dans le cadre de cette discussion. Le système n'est en effet pas destiné aux criminels qui présentent un risque de récidive et encore moins aux psychopathes.

Als men met voorbeelden komt van enkele ernstige misdadigers, waarvan men vraagt die toch niet na een zeer korte tijd op vrije voeten te stellen, gaat het meestal om voorbeelden waarbij de voorwaarden die hierin neergeschreven zijn, wel degelijk zouden gelden omdat ze een gevaar op recidive hebben. Al degenen die een psychopathische persoonlijkheid hebben, zullen ook onder deze nieuwe wet moeilijk in de snelle voorwaardelijke invrijheidstelling terechtkomen.

01.30 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Het is misschien juist dat bij die mensen de kans niet zo groot is dat ze vrijkomen, hoewel de heer Horion al zoveel keren voor die commissie is verschenen. Het is wel zo dat die mensen – ook een Dutroux wanneer hij in aanmerking komt, nu een Martin en na x-aantal jaren na zijn veroordeling een Fourniret – allemaal in dat systeem terechtkomen. Zij komen allemaal in die carrousel terecht. Iedere keer opnieuw moet men de slachtoffers oproepen om zich te verantwoorden, om te zeggen waarom men hem moet vasthouden. Dat is iedere keer opnieuw traumatiserend voor de slachtoffers, in plaats van voor zulke mensen in een straf te voorzien waardoor de samenleving verzekerd is dat ze niet meer vrijkomen. Dat bestaat in Nederland wel. In Nederland zal de moordenaar van Theo van Gogh, Mohammed B., niet meer vrijkomen, want hij heeft een straf tot het einde van zijn dagen. Hier is het maximum nu zestien jaar. Vanaf dan is alles mogelijk.

01.31 Alfons Borginon (VLD): Dat zijn de gevallen waarbij men in Nederland inderdaad gebruikmaakt van dat soort van onsamendrukbare straffen. Die gevallen zijn uitzonderlijk, dus laten we ook eens spreken over de grote meerderheid van de dossiers.

Ten tweede, het aspect van de slachtoffers is natuurlijk een tweesnijdend zwaard. Ik zit daar zelf ook een beetje mee. Aan de ene kant is er een duidelijke vraag om slachtoffers te betrekken bij de strafuitvoering en hen niet zomaar te confronteren met de mogelijkheid dat ze op een mooie zondagvoormiddag over de Meir lopen en diegene die hun iets heeft aangedaan, op straat tegenkomen, zonder dat ze zelfs maar beseffen dat die persoon in vrijheid is gesteld. Aan de andere kant is er een risico dat wanneer men de slachtoffers op een bepaald ogenblik betreft in de strafuitvoering, dat pijnlijke wonden opentrekt. Daar is geen kant-en-klare oplossing voor. Als er al een oplossing voor bestaat, dan denk ik dat die oplossing te zoeken is in alle mechanismen van herstelbemiddeling en van het permanente contact met de slachtoffers om te proberen het verwerkingsproces van deze mensen op een goede manier te ondersteunen. Ik denk dat dat essentiëler is dan datgene waarop u doelt.

Een derde element dat ik onder uw aandacht wil brengen, is volgens mij de essentie van dit verhaal. Dit verhaal is er een waarin wij in de volgorde van de machten in dit land proberen om inzake de strafuitvoering een ander pad te bewandelen dan in het verleden. Wij verminderen de macht van de uitvoerende macht, wij verminderen de macht van de regering, wij verminderen de macht van de minister en de FOD Justitie, en dat ten voordele van twee categorieën.

01.30 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Des malfaiteurs tels que Horion, Dutroux, Martin et Fourniret devront tôt ou tard comparaître dans le cadre de ce système. Des victimes devront dès lors toujours être convoquées et seront une nouvelle fois confrontées à un passé traumatisant et la question se posera de savoir si l'incarcération de leurs bourreaux est encore indispensable. Dans notre système, la durée d'incarcération maximale est, en effet, de seize ans, alors qu'aux Pays-Bas, le meurtrier de Theo Van Gogh par exemple purgera sa peine jusqu'à la fin de ses jours.

01.31 Alfons Borginon (VLD): Aux Pays-Bas, le recours aux peines incompressibles est exceptionnel et les lois sont en fin de compte faites pour la majorité des cas, et non pour les exceptions.

Le principe de la participation de la victime dans le cadre d'une éventuelle mise en liberté anticipée est louable. Il est clair qu'aucune solution ne peut être idéale mais il est indéniablement moins douloureux pour la victime de s'exprimer sur une éventuelle libération que d'être soudainement confrontée à la libération sans avoir eu voix au chapitre.

Ce projet modifie également le rapport entre les pouvoirs. La contribution du pouvoir exécutif diminue au profit de celle du pouvoir judiciaire. Le rôle du Parlement est également renforcé. Le débat concernant les conditions et les critères à

Eenzijds geven wij meer macht aan de rechterlijke macht, die overigens al zeer lang vraagt om inzake strafuitvoering meer betrokken te zijn en niet te worden geconfronteerd met een uitvoerende macht die, zeker inzake korte gevangenisstraffen, te veel de neiging heeft om datgene wat de rechterlijke macht beslist naast zich neer te leggen. Anderzijds maken wij ook de politiek in het algemeen en het Parlement in het bijzonder machtiger inzake de strafuitvoering. Wij geven onszelf de verantwoordelijkheid om het debat over de algemene voorwaarden en de algemene criteria inzake de strafuitvoering weg te halen van de verantwoordelijke minister en daarover in het Parlement te stemmen.

In de volgende jaren zullen wij merken dat collega's telkens opnieuw voorstellen zullen indienen; de ene om strenger te zijn en de andere om zwakkere voorwaarden te formuleren. Steeds opnieuw zal er een politiek debat zijn over de strafuitvoering en de voorwaarden en normen die in onze samenleving gelden. Dat element, samen met het opkuisen van een hele reeks administratieve richtlijnen, onzichtbare, ontransparante maatregelen inzake strafuitvoering, vervangen door een systeem waarbij het voor iedereen, zelfs een leek, duidelijk kan zijn wat de essentie van de strafuitvoering is, is de verdienste van dit ontwerp. Ik denk dat de kritieken die hier en daar worden geformuleerd het niet zullen halen van de verdiensten van dit ontwerp.

Men heeft kritiek geformuleerd over de misschien te beperkte budgettaire middelen. Ik geef toe dat dit een aandachtspunt is. De heer Verherstraeten maakt de materiële denkoefening van x aantal dossier, vermenigvuldigd met y. Ik denk dat het niet zo lineair is. Het ene dossier is het andere niet. Ik kan mij voorstellen dat het voor een groot deel van de dossiers dat wordt toegevoegd helemaal niet zo problematisch zal zijn. Vanzelfsprekend is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie om dat in de toekomst steeds opnieuw te evalueren, indien zou blijken dat de kritiek die u formuleert op het terrein gegrond zou blijken te zijn. Dan moet men ook in de nodige budgettaire middelen terzake voorzien.

01.32 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer Borginon, ik ken u als een intellectueel eerlijk man.

De cijfers haal ik gewoon uit objectieve gegevens van toenmalig minister van Justitie Verwilghen.

Ik deel uw mening dat het ene dossier gemakkelijker kan worden afgehandeld dan het andere. Dat is vandaag de dag uiteraard een stukje het geval bij de dossiers bij de VI's. Daar heeft men uiteraard ook veel meer complexe dossiers dan andere. Hoe dan ook wordt men nog steeds met die problematiek geconfronteerd. Vergelijkt men de objectieve cijfers, die ik tijdens mijn uiteenzetting heb aangehaald, dan is een en ander toch erg frappant.

Persoonlijk vind ik dan toch dat de collega's van de meerderheid niet louter kunnen zeggen dat een en ander een probleem kan geven en dat het in het oog moet worden gehouden. Ik denk dat men nu reeds beslissingen en engagementen voor de toekomst had moeten nemen. Het staat immers in de sterren geschreven dat dergelijke problemen zich zullen voordoen. Ten aanzien van de bevolking moeten we toch de intellectuele eerlijkheid en politieke correctheid hebben dat we, als

respecter en vue d'une libération anticipée ne relève plus de la ministre et pourra chaque fois être mené au Parlement. Certaines directives administratives sont également supprimées, ce qui rend le système plus transparent, également pour le public.

Je tiens à relativiser les critiques concernant l'augmentation inadmissible du nombre de dossiers. Je ne pense pas que de nombreux problèmes se poseront mais il appartient bien entendu à la ministre de la Justice d'en juger. Si des aménagements se révèlent nécessaires, il incombera à la ministre de prévoir des budgets et du personnel supplémentaires.

01.32 Servais Verherstraeten (CD&V): Les chiffres objectifs représentent un accroissement énorme. Des problèmes se poseront donc inévitablement. Il ne suffit pas d'attendre pour se rendre compte de leur gravité éventuelle: les problèmes sont prévisibles et c'est maintenant qu'il faut agir.

we gedetineerden of slachtoffers, terecht, rechten geven, er ook het kader moet zijn om een antwoord te bieden op de wetgeving, waarover vandaag of morgen zal worden gestemd.

01.33 Alfons Borginon (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik besluit met nog twee punctuele dossiers, helemaal op het einde van het ontwerp.

De heer Wathélet sprak daarnet ook al over de omzetting van een korte gevangenisstraf in een werkstraf. Mijns inziens is het, zoals het in het ontwerp is geformuleerd, geen probleem van gezag van gewijsde. Ik denk dat het de moeite waard is om het te proberen, mits het met mate wordt toegepast en mits het wordt toegepast conform hetgeen in het ontwerp staat. Dat betekent de situatie waarin er, na de uitspraak van de strafrechter, een aantal nieuwe elementen zijn die uiteindelijk tot een betere strafuitvoering – in dit geval een werkstraf – zouden kunnen leiden. In dat geval denk ik dat het de moeite waard is om het te proberen, te meer omdat we – laten we eerlijk zijn – komen van een systeem waarin korte gevangenisstraffen de facto nauwelijks werden uitgevoerd.

Destijds werd de verschillende ministers wel de mogelijkheid gelaten om op dat vlak allerlei systemen te hanteren, zoals de collectieve gratie vroeger, en om ze zelfs los van iedere rechterlijke controle niet uit te voeren. De situatie die in onderhavig ontwerp staat, is het wel uitvoeren en voorzien in een mogelijkheid om naar werkstraffen te gaan als er uitzonderlijke gevallen zijn die na de uitspraak opduiken. Mijns inziens is dat alleszins een belangrijke verbetering tegenover hetgeen vroeger bestond.

Als laatste element in het ontwerp is het stukje over strafopslorping *post factum* besproken: de mogelijkheid voor de strafuitvoeringsrechtbank om vast te stellen dat een uitgesproken straf technisch gesproken had moeten opgeslorpt zijn door vroegere veroordelingen. In commissie hebben we daarover een boeiend debat gehad. Ik denk dat het nuttig is om een en ander in plenaire vergadering nog eens te herhalen. Het is dus niet zomaar een uitvinding, de creatie van een novum om de beslissing van de strafrechter ten gronde te ondergraven.

Neen, het is iets dat door alle ministers van Justitie in het verleden technisch werd toegepast. Nu wordt er eindelijk een wettelijk kader voor gegeven. Ik denk dat het een belangrijke verbetering is dat het mooi in de wet is neergeschreven.

Samengevat: ik denk dat dit een belangrijk tweede luik is van een drieluik en ik hoop vanop dit spreekgestoelte ooit over het derde deel, dat erbij hoort, het woord te kunnen voeren.

01.34 Jean-Pierre Malmendier (MR): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, chers collègues, je suis à l'origine des deux plus importantes pétitions adressées à notre assemblée depuis la création de notre pays. La première fut remise en décembre 1992 et demandait à ce que de dangereux criminels ne soient plus libérés. La deuxième fut remise en octobre 1996 et demandait l'application de peines pédagogiques, de même que l'instauration de peines incompressibles, ces dernières afin de démontrer aux victimes l'importance du préjudice qu'elles avaient subi et que celui-ci était pris en compte.

01.33 Alfons Borginon (VLD): Enfin, je voudrais dire un mot de la commutation de la peine d'emprisonnement de courte durée en peine de travail. Je pense qu'elle ne devrait pas poser de problèmes si elle est appliquée comme le prévoit le projet et si elle n'est pas appliquée trop souvent.

L'absorption *post factum* de la peine permettra au juge de l'application des peines de constater que, techniquement, une peine prononcée aurait, au fond, dû être absorbée par une condamnation antérieure. Il ne s'agit pas là d'une innovation soudaine puisque dans le passé, tous les ministres de la Justice en ont déjà fait application. Mais il faut se réjouir qu'un cadre légal existe enfin.

Le présent projet de loi est le deuxième volet important d'un triptyque. Je me réjouis d'ores et déjà de pouvoir en apprécier le troisième volet.

01.34 Jean-Pierre Malmendier (MR): Het wetsontwerp dat we vandaag bespreken tracht twee fundamentele tekorten van het huidig stelsel weg te werken. Afgezien van de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorwaardelijke vrijlating om gezondheidsredenen, worden de andere vormen van uitvoering van

Pourtant, en 1985 déjà, le commissaire royal Robert Legros faisait la première proposition formelle pour instaurer le tribunal d'application des peines. En 1997, la commission d'enquête parlementaire Dutroux, Nihoul et consorts s'était ralliée à cette notion et précisait d'emblée que le tribunal d'application des peines devrait être chargé en tout cas de tous les aspects et modalités de l'application des peines, y compris la libération conditionnelle.

À la fin de la précédente législature, l'obstacle majeur à l'instauration d'un tribunal d'application des peines a été levé. En effet, l'article 157 de la Constitution a été revu et son alinéa 4 prévoit désormais "(qu)'il y a des tribunaux d'application des peines dans les lieux déterminés par la loi" et que cette dernière "règle leur organisation, leurs attributions, le mode de nomination de leurs membres et la durée des fonctions de ces derniers".

Le projet de loi qui se trouve sur nos bancs aujourd'hui vise à répondre à deux critiques fondamentales du système actuel. L'exécution des peines privatives de liberté souffre d'un déficit légal. Si ce n'est la liberté conditionnelle ou la libération provisoire pour raisons médicales, aucune forme de modalité d'exécution de la peine privative de liberté ou de libération anticipée n'est régie par la loi mais bien par une série impressionnante de circulaires ministérielles. La situation actuelle ne présente donc pas une sécurité juridique suffisante.

Comme l'indique la commission Holsters dans son rapport final, la Belgique se trouve donc dans une situation paradoxale: seules la libération conditionnelle et la libération provisoire pour raisons médicales font l'objet d'une réglementation légale alors que toutes les autres modalités d'exécution de la peine, quantitativement beaucoup plus importantes, sont réglées exclusivement par des circulaires ministérielles.

Il est primordial de faire figurer de façon précise dans une loi les différentes modalités d'exécution de la peine privative de liberté, leurs conditions d'admissibilité et leurs effets. La loi en projet crée une meilleure protection des détenus, de la société et des victimes. Elle intègre également la reconnaissance des droits des victimes.

Au jour d'aujourd'hui, l'exécution des peines privatives de liberté traduit une répartition contestable des compétences entre le pouvoir exécutif et le pouvoir judiciaire. En vertu du principe de séparation des pouvoirs, le pouvoir exécutif n'est pas compétent pour renoncer à exécuter les peines prononcées par le pouvoir judiciaire, ni à en modifier fondamentalement leur durée et leur nature. C'est à une instance judiciaire que revient cette compétence. Le pouvoir judiciaire est seul compétent pour modifier la nature ou la durée de la peine initialement prononcée. Il convient donc de donner une base légale au statut juridique externe des détenus, de créer une instance judiciaire chargée de se prononcer sur l'octroi d'une modalité d'exécution d'une peine privative de liberté.

Mais répondre à ces deux critiques fondamentales à l'encontre des règles actuelles d'exécution des peines privatives de liberté ne suffit pas. Pour mon groupe politique et pour moi-même, le statut externe du détenu doit se placer dans une logique de justice réparatrice. Ce

vrijheidsberovende straf of vervroegde vrijlating niet bij wet maar door ministeriële circulaire's geregeld.

Er moet dus een wettelijke grondslag worden gegeven aan de externe rechtspositie van de gedetineerden en er moet een gerechtelijke instantie worden opgericht die zich zal moeten uitspreken over de nadere regels van de uitvoering van een vrijheidsberovende straf. Het wetsontwerp zorgt voor een betere bescherming van de gedetineerden, van de maatschappij en van de slachtoffers. Daarnaast worden ook de rechten van de slachtoffers erkend.

Voor mijn politieke fractie en voor mezelf kadert de externe rechtspositie van de gedetineerde in een logica van herstelrecht. Dat beginsel houdt enerzijds in dat het slachtoffer niet buiten de strafuitvoering kan worden gehouden en anderzijds dat de veroordeelde de mogelijkheid moet krijgen de uit het misdrijf voortvloeiende schade te herstellen. Hier krijgt de wet betreffende de externe rechtspositie van de gedetineerden haar volle betekenis. Het is ook om die reden dat ik erop heb aangedrongen de houding van de veroordeelde ten aanzien van de slachtoffers op te nemen in de contra-indicaties waarmee rekening moet worden gehouden bij de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit.

Wat het statuut van het slachtoffer betreft, zou het opschrift van het wetsontwerp moet worden gewijzigd teneinde de rechten van de slachtoffers te erkennen.

In het oorspronkelijk ontwerp dat bij de Senaat werd ingediend, ging men lang zo ver niet met betrekking tot de definitie van het begrip "slachtoffer". Na constructieve debatten heeft u

principe implique d'une part que la victime ne peut être mise à l'écart de l'exécution des peines. Si elle le souhaite, elle doit être informée du déroulement de la peine et doit pouvoir être entendue pour ce qui la concerne. D'autre part, le condamné doit être mis dans la possibilité de réparer le dommage causé par l'infraction. Ce principe implique également la responsabilisation et la participation du condamné. Il doit devenir acteur de sa détention, mais aussi de sa préparation à la sortie de prison.

C'est ici que la loi relative au statut juridique interne des détenus prend tout son sens. C'est aussi la raison pour laquelle, j'ai insisté pour que l'attitude du condamné à l'égard des victimes des infractions qui ont donné lieu à sa condamnation soit intégrée dans les contre-indications à prendre en considération pour l'octroi d'une modalité d'exécution de la peine.

Le projet de loi relatif au statut juridique externe des détenus améliore les droits des victimes dans le cadre des modalités d'exécution des peines. La victime qui le souhaite doit pouvoir participer au processus d'exécution de la peine et être informée du déroulement de l'exécution de celle-ci.

Il en va de l'accès pour la victime, mais aussi pour l'auteur, à une justice réparatrice ou, plus précisément, à une justice restauratrice. Cette fixation légale du rôle de la victime dans toute la procédure pénale jusqu'à l'exécution de la peine prononcée est d'une importance primordiale. C'est pourquoi durant les travaux de la commission, j'ai accordé une attention toute particulière au statut de la victime.

Tout d'abord, il convenait, à mon sens, de modifier l'intitulé du projet de loi. En effet, ce dernier ne concerne pas seulement le statut juridique externe du détenu, mais aussi les droits reconnus aux victimes, eu égard aux modalités d'exécution des peines privatives de liberté. Certes, cette modification est symbolique, mais les victimes doivent savoir que des droits leur ont été accordés. Les intervenants à tous les stades de l'exécution de la peine doivent le savoir aussi, tout comme l'auteur.

Le projet initial déposé au Sénat était en net retrait par rapport à la définition de la notion de victime et en comparaison de la situation actuelle en matière de libération conditionnelle. Après des débats constructifs, vous avez accepté d'étendre la notion de victime. Dès lors auront le statut de victime au sens de ce projet de loi: la personne physique dont l'action civile est déclarée recevable et fondée; la personne qui était mineure au moment des faits et pour laquelle le représentant légal ne s'est pas constitué partie civile; enfin, la personne qui n'a pas pu se constituer partie civile par suite d'une situation d'impossibilité matérielle ou de vulnérabilité.

En ce qui concerne ces deux dernières catégories, le juge d'application des peines appréciera si elles ont un intérêt direct et légitime. Cette restriction vise à établir un équilibre entre responsabilité des victimes et extension de leurs droits dans le cadre de l'exécution des peines privatives de liberté.

Toutefois, j'espère que le critère choisi n'est pas trop restrictif. Nous verrons dans la pratique si certaines victimes restent sur le côté, et s'il convient d'aménager des mesures afin qu'elles aient quand même

ermee ingestemd het begrip "slachtoffer" uit te breiden. Wij zullen in de praktijk vaststellen of sommige slachtoffers aan hun lot zullen worden overgelaten en of er maatregelen moeten worden getroffen. De verdienste van die definitie is dat er niet langer een onderscheid wordt gemaakt tussen de slachtoffers afhankelijk van de aard van de feiten die hen schade hebben berokkend.

Er moet voor gezorgd worden dat de slachtoffers kunnen rekenen op een daadwerkelijke begeleiding en ondersteuning. Ik begrijp de pragmatische overwegingen die de indieners van het ontwerp ertoe gebracht hebben de mogelijkheid te creëren om de zittingen van de strafuitvoeringsrechtbank binnen de gevangenis te houden. Maar ik herhaal nogmaals dat het absoluut noodzakelijk is de opvang van de slachtoffers in de gevangenissen te verbeteren.

De manier waarop ze op dit ogenblik worden behandeld is ontoelaatbaar.

(De spreker haalt het getuigenis aan van een slachtoffer dat op zijn vraag werd opgeroepen naar aanleiding van de door een van de moordenaars van zijn zoon ingediende aanvraag tot voorwaardelijke invrijheidstelling.)

De getuige vraagt vooral dat de ontmoeting tussen de dader en het slachtoffer voor de commissie voor de voorwaardelijke invrijheidstelling in een voor alle partijen meer positieve sfeer zou kunnen plaatsvinden, dit uit respect voor de rechtstreekse en onrechtstreekse slachtoffers.

Ik pleit voor meer billijkheid wat betreft de rechten van de dader, die vraagt opnieuw in de maatschappijen te worden opgenomen en de rechten van het slachtoffer, dat ernaar streeft de draad van het leven weer op te nemen.

leur mot à dire en bout de course au sujet de l'exécution des peines.

Le mérite de cette définition est de ne plus opérer de distinction entre les victimes en fonction de la nature des faits qui leur ont causé un dommage. Il est, en effet, essentiel que chaque victime, telle que définie par le projet, puisse être informée et entendue si elle le souhaite. La ventilation des droits des victimes selon la nature des faits n'est pas pertinente et risque d'entraîner une victimisation secondaire.

Désormais, en fonction de la modalité d'exécution de la peine, les victimes seront informées et entendues selon leur souhait. Il conviendra de veiller à ce qu'un réel accompagnement et soutien leur soient assurés. Idéalement, cet accompagnement devrait commencer dès l'accueil au sein des commissariats de police jusqu'au prononcé de la peine.

Ensuite, la victime doit être préparée à une sortie éventuelle de l'auteur de l'infraction. Elle doit également être préparée à un contact éventuel que les maisons de justice prendront avec elle pour l'informer qu'elle peut être entendue par le juge ou par le tribunal de l'application des peines.

À ce propos, je comprends et j'accepte, dans une certaine mesure, les considérations pragmatiques qui ont conduit les auteurs du projet à prévoir la possibilité d'organiser les audiences du tribunal de l'application des peines dans l'enceinte de la prison. Mais je tiens à nouveau à insister sur la nécessité impérieuse d'améliorer l'accueil des victimes au sein des prisons. L'accueil qui leur est réservé à l'heure actuelle est inadmissible.

Je vous livre à ce sujet le témoignage suivant. C'est la victime qui parle.

"Dans le cadre de la demande de libération conditionnelle introduite par un des assassins de mon fils, j'ai été convoqué, à ma demande, afin de pouvoir m'exprimer devant la commission de libération conditionnelle. Cette rencontre a eu lieu le 23 mars 2006 à 14.15 heures, à la prison de et à Arlon.

Je me suis présenté à 14.00 heures à la porte principale de la prison. Après avoir décliné mon identité et fait référence à ma convocation, j'ai pu franchir le pas de la première porte.

J'ai ensuite sonné à la deuxième porte pour avoir accès au sas d'entrée où j'ai été pris en charge par le planton au service des entrées. À la demande du préposé de service, j'ai remis, comme stipulé sur ma convocation, ma convocation accompagnée de ma carte d'identité.

Le préposé de service m'a fait savoir que, si j'étais en possession d'un gsm, je devais le lui remettre jusqu'au moment de ma sortie. Ensuite, on m'a demandé de me positionner dans un carré rouge et de regarder la caméra afin de prendre une photo.

Ayant écarté l'ensemble des objets métalliques, je suis passé par le portique de sécurité; celui-ci a déclenché un signal d'alerte laissant présumer que j'étais en possession d'un objet insolite. Il s'agissait de

Ik reken erop, mevrouw de minister, dat u de maatregelen die u in het vooruitzicht heeft gesteld op korte termijn ten uitvoer zal leggen.

Vergeeft u mij deze emotionele oproep, maar de getuige is mijn lotgenoot, de vader van Marc.

Ik verheug me voorts over de informatie die aan het slachtoffer zal worden verstrekt door de grondrechter naar aanleiding van de uitspraak van de straf.

Ik wilde dat de feitenrechter eveneens tot taak zou hebben er de burgerlijke partij op te wijzen dat zij contact kan nemen met de justitiehuzen als zij grondige informatie over de uitvoeringsmodaliteiten van de uitgesproken vrijheidsstraf wil verkrijgen.

Het klopt dat in dit stadium van de procedure, het slachtoffer al op de hoogte is van het bestaan van de justitiehuzen en dat er al begeleiding is geweest en bijstand werd verleend in het kader van de strafrechtspleging, maar die demarches moeten ook plaatsvinden in het kader van de strafuitvoering. Ik zal echter zeer waakzaam blijven wat de toepassing van die maatregelen betreft.

De mogelijkheid voor het slachtoffer om gehoord te worden in het kader van de herroeping, opschorting of herziening van de modaliteiten van uitvoering van de voorwaarden in geval van niet-naleving door de veroordeelde is positief.

Wij uiten ook onze tevredenheid met betrekking tot de voorlopige aanhouding die door de procureur des Konings wordt bevolen. Het door de commissie geamendeerd ontwerp breidt de bescherming van de derden en dus van de slachtoffers uit tot de gevallen waarin de fysieke en psychische

mon agenda électronique. L'agent de sécurité m'a demandé ce que c'était comme appareil; je l'ai allumé pour le lui montrer. Il a directement émis des réserves quant à la possibilité de pouvoir le prendre à l'intérieur de l'établissement pénitentiaire.

Afin de ne pas commettre d'erreur, il a demandé au directeur de la prison et celui-ci a émis un avis négatif sans autre explication. Comme mon agenda contenait un résumé des différents points que je souhaitais présenter devant la commission de libération conditionnelle, je ne souhaitais nullement m'en séparer. L'agent de sécurité m'a donné le choix entre entrer sans mon agenda ou renoncer à participer à l'audience prévue. J'ai choisi de quitter les lieux. Je précise qu'aucun écrit ne m'a été remis par le directeur de la prison ni pour confirmer sa décision de refus de me laisser emporter mon PDA, ni pour confirmer que j'ai répondu à ladite convocation. Voilà en quelques mots ce que j'ai vécu.

Je voudrais, dans un premier temps, exprimer mon humiliation ainsi que ma désapprobation. En agissant de la sorte, j'estime que le respect de la victime est bafoué. Je comprends très bien que des mesures de sécurité soient nécessaires mais je pense qu'il y a confusion entre une personne qui se présente comme quelqu'un qui rend visite à un détenu et une victime qui demande à s'exprimer, voire à émettre ses doléances devant une commission ayant choisi et défini de se réunir avec elle. J'ai pensé être incarcéré et non pas être invité pour être entendu.

En conclusion, je pense que le vécu de cette journée ne peut satisfaire le respect auquel toute victime directe ou indirecte a droit. Je demande que la rencontre de l'auteur et de la victime devant la commission de libération soit prévue dans un environnement plus convivial pour toutes les parties concernées.

Je souhaiterais plus d'équité en ce qui concerne les droits de l'auteur des faits demandant une réinsertion dans la société et les droits de la victime demandant une réinsertion dans la vie."

Le témoin dont je vous ai cité le vécu a fait plus de 200 kilomètres dans l'espoir de pouvoir s'exprimer et a été obligé de prendre une journée congé.

Je compte vraiment sur vous, madame la ministre, pour que les dispositions que vous m'avez promis de prendre soient mises en application en urgence.

(L'orateur est ému)

Je m'excuse mais le témoin dont je vous parle est mon compagnon d'infortune, le père de Marc.

Je salue également l'information qui sera délivrée à la victime par le juge du fond lors du prononcé de la peine. Désormais, le juge prononcera une peine privative de liberté, il informera les parties des modalités d'exécution de cette peine et il aura également l'obligation d'informer la partie civile des possibilités d'être entendue dans le cadre de l'exécution de la peine au sujet des conditions qui doivent être imposées dans son intérêt.

integriteit in het gedrang wordt gebracht.

Mijn fractie is tevens blij dat rekening werd gehouden met haar opmerkingen over de toekenning van het penitentiair verlof. De vroegere regeling was onvoldoende soepel. Er kunnen immers nieuwe contra-indicaties opduiken zonder dat er sprake is van niet-naleving van de voorwaarden. Het kan eveneens gebeuren dat de situatie van de veroordeelde gunstig evolueert. Men moet op die omstandigheden kunnen inspelen via een aangepaste beslissing van de minister.

Bijgevolg steunt mijn groep het idee dat de eerste verlofaanvraag ter beslissing aan de minister van Justitie wordt voorgelegd. In geval van een positieve beslissing en behoudens uitdrukkelijk tegenovergestelde bepaling, zal het akkoord niet enkel betrekking hebben op het eerste verlof, maar eveneens op de volgende verlofdagen tot het einde van de hechtenis. De beslissing geldt voor elk nieuw verlof, als het voorgaande verlof tenminste als geslaagd kan worden beschouwd en als de directeur meent dat er geen enkele contra-indicatie is. De twee ontwerpen betekenen dus een onbetwistbare vooruitgang. Nochtans moet men in een tweede fase niet alleen de uitvoering van de vrijheidsstraffen, maar ook die van de andere straffen maatregeltypes zoals de proeftijd, de werkstraf, de opschorting en de sociale bescherming aan een rechtbank toevertrouwen.

Eerst en vooral moeten de nodige financiële middelen worden vrijgemaakt om dergelijke wetgevende initiatieven concreet vorm te geven. De toepassing van die ontwerpen brengt immers op verscheidene niveaus aanzienlijke meerkosten mee.

Het vervangen van de commissies voor de

J'aurais souhaité qu'il soit également confié au juge du fond la mission d'indiquer à la partie civile qu'il lui est possible de prendre contact avec les maisons de justice si elle souhaite obtenir une information approfondie concernant les modalités d'exécution de la peine privative de liberté qui a été prononcée.

Le prononcé de la peine doit être l'occasion, pour la partie civile, d'être informée de l'existence de cet interlocuteur privilégié dans le cadre de l'exécution des peines privatives de liberté. On m'a répondu qu'à ce stade de la procédure, la victime a déjà connaissance de l'existence des maisons de justice et qu'un accompagnement et un soutien doivent déjà avoir été donnés dans le cadre de la procédure pénale mais doivent également avoir lieu dans le cadre de l'exécution de la peine. Idéalement, cela doit effectivement être le cas. Je resterai cependant très vigilant quant à la mise en application de ces mesures.

Pour ce qui concerne la possibilité pour la victime d'être entendue dans le cadre de la révocation de la suspension et de la révision de la modalité d'exécution des conditions en cas de non-respect par le condamné, je suis également satisfait d'avoir été entendu. Le projet de loi prévoyait que la victime était informée mais pas entendue. A la suite de ma remarque, le projet a été amendé et prévoit que la victime sera non seulement informée mais également entendue par le juge ou par le tribunal de l'application des peines sur les conditions imposées dans son intérêt.

Même satisfaction en ce qui concerne l'arrestation provisoire ordonnée par le procureur du Roi. Le projet initial prévoyait que si le condamné mettait gravement en péril l'intégrité physique de tiers, le procureur du Roi pouvait ordonner l'arrestation provisoire. Le projet amendé par la commission étend la protection des tiers et donc des victimes à la mise en péril de l'intégrité physique et psychique. Cette précision est importante. Pensons au condamné qui harcèle la victime. Dimanche dernier encore, un témoignage d'une victime harcelée par un auteur de faits était diffusé lors de l'émission "Controverse".

Mon groupe se réjouit également d'avoir été entendu en ce qui concerne l'octroi du congé pénitentiaire. Le projet de loi initial prévoyait que la décision d'octroi d'un congé pénitentiaire était renouvelée de plein droit chaque trimestre. Ce système proposé ne permettait pas au ministre d'adapter les conditions posées au congé pénitentiaire sans qu'il y ait non-respect de ces conditions. Ce système manquait de souplesse.

En effet, de nouvelles contre-indications peuvent apparaître sans qu'il y ait non-respect des conditions. Il se peut également que la situation du condamné évolue favorablement. Ces circonstances doivent pouvoir être rencontrées par une décision adaptée du ministre.

Par conséquent, mon groupe a proposé de reprendre la proposition de la commission Holsters telle qu'elle reprend la réglementation actuelle. La première demande de congé sera soumise au ministre de la Justice pour décision. En cas de décision positive et sauf disposition contraire expresse, l'accord portera non seulement sur le premier congé mais également sur les congés suivants et ce, jusqu'au terme de la détention. La décision sortira cependant ses

voorwaardelijke invrijheidstelling door rechters of rechtbanken zal inderdaad begrotingsmiddelen doen vrijkomen. Men moet echter ook de financiering van de justitiehuzen en de justitieassistenten verzekeren, aangezien het toezicht op de strafuitvoering op hun werk stoelt.

Tot slot moet men nadenken over de zin van de straf in onze samenleving. Ik persoonlijk vind dat een straf slechts zinvol is indien ze aan degene die ze ondergaat duidelijk maakt dat zijn gedrag niet wordt geduld en dat het moet veranderen indien hij opnieuw aan het maatschappelijk leven wil deelnemen.

Pas als het gerecht ervan overtuigd is dat de gedetineerde de zin van zijn straf heeft begrepen, kan een testperiode onder bepaalde voorwaarden worden overwogen. Een goede maatstaf daarvoor zou zijn dat de dader zich bereid toont om zijn fout te herstellen. In dat opzicht verliest een straf die niet kan worden ingekort alle betekenis.

Voor veel veroordeelden is ook de gevangenis zinloos. Voor anderen blijft opsluiting jammer genoeg het enige middel tegen recidive, desnoods op grond van de wet op de maatschappelijke bescherming.

Het ergste dat een mens zichzelf kan aandoen, is een ander te haten. Zo vergeet hij immers lief te hebben, tast hij de liefde aan die hij voor anderen voelt, en leeft hij in een hel die hij zelf onderhoudt.

Het is onze plicht om de slachtoffers uit die negatieve spiraal te halen, in plaats van hen erin te sterken door hen te laten geloven dat het lijden van de dader hen enige troost kan schenken.

Mijn fractie en ikzelf zullen dit ontwerp dan ook steunen, in de overtuiging dat wij aldus een herstelgerichte rechtspleging

effets pour chaque nouveau congé seulement si le congé précédent peut être considéré comme réussi et si le directeur n'a relevé aucune nouvelle contre-indication.

bevorderen en dat wij de cultuur van de haat en het geweld de rug toekeren.

Dans le cadre de cette procédure, un congé sera considéré comme réussi lorsque le détenu aura satisfait aux critères objectifs suivants: réintégrer l'établissement à temps, ne pas revenir en état d'ivresse, ne pas avoir causé d'incident pendant le congé ou au cours du retour, avoir passé le congé à l'adresse indiquée et avoir respecté les conditions qui lui auront été imposées individuellement. Pourront constituer de nouvelles contre-indications tous les faits, circonstances ou événements survenus ou portés à la connaissance des directeurs de prison depuis le dernier congé et qui sont de nature à compromettre la possibilité ou l'opportunité de le renouveler, par exemple des problèmes relationnels ou un nouveau milieu d'accueil, un nouvel état du détenu, un refus de libération conditionnelle, une tentative d'évasion, etc. En cas d'échec du congé ou de contre-indication récente, une nouvelle demande de congé devra être adressée au ministre de la Justice, accompagnée d'un rapport détaillé relatif à l'incident ou à la contre-indication.

Il va de soi que cette nouvelle procédure ne dispense pas le personnel de continuer à consacrer toute son attention à la préparation de chaque congé. Cette même attention sera requise lors de l'accueil de chaque détenu rentrant de congé et lors de l'appréciation après coup de ce congé.

En prévoyant que la décision d'octroi d'un congé pénitentiaire est renouvelée de plein droit à chaque trimestre et en prévoyant qu'une adaptation des conditions n'est possible qu'en cas de non-respect des conditions particulières, le projet de loi s'écartait de la réglementation actuelle et faisait preuve de moins de souplesse. Aucune adaptation n'était possible en cas d'évolution des conditions, des circonstances ou du détenu sans qu'il y ait pour autant violation des conditions particulières.

Pour clore ce chapitre, je me permets de revenir sur l'amendement 165 à l'article 49 que j'ai retiré suite à l'explication donnée par la ministre de la Justice au sujet de l'avis personnel donné par un psychiatre et qui sera requis lors de la procédure de libération conditionnelle et de l'évaluation du risque de récidive de condamnés pour des infractions particulièrement graves. En effet, aux dires d'un expert psychiatre expérimenté, il est tout à fait possible de prévoir avec certitude la récidive de certains individus, alors que la garantie de la non-récidive est évidemment impossible à établir.

Les deux projets que nous nous apprêtons à voter aujourd'hui constituent donc une avancée incontestable. Toutefois, il ne s'agit que d'un premier pas. En effet, il conviendra dans un second temps de confier à une juridiction non seulement l'exécution des mesures privatives de liberté mais aussi celle des autres types de peines et de mesures comme la probation, la peine de travail, le sursis et la défense sociale.

Les initiatives législatives comme celles-ci n'ont un sens que s'il existe une certitude que les moyens financiers seront débloqués pour en assurer la praticabilité.

Lors de la discussion en commission de la Justice, il est clairement apparu que l'application de ces projets entraînera un surcoût important à plusieurs niveaux.

Bien sûr, les commissions de libération conditionnelle disparaîtront au profit du juge ou du tribunal; des moyens budgétaires pourront donc être transférés. Néanmoins, il faudra veiller aussi au financement des maisons de justice et des assistants de justice dont le travail est extrêmement important puisque c'est sur celui-ci que repose véritablement le suivi de l'exécution de la peine.

Il faudra donc, madame la ministre, être très attentifs à cette question.

En guise de conclusion, je voudrais vous faire part de quelques réflexions personnelles et formuler moi-même une réponse aux deux pétitions que j'ai citées au début de mon intervention.

Bon nombre de nos concitoyens s'insurgent contre les droits qui sont reconnus aux coupables de toute sorte. Pire, pour les petits délits, on ne leur applique même plus la punition pourtant prononcée. Il arrive de plus en plus souvent que les faits commis soient classés sans suite parce que trop peu importants par rapport à ce que coûte leur poursuite. Pour les faits les plus graves, la justice condamne parfois à de lourdes peines, qui ne sont cependant souvent exécutées que pour une partie qui paraît insignifiante.

Il semble que, pour ce qui concerne la punition, notre société ait perdu l'étalon de référence par rapport auquel elle prend ses décisions. La punition a-t-elle perdu son sens? Ne servirait-elle qu'à reporter les problèmes à plus tard? La bonne réponse se trouverait-elle dans la mise à l'écart définitive des délinquants selon la gravité des faits? Et faudrait-il punir plus sévèrement les autres?

A mon avis, la question est mal posée. Ne faut-il pas se demander à quoi doit servir une punition? En ce qui me concerne, la punition n'a de sens que si elle indique à celui qui la subit que son comportement n'est pas accepté et que, s'il souhaite retourner à la vie en société, il doit en changer.

Ce n'est que lorsque la justice est convaincue que le puni a compris le sens de sa punition qu'une période d'essai sous conditions peut être envisagée. Le bon étalon serait la volonté de réparer le mal qu'il a fait. Dans ce sens, la peine incompressible perd le sien.

Pour beaucoup de condamnés, la prison perd le sien aussi. Pour d'autres, malheureusement, elle reste l'unique rempart contre les récidives, quitte à devoir recourir à la loi sur la protection sociale. Il s'agit ici d'une extrême minorité de nos concitoyens.

En ce qui concerne les victimes, je vous sou mets le constat que j'ai fait après quatorze années d'expérience personnelle.

Le plus grand tort qu'un homme peut se faire, c'est d'en haïr un autre. Il en oublie de s'aimer, il infecte l'amour qu'il a pour les autres hommes, il connaît l'enfer et il l'alimente.

Nous avons le devoir de sortir les victimes de cela au lieu de les y conforter en leur laissant croire que la souffrance de l'auteur peut leur

apporter un quelconque réconfort. Et tant pis pour ceux qui vivent sur le dos de la vindicte populaire et qui n'hésitent pas à instrumentaliser les victimes pour le faire!

Mon groupe et moi-même voterons en faveur de ce projet avec la conviction d'avoir fait œuvre de justice restauratrice, offrant une véritable sortie à la culture de la haine et de la violence.

Le **président**: Merci, monsieur Malmendier. Les textes que nous votons en général sont abstraits, nous les discutons entre nous mais, de temps en temps, nous nous rendons compte par des témoignages émouvants qu'ils s'appliquent à des femmes et à des hommes du pays.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Malmendier. De teksten die ter stemming liggen, zijn meestal abstract. We bespreken ze hier, maar van tijd tot tijd beseffen we dankzij ontroerende getuigenissen dat er echte mannen en vrouwen achter schuilgaan.

01.35 Dylan Casaer (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, collega's, ik zal proberen zo kort mogelijk te zijn en niet in technische details te vervallen. Ik denk dat we in de commissie lang en breed hebben gedebatteerd over de verschillende aspecten van de twee wetsontwerpen die voorliggen. Ik merk uit de betogen, zowel in de commissie als vandaag, dat alle fracties op een na de uitgangspunten en de grote principes van deze wetsontwerpen delen.

01.35 Dylan Casaer (sp.a-spirit): Les divers aspects de ces projets de loi ont fait l'objet d'un débat approfondi en commission. Tous les groupes, à l'exception d'un seul, ont adhéré aux postulats et aux grands principes qu'ils renferment. Pour nous, il importe principalement que la clarté soit faite aujourd'hui et que les tribunaux d'application des peines permettent une forme d'objectivation. Il incombe à ces tribunaux d'appliquer les règles et de développer la jurisprudence.

Wat voor ons belangrijk is, is dat er duidelijkheid komt en dat er via de strafuitvoeringsrechtbanken een vorm van objectivering zal komen die ook belangrijk is. Er worden nu regels vastgelegd. De volgende jaren zal het aan de strafuitvoeringsrechtbanken zijn om die toe te passen en terzake een eigen toepassing en jurisprudentie te ontwikkelen. Dat is voor ons van groot belang.

Une partie de la société demande l'exécution intégrale des peines, une autre estime qu'il faut offrir une perspective aux personnes qui ont purgé une grande partie de leur peine, prouvé leur repentir et amélioré leur conduite. Il convient de trouver un équilibre entre ces deux visions.

Er moet uiteraard een evenwicht worden gezocht tussen enerzijds de positie en de vraag van de slachtoffers en een deel van de samenleving om de straffen die worden opgelegd ook tot de laatste dag te laten uitzitten en anderzijds de visie die wil dat iemand, die een straf heeft gekregen, een belangrijk deel daarvan heeft ondergaan en tijdens het uitvoeren van die straf bewijst dat hij tot inkeer is gekomen en zijn gedrag heeft verbeterd, een perspectief wordt gegeven.

01.36 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Ik hoor een aantal ongerijmdheden. Ik denk dat de heer Casaer met een heel andere wet bezig is dan degene die hier wordt goedgekeurd. U zegt "een belangrijk deel van de straf heeft ondergaan". Neen, het is de bedoeling dat de straf na amper een derde van de duurtijd wordt opgeschort of stopgezet en dat doet geen enkel land in Europa ons na.

01.36 Bart Laeremans (Vlaams Belang): M. Casaer évoque les personnes qui ont purgé une grande partie de leur peine. Il se fourvoie totalement. Lorsqu'un tiers de la peine a été purgée, elle peut déjà être suspendue ou interrompue, ce qui n'est le cas dans aucun autre pays européen. En outre, les tribunaux d'application des peines ne contrôlent nullement si le condamné s'est repenti ou a changé de comportement.

U zegt ook dat de gedetineerde het bewijs kan leveren van inkeer maar dat is helemaal de zaak niet, want dat wordt nergens getoetst. Er is geen enkel moment waarop wordt getoetst of de gedetineerde tot inkeer is gekomen. Zijn persoonlijkheid, zijn persoonsgesteltnis, zijn ideeën of zelfs maar zijn gedrag komt niet aan de orde voor de strafuitvoeringsrechter. Wat u zegt, raakt dus kant noch wal.

Ten slotte, u zegt dat sommigen de straf volledig willen laten uitvoeren terwijl anderen slechts een deel willen laten uitvoeren. Nogmaals, uw partij is naar de verkiezingen gegaan met de eis om straffen volledig te laten uitvoeren en dan zeker voor zware criminelen. De heer Stevaert heeft gezegd "Weg met Lejeune". Blijkbaar handelt u niet conform het verkiezingsprogramma van uw eigen partij.

En période électorale, le sp.a a exigé l'exécution intégrale des peines, principalement pour les grands criminels. M. Stevaert souhaitait même abroger la loi Lejeune. M. Casaer s'écarte manifestement du programme de son propre parti.

01.37 Dylan Casaer (sp.a-spirit): Mijnheer Laeremans, ik wil het volgende zeggen. In de commissie hebt u een andere toon aangeslagen dan in onze plenaire vergadering, waar u het "jusqu'au bout"-isme probeert uit te putten. In de commissie hebt u zelf gezegd niet uit te sluiten dat criminelen hun gedrag kunnen verbeteren, een persoonlijkheid kan evolueren en dat dat een kans moet krijgen. U hebt ook gezegd dat u niet iedereen tot op het eind van zijn dagen in een kerker willen wegstoppen en van de rest van de samenleving afsluiten. Dat hebt u in de commissie gezegd.

01.37 Dylan Casaer (sp.a-spirit): En commission, M. Laeremans a pourtant défendu un point de vue différent puisqu'il a déclaré ne pas exclure que des criminels puissent s'amender et devraient donc se voir offrir une deuxième chance, ajoutant que tous les détenus ne devaient pas nécessairement être enfermés dans un cachot le restant de leurs jours. D'autres sources que celles consultées par M. Laeremans indiquent que M. Stevaert a plaidé pour une plus grande clarté. Nous pensons quant à nous que cette clarté sera désormais faite, même s'il importera au cours des prochaines années d'en évaluer la matérialité. En outre, les tribunaux de l'application des peines permettront une objectivation.

Ik heb op andere websites van destijds, niet in de publicaties die u hebt aangehaald, gecheckt wat Stevaert daarover heeft gezegd en geschreven. Hij pleitte voor meer duidelijkheid. De volgende jaren zal geëvalueerd moeten worden of het voorliggend wetsontwerp meer duidelijkheid biedt. Wij menen dat er meer duidelijkheid wordt geschapen en de instelling van de strafuitvoeringsrechtbanken een belangrijk middel is om de hele discussie over de strafuitvoering te objectiveren.

Il ressort d'une étude de la VUB que 35 pays membres du Conseil de l'Europe se sont dotés d'un système de libération conditionnelle. Dans tous ces pays, une distinction entre le taux de la peine et l'exécution de la peine est établie. Nous voulons que les détenus aient des perspectives et la possibilité de faire leurs preuves et de s'intégrer socialement.

Uit een studie van de VUB blijkt dat in 35 landen die lid zijn van de Raad van Europa, een systeem bestaat van voorwaardelijke invrijheidstelling. In al die landen wordt een onderscheid gemaakt tussen het toekennen van de strafmaat enerzijds en het beslissen over de strafuitvoering anderzijds. Dat is voor ons wel degelijk belangrijk. Wij vinden het belangrijk dat mensen in de gevangenis perspectief hebben en dat er aan het eind van de straf er geen monster uit de gevangenis komt, maar iemand die de kans heeft gekregen om zich te bewijzen en zich opnieuw sociaal te integreren, contact te leggen met de familie en vrienden, werk te zoeken of een opleiding te volgen, kortom opnieuw een perspectief hebben.

M. Malmendier a exposé son point de vue d'une manière attestant une intégrité tout à fait exceptionnelle ; il s'est notamment gardé de recourir à de grands slogans. Même lorsque d'aucuns l'ont provoqué pour l'inciter à évoquer son drame personnel, il a dit et répété qu'il refusait de céder à la tentation de la vengeance et voulait croire que l'homme et la société étaient perfectibles. Je tiens donc à

De heer Malmendier heeft op uitzonderlijke wijze, waarvoor ik groot respect betoon, zijn standpunt uiteengezet. Zonder grote slogans te gebruiken heeft hij op een eerlijke manier uiting gegeven aan zijn gevoelens en aan hetgeen hij heeft meegemaakt. Ik wil een eresaluut brengen, omdat de heer Malmendier niet ingegaan is op de provocatie om het eigen drama politiek uit te buiten. Hij heeft dat niet gedaan. Elke keer opnieuw heeft hij heel duidelijk en in de meest respectvolle bewoordingen – ik kan er alleen maar grote bewondering voor hebben – benadrukt de wraak te willen overstijgen en te willen geloven dat een mens verbeterbaar is, een samenleving verbeterbaar is en er een perspectief moet zijn. Daarvoor heb ik het volste respect.

Wat ons betreft kunnen de twee wetsontwerpen worden goedgekeurd. De komende jaren zullen we aandringen op een uitvoeringsevaluatie.

rendre hommage à son intervention.

Nous adopterons ces deux projets de loi même s'ils devront être l'objet d'une évaluation approfondie au cours des prochaines années.

Buitenlandse delegatie Délégation étrangère

De **voorzitter**: Dear colleagues, I would like to interrupt you for a few seconds to greet the mayor of Emirdag, the deputy governor, and the members of the city council and the provincial council.

I have enjoyed a very exceptional visit in your city, mister mayor. You are very welcome!

(Applaudissements/Applaus)

01.38 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, étant donné la qualité des interventions qui se sont succédé, je vais être brève.

Tout d'abord, permettez-moi de remercier M. Muls pour son rapport. Par ailleurs, à l'exception d'une attitude caricaturale en commission de la Justice, le débat a été de très grande qualité.

Ces projets qui ont d'ailleurs d'abord été examinés au Sénat – tant le projet sur le statut externe des détenus que celui sur le tribunal d'application des peines – ont fait l'objet d'un examen en profondeur. De nombreux amendements ont été acceptés. La Chambre a réellement joué un rôle majeur dans un dossier qui est attendu sur le terrain depuis de nombreuses années.

Comme certains l'ont déjà fait aujourd'hui, je rappelle à nouveau qu'un des intérêts de ces deux projets est de conférer enfin une base juridique légale au statut externe des condamnés. Ces projets concernent donc les aspects extra-muros, comme par exemple les modalités relatives à l'interruption de la peine ou aux libérations anticipées. Un cadre légal était nécessaire car ce statut externe est pour le moment sous la coupe d'une multitude de directives, de circulaires, de notes vertes. Or, dans une matière aussi sensible et difficile, cette situation est contraire à la sécurité juridique.

Par ailleurs, je voudrais aborder trois points.

Premièrement, en ce qui concerne la répartition des compétences matérielles entre le ministre et le tribunal d'application des peines, soyons clairs: à l'exception du congé pénitentiaire et des permissions de sortie, les différentes modalités d'exécution de la peine seront désormais octroyées par le juge de l'application des peines ou par le tribunal d'application des peines en fonction de la durée de la peine, supérieure ou inférieure à trois ans.

Pourquoi avoir conservé une différenciation dans le traitement des peines de moins de trois ans et celles de plus de trois ans? Nous avons voulu continuer à participer à une solution plus souple et plus réalisable. Ainsi, les petites peines ne seront pas traitées par un

01.38 Minister Laurette Onkelinx: Gezien de kwaliteit van de betogen, kan ik kort zijn.

Ik dank de heer Muls voor zijn uitstekend verslag. Deze ontwerpen, die al in de Senaat werden besproken, werden grondig onderzocht en heel wat amendementen werden goedgekeurd. De Kamer heeft dus een belangrijke rol gespeeld in een dossier waar het werkveld al lange jaren op wachtte.

Deze ontwerpen zijn vooreerst belangrijk omdat ze eindelijk een wettelijke basis geven aan de externe rechtspositie van de veroordeelden. In de ontwerpen komen de extra-muros aspecten aan bod, zoals de nadere regels betreffende de strafonderbreking en de vervroegde vrijlatingen. In deze gevoelige en moeilijke aangelegenheid moest werk worden gemaakt van een wettelijk kader.

Behoudens het penitentiair verlof en de uitgaansvergunningen, zullen de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbanken voortaan beslissen over de nadere regels van de strafuitvoering naargelang de straf meer of minder dan drie jaar bedraagt. Zo zullen de lichtere straffen niet worden behandeld door een rechtbank bestaande uit

tribunal composé d'un magistrat et de deux assesseurs mais par un magistrat unique. Cette solution nous permet de croire que le système sera gérable.

Mais ce qui est plus intéressant à dire ici, c'est qu'à l'avenir le pouvoir judiciaire va recevoir une nouvelle compétence. A la suite d'une demande du terrain, sur une proposition du gouvernement lui-même, on dessaisit l'exécutif d'une part de ses compétences. C'est une bonne chose qui comporte un double bénéfice: assurer une sécurité juridique aux différentes formes de libération et permettre une meilleure cohérence générale. Un des grands avantages, je le dis et je le répète, est de donner une capacité nouvelle au pouvoir judiciaire: sécurité juridique, lisibilité et cohérence.

Le deuxième point sur lequel je voulais intervenir est celui des droits des victimes.

Oui, nous avons œuvré pour une meilleure prise en charge du droit des victimes. Même le titre a été revu sur proposition de M. Malmendier. Je ne reviendrai pas sur la définition de la victime, nous en avons étendu la notion. Il ne s'agit pas simplement des victimes qui se sont constituées partie civile.

Ces victimes, si elles le souhaitent bien évidemment, seront désormais informées de l'octroi des modalités d'exécution de la peine, comme par exemple un congé pénitentiaire. Elles seront informées des conditions qui les concernent lors de l'octroi d'une libération conditionnelle et seront, si elles en expriment le souhait, entendues par le tribunal de l'application des peines sur les remarques qu'elles ont à formuler au sujet des conditions qui les concernent directement et qui peuvent être imposées à l'auteur pour sa libération.

Lors de cette audition, elles pourront être assistées par une association d'aide aux victimes ou même représentées par leur avocat, si le fait de se présenter devant le tribunal en question constitue une épreuve trop difficile. De plus, les contre-indications qui seront examinées par les autorités judiciaires avant l'octroi d'une libération conditionnelle concerneront également aussi bien le risque que le libéré importune la victime que son attitude à l'égard de la victime de l'infraction.

Il paraît donc tout à fait légitime d'affirmer que ce projet de loi étend les droits reconnus aux victimes et qu'il constitue un véritable bond en avant.

Cela dit - le témoignage de M. Malmendier nous pousse à le dire -, il ne suffit pas et vous l'avez vous-même reconnu, monsieur le président, de voter de beaux textes. Encore faut-il qu'ils soient exécutés avec l'humanisme nécessaire, avec la prise en compte des drames humains vécus par les personnes. Je suis furieuse et scandalisée par le témoignage de M. Malmendier. Je l'ai dit et je le ferai: nous allons travailler aussi sur la base de circulaires pour aménager la manière dont les victimes seront accueillies et accompagnées vers le tribunal d'application ou le juge des peines. Sinon, ces victimes subissent en quelque sorte une double peine: d'abord, elles sont victimes de l'infraction, du délit du crime, ensuite, elles sont victimes d'un certain mépris. Cela, nous ne pouvons évidemment l'accepter.

een magistraat en twee assessoren, maar door een alleenzettelende rechter. Zo ontstaat een werkbaar systeem.

Op te merken valt dat de rechterlijke macht er voortaan een bevoegdheid bij krijgt. Op vraag van het werkveld wordt de uitvoerende macht een deel van haar bevoegdheden ontnomen. Dat heeft een dubbel voordeel: de rechtszekerheid van de verschillende soorten vrijlating wordt gewaarborgd en er komt meer samenhang.

De rechten van de slachtoffers vormen een tweede belangrijk element. We hebben geijverd voor een betere behartiging van de rechten van alle slachtoffers, niet alleen van wie zich burgerlijke partij stelde. De slachtoffers zullen voortaan op de hoogte worden gebracht van de nadere regels van de strafuitvoering, de toekenning van penitentiair verlof, bijvoorbeeld. Ze zullen worden geïnformeerd over de voorwaarden die op hen betrekking hebben in geval een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegestaan en ze zullen door de strafuitvoeringsrechtbank worden gehoord over de opmerkingen die ze over de aan de dader opgelegde voorwaarden die voor hen van belang zijn, willen formuleren.

Bovendien en voorafgaand aan de toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling, zullen de rechterlijke overheden het risico nagaan dat de vrijlating voor het slachtoffer betekent alsook hoe de de vrijgelatene tegenover het slachtoffer staat. We kunnen dus stellen dat dit ontwerp de aan de slachtoffers erkende rechten uitbreidt en dat het een vooruitgang betekent.

Het volstaat echter niet mooie teksten goed te keuren. Ze zullen ook met de nodige menselijkheid moeten worden uitgevoerd. Het getuigenis van de heer

Le troisième et dernier point que je voulais aborder concerne la libération conditionnelle. On le sait bien, la libération conditionnelle est un élément essentiel de notre arsenal législatif en matière d'exécution des peines depuis 1888. Le projet dont nous débattons se fonde sur le principe qu'une libération conditionnelle peut être accordée à toute personne se trouvant dans les conditions de temps prévues par la loi, en tenant compte de contre-indications qui doivent être évaluées de manière précise et rigoureuse et prises en considération dans la décision.

Autrement dit, comme plusieurs intervenants l'ont rappelé, le projet n'organise pas le droit à la libération conditionnelle, ce serait faux de le prétendre, mais il exclut l'arbitraire. Ce sont des termes que M. Borginon a développés. On essaie d'exclure l'arbitraire mais on n'organise pas un droit à la libération conditionnelle, comme Mme Lalieux l'a également rappelé. Je ne vais pas revenir sur les peines incompressibles: je crois que M. Malmendier, avec son humanisme trempé dans une expérience douloureuse, a donné la meilleure réponse possible à ceux qui, tout au long des travaux de la commission, ont choisi la voie du poujadisme. Je n'y reviendrai pas et je reprendrai à mon compte les termes utilisés par M. Malmendier.

Je voudrais rappeler que pour la protection de la société, contre les récidives, la libération conditionnelle est un instrument fondamental. Il faut se dire qu'un jour ou l'autre, peut-être même à fond de peine, ces personnes sortiront. Dès lors, il faut préparer cette sortie. Comment les y prépare-t-on? Non pas par une réduction des peines – ce que n'est pas la libération conditionnelle, à la différence du système hollandais, comme M. Borginon a eu raison de le dire – mais avec une libération sous contrôle, sous conditions, sous contraintes; une libération qui peut être reportée en cas d'infraction aux conditions mises à la signature de l'accord pour cette libération. C'est aussi important pour la réintégration de la personne dans la société, qui a intérêt à préparer cette réintégration, que pour la société elle-même, afin de contrer la possibilité de la récidive.

C'est pourquoi il me semble important que cette notion de libération conditionnelle soit bien comprise par la population.

J'en terminerai en disant que j'espère qu'avant la fin de cette année civile, les tribunaux et les juges d'application des peines existeront. Je me permets, à cet égard, de remercier la commission Holsters qui a travaillé pendant de très nombreuses années. Il y avait la commission Dupont pour tout ce qui concerne le domaine pénitentiaire et le statut interne des détenus et il y a la commission Holsters pour ce qui concerne le statut externe et le tribunal d'application des peines.

Avec le vote de ces deux projets qui sont à l'ordre du jour, nous aurons fait un travail tout à fait essentiel pour un nouveau droit des personnes qui sont impliquées dans un procès, y compris les victimes, monsieur Malmendier: les victimes se voient enfin reconnues dans leur douleur et dans la nécessité de se reconstruire. C'est la raison pour laquelle la notion de justice restauratrice, vous l'avez dit, est également présente en filigrane de tous ces projets.

Monsieur le président, voici les raisons pour lesquelles le gouvernement est heureux que nous ayons pu avoir un débat de très

Malmendier heeft me geschokt. We zullen, aan de hand van circulaire, de manier waarop de slachtoffers door de strafuitvoeringsrechtbank of de strafuitvoeringrechter zullen worden opgevangen, concretiseren. Zo kan worden vermeden dat ze, nadat ze al het slachtoffer werden van een misdrijf, ook ten prooi vallen aan misprijzen. Dat is onaanvaardbaar.

De voorwaardelijke invrijheidsstelling zal worden toegekend onder voorbehoud van de naleving van de wettelijke voorwaarden enerzijds, en van een nauwkeurige en strenge evaluatie van de contra-indicaties waarin de wet voorziet anderzijds. Zoals mevrouw Lalieux en de heer Borginon in herinnering hebben gebracht, strekt het voorliggend ontwerp er niet toe een recht op voorwaardelijke invrijheidsstelling in te stellen maar moet het elke willekeur uitsluiten.

Op de niet-samendrukbare straffen kom ik niet meer terug en graag wil ik de bewoordingen overnemen van de heer Malmendier waarvan de getuigenis het best mogelijke antwoord biedt op het poujadisme waarin sommigen vervallen.

De voorwaardelijke invrijheidsstelling vormt een instrument dat van wezenlijk belang is met het oog op de bestrijding van de recidive en op de bescherming van de samenleving. De uitvoering van een straf heeft altijd een doel en wij moeten ons voorbereiden op de gevangenen die een strafinrichting verlaten, en dit via een invrijheidsstelling onder controle, onder voorwaarden, met beperkingen en waaraan een einde kan worden gemaakt ingeval de gevangene één van die voorwaarden schendt. Het gaat ook om een essentieel element

grande qualité en commission.

van de maatschappelijke reïntegratie van die mensen.

Tot besluit hoop ik dat de strafuitvoeringsrechtbanken en de desbetreffende rechters voor het einde van dit kalenderjaar zullen zijn geïnstalleerd. In dat verband wil ik de commissie Holsters danken voor haar werkzaamheden met betrekking tot de externe rechtspositie en de strafuitvoeringsrechtbanken.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 2170. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2170/11)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 2170. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2170/11)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi relatif au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten".

Le projet de loi compte 109 articles.
Het wetsontwerp telt 109 artikelen.

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Art. 1 (intitulé/opschrift)

| 204 – Tony Van Parys cs **(2170/6)**

Art. 2

| 142 – Servais Verherstraeten cs **(2170/3)**

| 173 – Bart Laeremans **(2170/5)**

| 150 – Servais Verherstraeten cs **(2170/3)**

| 215 – Servais Verherstraeten **(2170/8)**

Art. 3

| 151 – Servais Verherstraeten cs **(2170/3)**

Art. 4

| 138 – Bart Laeremans **(2170/3)**

| 17 – Bart Laeremans **(2170/3)**

| 16 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 5

| 18 – Bart Laeremans **(2170/3)**

| 19 – Bart Laeremans **(2170/3)**

| 20 – Bart Laeremans **(2170/3)**

| 21 – Bart Laeremans (2170/3)

| 22 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 6

| 218 – Bart Laeremans (2170/12)

Art. 7

| 23 – Bart Laeremans (2170/3)

| 24 – Bart Laeremans (2170/3)

| 25 – Bart Laeremans (2170/3)

| 26 – Bart Laeremans (2170/3)

| 27 – Bart Laeremans (2170/3)

| 165 – Bart Laeremans (2170/4)

| 28 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 8

| 29 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 10

| 143 – Servais Verherstraeten cs (2170/3)

| 30 – Bart Laeremans (2170/3)

| 31 – Bart Laeremans (2170/3)

| 170 – Servais Verherstraeten (2170/5)

| 32 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 11

| 33 – Bart Laeremans (2170/3)

| 34 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 12

| 174 – Bart Laeremans (2170/5)

Art. 14

| 35 – Bart Laeremans (2170/3)

| 36 – Bart Laeremans (2170/3)

| 37 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 15

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

| 39 – Bart Laeremans (2170/3)

| 40 – Bart Laeremans (2170/3)

| 41 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 16

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

| 42 – Bart Laeremans (2170/3)

| 43 – Bart Laeremans (2170/3)

| 44 – Bart Laeremans (2170/3)

| 45 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 17

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

| 46 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 18

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

Art. 19

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

| 47 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 20

| 38 – Bart Laeremans (2170/3).

Art. 25

| 145 – Servais Verherstraeten cs (2170/3)

| 48 – Bart Laeremans (2170/3)

| 49 – Bart Laeremans (2170/3)

| 50 – Bart Laeremans (2170/3)

| 51 – Bart Laeremans (2170/3)

| 52 – Bart Laeremans (2170/3)

| 53 – Bart Laeremans (2170/3)

| 54 – Bart Laeremans (2170/3)
| 55 – Bart Laeremans (2170/3)
| 56 – Bart Laeremans (2170/3)
| 57 – Bart Laeremans (2170/3)
| 58 – Bart Laeremans (2170/3)
| 59 – Bart Laeremans (2170/3)
| 60 – Bart Laeremans (2170/3)
| 61 – Bart Laeremans (2170/3)
| 62 – Bart Laeremans (2170/3)
| 63 – Bart Laeremans (2170/3)
| 64 – Bart Laeremans (2170/3)
| 65 – Bart Laeremans (2170/3)
| 66 – Bart Laeremans (2170/3)
| 67 – Bart Laeremans (2170/3)
| 68 – Bart Laeremans (2170/3)
| 69 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 26

| 70 – Bart Laeremans (2170/3)
| 71 – Bart Laeremans (2170/3)
| 72 – Bart Laeremans (2170/3)
| 73 – Bart Laeremans (2170/3)
| 74 – Bart Laeremans (2170/3)
| 75 – Bart Laeremans (2170/3)
| 76 – Bart Laeremans (2170/3)
| 77 – Bart Laeremans (2170/3)
| 78 – Bart Laeremans (2170/3)
| 79 – Bart Laeremans (2170/3)
| 80 – Bart Laeremans (2170/3)
| 81 – Bart Laeremans (2170/3)
| 82 – Bart Laeremans (2170/3)
| 83 – Bart Laeremans (2170/3)
| 84 – Bart Laeremans (2170/3)
| 85 – Bart Laeremans (2170/3)
| 86 – Bart Laeremans (2170/3)
| 87 – Bart Laeremans (2170/3)
| 88 – Bart Laeremans (2170/3)
| 89 – Bart Laeremans (2170/3)
| 90 – Bart Laeremans (2170/3)
| 91 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 26bis (n)

| 92 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 28

| 195 – Tony Van Parys cs (2170/6)
| 93 – Bart Laeremans (2170/3)
| 94 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 28bis (n)

| 95 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 30

| 97 – Bart Laeremans (2170/3)
| 96 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 31

| 146 – Servais Verherstraeten cs (2170/3)
| 98 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 33

| 99 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 38

| 100 – Bart Laeremans (2170/3)
| 101 – Bart Laeremans (2170/3)

Art. 40

| 102 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 103 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 41

| 104 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 105 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 43

| 106 – Bart Laeremans **(2170/3).**| 107 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 108 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 109 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 44

| 110 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 140 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 141 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 45

| 122 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 47

| 196 – Tony Van Parys cs **(2170/6)**| 111 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 148 – Servais Verherstraeten cs **(2170/3)**| 112 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 113 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 114 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 50

| 115 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 54

| 116 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 117 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 118 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 119 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 56

| 120 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 123 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 57

| 121 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 64

| 124 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 66

| 125 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 126 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 68

| 127 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 71

| 129 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 130 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 128 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 73

| 131 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 76

| 132 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 80

| 133 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 134 – Bart Laeremans **(2170/3)**| 135 – Bart Laeremans **(2170/3)**

Art. 81 à/tot Art. 86

| 136 – Bart Laeremans **(2170/3).**

Art. 87 à/tot Art. 95

| 137 – Bart Laeremans **(2170/3)**.

Art. 98bis (n)

| 216 – Servais Verherstraeten **(2170/8)**

| 201 – Tony Van Parys cs **(2170/6)**

| 202 – Tony Van Parys cs **(2170/6)**

Art. 98ter (n)

| 203 – Tony Van Parys cs **(2170/6)**

Art. 109

| 149 – Servais Verherstraeten cs **(2170/3)**

Les articles 9, 13, 21 à 24, 27, 29, 32, 34 à 37, 39, 42, 46, 48, 49, 51 à 53, 55, 58 à 63, 65, 67, 69, 70, 72, 74, 75, 77 à 79, 96 à 98, 99 à 108 sont adoptés article par article.

De artikelen 9, 13, 21 tot 24, 27, 29, 32, 34 tot 37, 39, 42, 46, 48, 49, 51 à 53, 55, 58 tot 63, 65, 67, 69, 70, 72, 74, 75, 77 à 79, 96 tot 98, 99 tot 108 worden artikel per artikel aangenomen.

Le vote sur les amendements et les autres articles est réservé.

De stemming over de amendementen en de overige artikelen wordt aangehouden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

Madame la ministre, j'espère ne pas m'être trompé. J'ai essayé d'être aussi exact que possible. Je vois d'ailleurs qu'un professeur d'université me regarde. M. Hasquin sait comme moi et comme tous ceux qui ont enseigné ou enseignent à l'université, qu'il faut être scrupuleux en ce type de matière.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1960. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1960/10)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1960. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1960/10)**

Le projet de loi compte 51 articles.

Het wetsontwerp telt 51 artikelen.

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 3

| 34 – Servais Verherstraeten cs **(1960/5)**

Art. 5

| 29 – Bart Laeremans **(1960/4)**

Art. 16

| 20 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

| 32 – Bart Laeremans **(1960/5)**

| 33 – Bart Laeremans **(1960/5)**

Art. 17

| 21 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

Art. 18

| 22 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

Art. 19

| 27 – Servais Verherstraeten **(1960/4)**

| 23 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

| 30 – Bart Laeremans **(1960/4)**

| 28 – Servais Verherstraeten **(1960/4)**

| 31 – Bart Laeremans **(1960/4)**

| 24 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

| 25 – Tony Van Parys cs **(1960/4)**

Art. 30

| 38 – *Servais Verherstraeten (1960/7)*

Art. 48

| 26 – *Tony Van Parys cs (1960/4)*

Les articles 1, 2, 4, 6 à 15, 20 à 29, 31 à 47, 49 à 51 sont adoptés article par article.

De artikelen 1, 2, 4, 6 tot 15, 20 à 29, 31 tot 47, 49 tot 51 worden artikel per artikel aangenomen.

Le vote sur les amendements et les autres articles est réservé.

De stemming over de amendementen en de overige artikelen wordt aangehouden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

02 **Projet de loi portant réforme des carrières et de la rémunération du personnel des greffes et des secrétariats des parquets (2299/1-5)**

02 **Wetsontwerp tot herziening van de loopbanen en de bezoldiging van het personeel van de griffies en de parketsecretariaten (2299/1-5)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

02.01 **Éric Massin**, rapporteur: Monsieur le président, je vais être relativement bref en ce qui concerne ce rapport. Pour 99,99%, je me référerai à mon rapport écrit.

Certains éléments de discussion sont cependant à relever. Par exemple, à un certain moment, une demande d'audition a été faite, laquelle n'a pas fait l'objet d'un accord dans le chef de la commission, compte tenu qu'il s'agissait d'entériner un protocole d'accord qui avait été signé entre le gouvernement et les organisations représentatives des personnes concernées.

Il s'agit – comme vous l'avez relevé – du personnel des greffes et secrétariats des parquets, ce qui ne vise pas la classe A de ces carrières. Ce statut est effectivement fixé par le Code judiciaire. Cette classe A fait actuellement l'objet d'un autre protocole d'accord en cours de négociation qui, comme tous l'espèrent, sera bientôt sur les bancs du parlement.

Pour le reste, à part quelques amendements techniques qui ont été déposés, la plupart des articles n'ont fait l'objet d'aucun commentaire particulier. Je termine ainsi mon rapport.

02.01 **Éric Massin**, rapporteur: Ik verwijs grotendeels naar mijn schriftelijk verslag. Ik zou echter enkele elementen van de bespreking willen aanhalen.

In de commissie kon geen overeenstemming worden bereikt over een verzoek om een hoorzitting te organiseren, aangezien het louter de bekrachtiging van een protocolakkoord tussen de regering en de representatieve organisaties betreft. De tekst heeft enkel betrekking op het personeel van de griffies en de parketsecretariaten en heeft geen betrekking op de categorie A van die loopbanen, waarvan het statuut door het Gerechtelijk Wetboek wordt vastgesteld. Voor die categorie wordt momenteel over een ander protocolakkoord onderhandeld.

Voor het overige werden nog enkele technische amendementen ingediend, maar de meeste artikelen hebben geen aanleiding tot commentaar

gegeven.

Le **président**: Monsieur Wathelet, si je ne me trompe, vous êtes inscrit pour ce projet-ci ainsi que M. Van Parys?

02.02 Tony Van Parys (CD&V): Ja!

De **voorzitter**: Mijnheer Van Parys, u mag doen wat u wilt! Het woord is vrij! Monsieur Wathelet, vous avez la parole.

02.03 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, je compte refaire l'intervention de deux minutes que j'ai tenue en commission.

02.03 Melchior Wathelet (cdH): Ik zal het betoog herhalen dat ik in de commissie heb gehouden.

Je tiens à souligner le caractère très positif du projet déposé. En effet, il vise à conférer un statut au personnel B, C et D. Au niveau de la justice, cela a effectivement fait l'objet d'un protocole d'accord, le protocole d'accord n° 249. La question cruciale est de savoir de quoi on parle mais surtout de qui on parle. C'est cette question qui nous a occupés en commission et qui a donné lieu à quelques discussions.

Het ingediend ontwerp is zeer positief. Het strekt ertoe het personeel van de categorieën B, C en D een statuut te verlenen. Op het niveau van Justitie werd een en ander geregeld bij het protocolakkoord nr. 249. De cruciale vraag is over wie men het heeft.

02.04 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

02.05 Melchior Wathelet (cdH): Ne s'agit-il pas de celui-là, madame la ministre? On parle bien du projet n° 2299?

Le **président**: Monsieur Wathelet, vous êtes inscrit pour le projet n° 2299, c'est bien juste!

02.06 Melchior Wathelet (cdH): Quid des greffiers? C'est une question peut-être trop peu évoquée en commission. Les greffiers ne sont effectivement pas visés dans les statuts B, C, D; les greffiers n'ont pas de statut. C'est aussi une spécificité qu'ils ont longtemps demandée. Ils ont souvent plaidé pour ne pas en avoir et ne pas être repris dans les statuts B, C et D. Donc, ce projet ne les concerne pas.

02.05 Melchior Wathelet (cdH): Zo is de situatie van de griffiers in de commissie te weinig aan bod gekomen. Zij werden niet opgenomen in de statuten van de personeelsleden van de niveaus B, C en D en het ontwerp heeft op hen geen betrekking, zo heeft men hen meegedeeld.

Evidemment, il est un autre projet auquel vous avez fait référence, monsieur Massin, et pour lequel un autre protocole serait en discussion: le projet relatif au protocole d'accord 293 qui, lui, concerne bien les greffiers et qui viserait à conserver un statut B à une partie d'entre eux. Ceux qui ne sont pas chefs de corps ni chefs de service bénéficieraient d'un statut B.

Er zou echter momenteel een protocolakkoord nr. 293 worden besproken dat ertoe strekt het B-statuuut voor een gedeelte van de griffiers te handhaven. Het ontwerp dat hier vandaag voorligt, zal dus later op hen van toepassing zijn, zonder dat zij aan de besprekingen hebben kunnen deelnemen.

Les greffiers sont aujourd'hui dans une situation extrêmement délicate car ils ne veulent évidemment pas retarder ce projet qui est positif pour les statuts B, C et D. Par ailleurs, ils craignent de se voir, a posteriori, en cas de vote de l'autre projet, appliquer un statut qu'ils n'auront pu négocier préalablement. C'est ce que je regrette aujourd'hui.

Il eut été plus positif d'avoir les deux discussions simultanément. Cela aurait permis d'éviter un certain nombre de confusions et de rendre la discussion plus constructive. Cela n'a pas été possible. Mais, à nouveau, malgré cette réserve, nous ne pouvons pas ne pas voter pour ce projet, parce qu'il est positif pour les statuts B, C et D. Nous espérons toutefois que, dans le cadre des futures négociations avec

Het ware beter geweest om de twee teksten samen te bespreken. Dat is niet mogelijk gebleken. Desondanks zullen wij voor het ontwerp stemmen, dat gunstig is voor de

les greffiers, les aménagements nécessaires seront pris pour faire en sorte que les discordances entendues aujourd'hui soient apaisées.

personeelsleden van de categorieën B, C en D. De griffiers zullen ook niet van zich laten horen om te vermijden dat de goedkeuring van het ontwerp zou aanslepen. Wij hopen echter dat in het kader van de toekomstige onderhandelingen met de griffiers de nodige aanpassingen zullen worden aangebracht om die discrepanties weg te werken.

02.07 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, onze fractie zal het wetsontwerp goedkeuren. Het gaat inderdaad niet over het personeel van niveau 1, maar wel over het personeel van de niveaus 2, 3 en 4, die in nieuwe graden en niveaus ingedeeld worden. Voor ons is het belangrijk dat het personeel een speciaal korps blijft en geen personeel wordt van het openbaar ambt. Het blijft behoren tot de rechterlijke orde, wat in deze belangrijk is. Vandaar dat het ook belangrijk is dat het bij wet geregeld wordt en niet bij koninklijk besluit.

Wij steunen het ontwerp omdat het een aanzienlijke verbetering inhoudt van de benoemingsvoorwaarden, de selectie, de werving, de bevordering, de mutaties en de toekenning van hogere functies.

Ten slotte wordt hierdoor het statuut van de betrokken personeelsleden aanzienlijk verbeterd. De minister van Justitie heeft in de commissie meegedeeld dat de kostprijs van het ontwerp 14 miljoen euro zou bedragen, wat aanzienlijk is. De minister heeft ons verzekerd dat het geld gereserveerd is. Wij hebben dat engagement uitdrukkelijk gevraagd, zodanig dat niet alleen in de wettelijke bepalingen wordt voorzien, maar ook in de middelen om het statuut en het aangepaste statuut uit te voeren.

Ik zou alleen nog van de gelegenheid gebruik willen maken om de minister te vragen of er inmiddels reeds de nodige beslissingen zijn genomen naar aanleiding van de begrotingscontrole om het vakantiegeld voor de magistraten veilig te stellen, zodat er geen misverstanden bestaan.

02.07 Tony Van Parys (CD&V): Notre groupe adoptera le présent projet de loi. Il n'a pas trait au niveau 1 mais concerne le personnel des niveaux 2, 3 et 4 qui sera désormais classé dans de nouveaux grades. A nos yeux, il importe que ce personnel continue de faire partie d'un corps spécial appartenant à l'ordre judiciaire et ne soit pas rangé dans la fonction publique. C'est aussi la raison pour laquelle il fallait régler cette matière par une loi et non par un arrêté royal.

Si nous apportons notre soutien à ce projet de loi, c'est parce qu'il améliore très sensiblement les conditions de nomination, la sélection, la promotion, les mutations et l'attribution des fonctions supérieures, ainsi que le statut du personnel. Nous espérons à cet égard que la ministre honorera ses engagements. Je veux parler de sa promesse de réserver les moyens nécessaires, soit 14 millions d'euros, pour exécuter ce statut.

A-t-on entrepris entre-temps, dans le cadre du contrôle budgétaire, les démarches nécessaires pour préserver le pécule de vacances des magistrats?

Le **président**: Je vois un acquiescement du ministre, que je verbalise.

02.08 Minister **Laurette Onkelinx**: Ik bevestig, mijnheer de voorzitter.

02.08 Laurette Onkelinx, ministre: Oui.

02.09 Tony Van Parys (CD&V): Dan ben ik ook wat dat betreft, gerustgesteld en kan onze fractie met een gerust geweten het wetsontwerp morgen goedkeuren.

02.09 Tony Van Parys (CD&V): Alors nous adopterons ce projet de loi.

Le **président**: Madame Marghem est la dernière oratrice dans la discussion générale.
Qu'amenez-vous là? Un mouchoir! Je vous demande alors de parler dans la direction de la ministre!

02.10 Marie-Christine Marghem (MR): Certainement, monsieur le président. Je m'ajoute cet outil indispensable en raison de la présence de microbes au niveau de mon nez, mais je rassure tout le monde: mon cerveau est intact.

Le **président**: Cela vous permettra d'être brève.

02.11 Marie-Christine Marghem (MR): Je l'espère.

Monsieur le président, madame la ministre, mes chers collègues, le projet de loi soumis à votre vote présente des points très positifs pour le personnel administratif des greffes et secrétariats de parquet que je m'empresse de souligner d'emblée, tout comme la plus grande uniformité dans l'organisation de ce statut et une plus grande clarté entre les différents grades qui sont assimilés aux grades généraux de la Fonction publique, tant au niveau des conditions de nomination que des modalités de promotion, de mobilité et de délégation à des fonctions supérieures. Il est effectivement temps que l'organisation du personnel administratif des greffes et des parquets voie les mesures négociées dans le cadre du protocole signé en avril 2003 se concrétiser.

Cependant, il est à déplorer que le dialogue sur la profession de greffier et de secrétaire de parquet n'ait pu avoir lieu, tant sur la forme que sur le fond de cette question. Notre groupe avait été en effet interpellé par des représentants de ces professions, que ce soit dans le cadre de l'ASBL Ceneger que par le SLFP Ordre judiciaire ou encore spontanément par des greffiers et secrétaires acteurs de terrain. Il est apparu clairement que ces derniers avaient des doutes et des inquiétudes par rapport à la reconnaissance de leur statut professionnel, à savoir le classement dans le niveau A. Pour les greffiers, s'ajoute à cette inquiétude celle de la représentation officielle de leur fonction lors d'éventuelles négociations ou dans les négociations qui sont déjà intervenues. Mon collègue Wathélet y a fait référence tout à l'heure.

Ces préoccupations ne sont pas neuves. Mme la ministre a clairement exposé ses choix: réserve du statut A pour les greffiers/secrétaires en chef et greffiers/secrétaires chefs de service ainsi que volonté de reconnaître un statut syndical aux greffiers.

Ces questions prennent donc un aspect particulier dans le cadre du présent projet de loi. En effet, la logique sous-tendant ce choix de statut pour les greffiers se dessine, à savoir que les autres greffiers, les greffiers de terrain, doivent dès lors être désormais considérés comme du personnel de niveau B, correspondant à l'ancien niveau 2+. Or, dans le contexte du protocole 249, les négociations menées n'ont pas visé les greffiers ni le personnel de niveau A. Cette question, leur a-t-on répété, serait débattue plus tard. Dans cette optique, on peut comprendre la crainte des greffiers, mais également des secrétaires de parquet de voir ce projet actuel et les mesures prises aujourd'hui avoir des conséquences directes ou indirectes sur leur profession.

02.11 Marie-Christine Marghem (MR): Het voorliggend ontwerp bevat positieve punten voor het administratief personeel van de griffies en van de parketsecretariaten. Dat de maatregelen die ten behoeve van dat personeel in het kader van het protocol van april 2003 werden uitgedokterd, eindelijk werkelijkheid zijn geworden, kan ik alleen maar toejuichen.

Toch is het spijtig dat de dialoog over het beroep van griffier of parketsecretaris niet kon plaatsvinden. Vertegenwoordigers van die beroepen die bezorgd waren over de erkenning van hun professioneel statuut (rangschiikking in het niveau A) hebben onze fractie hierop attent gemaakt. Voor de griffiers is er ook de officiële vertegenwoordiging van hun ambt bij onderhandelingen.

De minister heeft haar keuzes uiteengezet: het statuut A wordt voorbehouden voor de griffiers/hoofdsecretarissen en de griffiers/secretarissen-hoofd van dienst. Ook heeft ze zich bereid verklaard een syndicaal statuut voor de griffiers te erkennen.

De andere griffiers moeten dus worden beschouwd als personeelsleden van niveau B (oud 2+). In de context van het protocol 249 is het echter zo dat de onderhandelingen geen betrekking hadden op de griffiers noch op het personeel van niveau A. In die optiek kan men er begrip voor opbrengen dat zij beducht zijn voor de mogelijke gevolgen

Notre préoccupation en commission a donc été de nous assurer que les inquiétudes légitimes d'une profession, dont nous avons toujours estimé le rôle prépondérant dans l'exercice d'une bonne justice, trouvent écho dans le débat parlementaire; c'est encore ce souci qui nous anime aujourd'hui.

Face aux préoccupations de nos concitoyens, notre tâche d'élus n'est pas de les ignorer mais de chercher à les apaiser en leur donnant des réponses. Ces réponses, madame la ministre, nous les avons cherchées en vous interrogeant sur la portée du projet de loi qui, selon la lecture que nous en avons faite, semble avoir des implications pour les greffiers et les secrétaires de parquet, alors qu'ils étaient censés ne pas être visés par ce dernier. La démonstration de la mauvaise compréhension que nous aurions pu avoir du texte, madame la ministre, si vous aviez estimé utile d'y procéder, aurait sans aucun doute eu raison de nos doutes et nous nous serions inclinés devant la sagesse de votre raisonnement. Malheureusement, cela n'a pas été votre choix, dans des circonstances que nous déplorons vivement; aucune réponse constructive ne nous a été donnée, le débat lui-même étant étouffé dans l'œuf.

C'est donc déçus de cette absence de débat mais conscients de l'importance de ce nouveau statut pour le personnel des greffes et secrétariats de parquet, et afin de ne pas retarder plus encore la mise en œuvre de la modernisation attendue depuis les négociations entamées en 2002, que nous voterons ce projet.

Toutefois, notre mouvement restera très attentif à ce que le débat sur le statut des greffiers et secrétaires de parquet ait lieu et que la reconnaissance de leur fonction soit à la hauteur des tâches et responsabilités qu'ils assument. Récemment, dans votre réponse à une interrogation parlementaire, vous avez mentionné que les tâches confiées aux greffiers ne nécessitaient pas, selon vous, la détention d'un diplôme universitaire, que l'exigence d'un tel diplôme vous paraissait démesurée, de sorte que, comme seuls les détenteurs d'un diplôme universitaire peuvent être repris dans le niveau A, les greffiers se voyaient de facto classés dans le niveau B.

Cette approche nous semble être en totale contradiction avec celle précédemment défendue. En effet, nous vous rappelons que le protocole 249 – qui fonde votre projet – est le fruit d'un accord équilibré qui prévoyait expressément, en vertu d'une pondération de fonctions basée sur la méthodologie Compass, que la fonction de secrétaire était suffisamment lourde pour être classée dans le niveau A. Cette pondération est justifiée par une description de la fonction dont les tâches ont été estimées dignes de ce niveau.

Cette analyse, axée sur le contenu de la fonction qui en conditionne le classement dans les différents niveaux – et non l'inverse –, peut être reprise pour les fonctions de greffier dont les responsabilités, vous me l'accorderez, sont au moins aussi lourdes que celles des secrétaires de parquet. Les extensions régulières des compétences dévolues aux greffes qui nécessitent des connaissances et/ou une expérience universitaire ou analogue, ainsi que la recommandation du Conseil de l'Europe en matière de déchargement des tâches des magistrats vers leurs collaborateurs directs, greffiers et secrétaires et, enfin, l'exemple de nos voisins européens où le niveau universitaire ou équivalent est

van dit ontwerp op hun beroep.

Wij wilden er ons van vergewissen dat de terechte bekommernissen van een beroepscategorie tijdens het parlementair debat gehoor zouden vinden. Daarom hebben wij u aan de tand gevoeld over dat wetsontwerp, dat implicaties lijkt te hebben voor de griffiers en de parketsecretarissen. U heeft echter beslist om niet te antwoorden, wat wij betreuren.

Wij zijn ons bewust van het belang van dat nieuwe statuut voor het personeel van de griffies en de parketsecretariaten en zullen het ontwerp dan ook goedkeuren. Wij zullen er echter op blijven toezien dat het debat over het statuut van de griffiers en de parketsecretarissen wel degelijk zal plaatsvinden. U heeft onlangs gesteld dat de griffiers, gelet op de taken die zij verrichten, geen houder van een universitair diploma moeten zijn. Het protocol nr. 249 bepaalde echter uitdrukkelijk dat de functie van secretaris voldoende zwaar is om in de categorie A te worden gerangschikt.

Die analyse, die op de inhoud van de functie is toegespitst, kan worden overgenomen voor de functie van griffier van wie de verantwoordelijkheden minstens even zwaar zijn. De uitbreiding van de bevoegdheden die aan de griffiers worden toegekend, de aanbeveling van de Raad van Europa om de magistraten te ontlasten en een deel van hun taken toe te vertrouwen aan hun rechtstreekse medewerkers en het voorbeeld van onze Europese buurlanden zetten die redenering kracht bij.

Wij roepen u dus op om de onderhandelingen met die beroepscategorieën te hervatten en rekening te houden met hun eis om in de categorie A te worden gerangschikt.

exigé pour les greffiers et secrétaires, plaident en faveur de ce raisonnement.

Nous vous appelons donc, madame la ministre, à mettre tout en œuvre pour reprendre les négociations avec ces professions essentielles pour le fonctionnement correct des institutions judiciaires et à prendre en compte leur revendication d'intégration au sein du niveau A.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2299/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2299/5)**

Le projet de loi compte 71 articles.
Het wetsontwerp telt 71 artikelen.

Ik overloop de artikelen. Er zijn geen amendementen. Het wordt een oefening voor de voorzitter.

Démosthène avait des cailloux dans la bouche et criait face aux vagues.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 71 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 71 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu demain.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal morgen plaatsvinden.

03 Agenda **03 Agenda**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents de ce matin, je vous propose de reporter la discussion du rapport "sectes" à demain, après les questions orales et d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de demain après-midi, la proposition de loi de MM. Thierry Giet, Daniel Bacquelaine, Stef Goris et Dirk Van der Maelen complétant l'article 4 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes, et au commerce des munitions (n°s 2311/1 à 3).

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van deze morgen, stel ik u voor het verslag "sekten" morgen te bespreken, na de mondelinge vragen en op de agenda van de plenaire vergadering van morgennamiddag het wetsvoorstel van de heren Thierry Giet, Daniel Bacquelaine, Stef Goris en Dirk Van der Maelen tot aanvulling van artikel 4 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie (nrs 2311/1 tot 3) toe te voegen.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Ik ga de "bilocatie" behandelen. Het is de roepnaam van het wetsontwerp.

Il s'agit du projet de loi tendant à privilégier l'hébergement égalitaire de l'enfant dont les parents sont séparés et réglementant l'exécution forcée en matière d'hébergement d'enfant.

Een aantal collega's is voor de bespreking ingeschreven.

Je commencerai avec ce projet à 18.00 heures. Si nous travaillons bien, nous pourrons terminer raisonnablement cet après-midi.

Je clos donc la séance de l'après-midi pour ouvrir la séance du soir à 18.00 heures.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 17.48 uur. Volgende vergadering woensdag 29 maart 2006 om 18.00 uur.

La séance est levée à 17.48 heures. Prochaine séance le mercredi 29 mars 2006 à 18.00 heures.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 51 PLEN 199 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 51 PLEN 199 bijlage.